

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet w Białymstoku

ul. Świerkowa 20 b, 15-328 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Międzynarodowe stosunki gospodarcze**

1. Poziom/y studiów: **Studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **Studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Studia pierwszego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	161	88

Studia drugiego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	112	92

Studia pierwszego stopnia

Nazwy pozostałych dyscyplin	Punkty ECTS	
	liczba	%
Językoznawstwo	12	7
Nauki prawne	4	2
Nauki socjologiczne	2	1
Informatyka	4	2

Studia drugiego stopnia

Nazwy pozostałych dyscyplin	Punkty ECTS	
	liczba	%
Językoznawstwo	4	3
Nauki prawne	5	4
Informatyka	1	1

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia Efekty uczenia się	Opis kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy
--	---------------------------------------	---

na kierunku		
WIEDZA		
KP6_WG1	ma podstawową wiedzę na temat mechanizmów ewolucji międzynarodowych stosunków gospodarczych i umiejscowienia nauki o stosunkach międzynarodowych w systemie nauk ekonomicznych	SA_P6S_WG
KP6_WG2	zna zależności między uczestnikami stosunków międzynarodowych, w szczególności w sferze obrotu towarowego i przepływu czynników produkcji (gospodarki krajowe, organizacje, korporacje)	SA_P6S_WG
KP6_WG3	ma podstawową wiedzę na temat pozyskiwania i porządkowania informacji dotyczących przyczyn, charakteru i konsekwencji zmian strukturalnych w gospodarce światowej (wynikających z przepływu dóbr, usług i czynników produkcji między krajami)	SA_P6S_WG
KP6_WG4	ma wiedzę o procesach zmian struktur i instytucji gospodarczych o zasięgu międzynarodowym oraz ich elementach, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian	SA_P6S_WG
KP6_WG5	ma wiedzę o poglądach na temat struktur i instytucji gospodarczych o zasięgu międzynarodowym oraz ich historycznej ewolucji	SA_P6S_WG
KP6_WK1	ma podstawową wiedzę o strukturach i instytucjach międzynarodowych oraz zasadach ich działania	SA_P6S_WK
KP6_WK2	zna więzi o charakterze społecznym, politycznym i kulturowym kształtujące decyzje uczestników obrotu międzynarodowego	SA_P6S_WK
KP6_WK3	ma wiedzę na temat roli i miejsca człowieka w społecznym procesie gospodarowania, w szczególności w warunkach otwartości gospodarek, różnorodności kulturowej i konieczności współpracy	SA_P6S_WK
KP6_WK4	zna standardowe metody matematyczne, statystyczne i narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych	SA_P6S_WK
KP6_WK5	zna normy i reguły (prawne, organizacyjne, etyczne) odnoszące się do struktur międzynarodowych oraz rządzące nimi prawidłowości, sposoby działania	SA_P6S_WK
KP6_WK6	zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	SA_P6S_WK
KP6_WK7	zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, w szczególności w odniesieniu do przedsięwzięć podejmowanych na forum ponad krajowym	SA_P6S_WK
UMIĘJĘTNOŚCI		
KP6_UW1	posiada umiejętność interpretacji zjawisk i procesów społecznych o zasięgu ponad krajowym	SA_P6S_UW
KP6_UW2	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do oceny zmian w handlu międzynarodowym, pozyskać dane do przeprowadzenia analizy konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych dokonujących się na rynku światowym i przetwarzać je z zastosowaniem technik informacyjno-komunikacyjnych	SA_P6S_UW
KP6_UW3	umie wyjaśnić proces i uwarunkowania towarzyszące transakcjom na rynku międzynarodowym z wykorzystaniem odpowiednich materiałów źródłowych	SA_P6S_UW
KP6_UK1	potrafi przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowywania prac z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjno-komunikacyjnych	SA_P6S_UK
KP6_UK2	potrafi przygotować wypowiedź ustną poświęconą konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowanych wystąpień ustnych	SA_P6S_UK

KP6_UK3	posługuje się językiem obcym w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	SA_P6S_UK
KP6_UO1	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dziedzin komplementarnych w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i zespołowej	SA_P6S_UO
KP6_UO2	wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dziedzin komplementarnych do analizy i rozstrzygnięcia konkretnych problemów, ujawniających się w pracy zawodowej, proponując odpowiednie ich rozwiązania	SA_P6S_UO
KP6_UO3	potrafi posługiwać się w sposób poprawny regulacjami prawnymi, uwarunkowaniami organizacyjnymi i społecznymi w celu rozwiązania konkretnych zadań lub problemów z zakresu międzynarodowych transakcji towarowych i kapitałowych	SA_P6S_UO
KP6_UU1	posiada umiejętność pogłębiania swojej wiedzy dotyczącej zależności i ograniczeń cechujących operacje międzynarodowe, w szczególności w handlu zagranicznym	SA_P6S_UU
KP6_UU2	potrafi przewidywać kształtowanie się sytuacji na światowych rynkach towarów, usług i czynników produkcji i poszerzać swoją wiedzę w związku z tymi zmianami	SA_P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KP6_KK1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie	SA_P6S_KK
KP6_KK2	potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności	SA_P6S_KK
KP6_KO1	jest przygotowany do udziału w opracowywaniu projektów społecznych uwzględniając aspekty prawne i ekonomiczne	SA_P6S_KO
KP6_KO2	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadań własnych i zespołu	SA_P6S_KO
KP6_KR1	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu	SA_P6S_KR
KP6_KR2	potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	SA_P6S_KR

Studia drugiego stopnia

Efekty uczenia się na kierunku	Opis kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy
WIEDZA		
KP7_WG1	ma rozszerzoną wiedzę o międzynarodowych strukturach gospodarczych i ich miejscu w systemie nauk ekonomicznych i relacjach do innych nauk	SA_P7S_WG
KP7_WG2	ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych występujących w relacjach międzynarodowych oraz pogłębioną w odniesieniu do struktur i instytucji w zakresie handlu międzynarodowego	SA_P7S_WG
KP7_WG3	ma pogłębioną wiedzę o zależnościach między uczestnikami stosunków międzynarodowych, w szczególności w sferze gospodarczej, w tym między gospodarkami krajowymi, organizacjami międzynarodowymi i korporacjami	SA_P7S_WG
KP7_WG4	ma wiedzę o różnych rodzajach stosunków ekonomicznych w relacjach międzynarodowych i występujących między nimi prawidłowościach oraz wiedzę pogłębioną w odniesieniu do relacji handlowych, walutowych i kapitałowych	SA_P7S_WG

KP7_WG5	zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia badawcze, w tym techniki pozyskiwania danych, w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz modelowania struktur gospodarczych i procesów w nich zachodzących	SA_P7S_WG
KP7_WG6	ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat funkcjonowania wybranych struktur i instytucji gospodarczych na arenie międzynarodowej oraz o ich historycznej ewolucji	SA_P7S_WG
KP7_WK1	ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury oraz pogłębioną w odniesieniu do aktywności człowieka w międzynarodowym podziale pracy	SA_P7S_WK
KP7_WK2	ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych systemów norm i reguł (prawnych, organizacyjnych, etycznych) kształtujących działania podmiotów na arenie międzynarodowej i rządzących nimi prawidłowościach	SA_P7S_WK
KP7_WK3	ma pogłębioną wiedzę o procesach zmian struktur instytucji i misji społecznych w ramach współczesnej gospodarki światowej i zna mechanizm globalizacji i regionalizacji	SA_P7S_WK
KP7_WK4	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumie potrzebę zarządzania zasobami własności intelektualnej	SA_P7S_WK
KP7_WK5	zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, w szczególności w odniesieniu do przedsięwzięć na forum ponad krajowym	SA_P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
KP7_UW1	potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy gospodarcze i społeczne dokonujące się w gospodarce światowej	SA_P7S_UW
KP7_UW2	potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej; potrafi formować własne opinie na ten temat, dobierać krytyczne dane i metody analiz i przetwarzać je z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjnych	SA_P7S_UW
KP7_UW3	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych	SA_P7S_UW
KP7_UK1	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym posługując się językiem obcym na poziomie B2+	SA_P7S_UK
KP7_UK2	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesu i zjawisk gospodarczych w skali międzynarodowej, formułować własne opinie na ten temat, stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować	SA_P7S_UK
KP7_UK3	potrafi analizować zjawiska gospodarcze o zasięgu międzynarodowym, a także potrafi rozszerzać taką analizę o teoretyczne aspekty oceny tych zjawisk wykorzystując przy tym przyjęte metody badawcze	SA_P7S_UK
KP7_UK4	potrafi modelować i prognozować złożone procesy gospodarcze z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi w zakresie stosunków międzynarodowych	SA_P7S_UK
KP7_UO1	potrafi posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) obowiązującymi w relacjach międzynarodowych i wykorzystywać tę wiedzę w pracy zawodowej, ma rozszerzoną umiejętność w posługiwaniu się tymi normami w obszarze doprowadzania i zawierania transakcji handlu zagranicznego	SA_P7S_UO
KP7_UO2	wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych do proponowania rozwiązań i samodzielnego rozstrzygania konkretnych problemów	SA_P7S_UO
KP7_UU1	potrafi wykorzystać w praktyce i w pracach badawczych zdobytą wiedzę z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz ocenić przydatność zdobytej wiedzy	SA_P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

KP7_KK1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.	SA_P7S_KK
KP7_KK2	potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	SA_P7S_KK
KP7_KO1	jest przygotowany do udziału w opracowywaniu projektów społecznych oraz potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki takiej aktywności	SA_P7S_KO
KP7_KO2	wykazuje postawę kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej	SA_P7S_KO
KP7_KR1	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu	SA_P7S_KR
KP7_KR2	potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, w szczególności rolę przywódcy	SA_P7S_KR
KP7_KR3	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadań własnych i zespołu	SA_P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Grażyna Michalczuk	dr hab. /prof. UwB/ Prodziekan ds. Rozwoju
Tomasz Poskrobko	dr /adiunkt/ Prodziekan ds. Studentów
Agnieszka Piekutowska	dr/ adiunkt/Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej
Monika Fiedorczyk	dr / adiunkt
Anna Wierzbicka	dr / adiunkt
Urszula Konarzewska	mgr / asystent

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	6
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	18
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	29
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	45
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	48
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	51
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	62
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	69
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	72
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	77
Część III. Załączniki	79
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	79
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających (wersja elektroniczna)	92

Prezentacja uczelni

Samodzielny Wydział Ekonomiczny powstał w 1987 roku i jako pierwszy w Białymstoku rozpoczął kształcenie kadry w dziedzinie nauk ekonomicznych na dwóch kierunkach studiów: społeczno-ekonomicznym oraz organizacji produkcji. Od 1992 roku na Wydziale Ekonomicznym prowadzono jeden kierunek studiów: ekonomia. Zmniejszenie liczby kierunków studiów zostało zrekompensovane zwiększeniem indywidualizacji kształcenia w ramach tzw. systemu tutorskiego. W 2000 roku został uruchomiony kolejny kierunek - Zarządzanie, co znalazło swoje przełożenie na przekształcenie w 2007 roku Wydziału Ekonomicznego w Wydział Ekonomii i Zarządzania, wpływając tym samym na rozszerzanie możliwości kształcenia i badań naukowych. Był to kolejny etap rozwoju Wydziału.

Ważnym krokiem dla rozwoju Wydziału było nadanie mu 6 października 2009 roku przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego uprawnienia do prowadzenia kierunku MSG (Międzynarodowe stosunki gospodarcze) na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Kierunek MSG został uruchomiony jako unikatowy, w znacznym stopniu finansowany ze środków Unii Europejskiej (projekt współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pt. „*Nauka i Praca dla rozwoju człowieka, uczelni i regionu*”). Uzyskał on bardzo wysoką ocenę środowiska biznesowego, administracji publicznej oraz organizacji współpracujących z przedsiębiorcami i urzędnikami.

W 2019 roku Wydział Ekonomii i Zarządzania został przekształcony w Wydział Ekonomii i Finansów. Aktualnie na Wydziale kształcenie studentów odbywa się na czterech kierunkach: Ekonomia, Ekonomiczno-prawny, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Logistyka. Wydział Ekonomii i Finansów jest zaangażowany również w realizację kierunku Informatyka i Ekonometria (w Instytucie Informatyki) oraz kierunku Ekobiznes (na Wydziale Biologii).

W skład Wydziału wchodzi cztery katedry. W ramach katedr funkcjonuje jednaście zakładów. Zatrudnieni w nich pracownicy posiadają bogate doświadczenie badawcze i dydaktyczne, a także doświadczenie praktyczne nabyte w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych oraz doświadczenie eksperckie i doradcze.

Wydział posiada uprawnienia przyznane przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Od 1991 roku - do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych oraz od 2002 roku - do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Aktualnie są to uprawnienia w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Ponadto na Wydziale prowadzone są studia doktoranckie w systemie stacjonarnym oraz studia podyplomowe bardzo wysoko oceniane przez słuchaczy i absolwentów. Od roku akademickiego 2019/2020 pracownicy Wydziału są także zaangażowani w proces kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse.

Na Wydziale następuje dynamiczny rozwój kadry badawczo-dydaktycznej poprzez postępowania awansowe: doktorskie i habilitacyjne. Istotne znaczenie w procesie badawczo-dydaktycznym ma także rozbudowywana baza dydaktyczna (m.in. specjalistyczne oprogramowanie, e-bazy, książki i czasopisma) niezbędna do kształcenia specjalistów z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych oraz technik informacyjnych.

Aktualnie na Wydziale działa aktywnie pięć kół naukowych: Studenckie Koło Naukowe Ekonomii Międzynarodowej, Koło Naukowe Ekonomii Eksperymentalnej, Studenckie Koło Naukowe Samorządu Terytorialnego, Studenckie Forum Business Centre Club, Studenckie Koło Menedżerów. Studenci uczestniczący w pracach kół prowadzą badania, których wyniki prezentowane są w trakcie konferencji i seminariów naukowych oraz publikowane w zeszytach naukowych i monografiach.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

(1) Koncepcja kształcenia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze (MSG) I i II stopnia została przygotowana przede wszystkim w ramach dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Jest zgodna z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Podstawowym celem kształcenia na kierunku MSG jest przygotowanie wykwalifikowanych absolwentów i przyszłych pracowników, mających wiedzę i umiejętności w dyscyplinie ekonomia i finanse, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów międzynarodowych, oraz kompetencje społeczne niezbędne do podejmowania zatrudnienia i realizacji zadań w przedsiębiorstwach i instytucjach, w tym publicznych, zajmujących się lub pośrednio związanych z handlem zagranicznym i innymi formami współpracy międzynarodowej. Należy też podkreślić, iż wiedza i umiejętności pozyskiwane przez studentów odwołują się nie tylko do dorobku naukowego dyscypliny fundamentalnej dla kierunku, jaką jest ekonomia i finanse, ale też takich dyscyplin, jak językoznawstwo, nauki prawne, nauki socjologiczne, informatyka.

Koncepcja kształcenia na kierunku MSG jest zgodna z Misją i Strategią Rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2014-2024, w którym to dokumencie zapisano kluczowe idee Uczelni, jakimi są: *prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych a przez to wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów; kształcenie na najwyższym poziomie wysoko wykwalifikowanej kadry jako nowoczesnego zaplecza naukowo-badawczego regionu i kraju; promowanie absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje, dostosowane do potrzeb rynku pracy i wymogów gospodarki opartej na wiedzy; zacieśnianie współpracy z podmiotami gospodarczymi; rozwijanie współpracy z najbliższymi sąsiadami, uwzględnienie edukacyjnych potrzeb Polaków na Wschodzie.*

Koncepcja kształcenia na kierunku MSG wpisuje się w zawarty w Strategii Rozwoju UwB cel strategiczny 2: wysoka jakość kształcenia, w tym w następujące cele operacyjne, tzn.: cel operacyjny 2.2 – doskonalenie procesu kształcenia i cel operacyjny 2.7 – powiązanie kształcenia z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Z uwagi na powyższe, w doskonaleniu programu studiów na kierunku MSG, zarówno na I, jak i II stopniu, uwzględnia się badania naukowe pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów a ich kwalifikacje badawcze i dydaktyczne są stale podnoszone. Dodatkowo weryfikowana jest jakość kształcenia dzięki funkcjonującemu na Wydziale Eif wewnętrznemu systemowi zapewnienia jakości.

Koncepcja kształcenia na kierunku MSG jest zgodna ze Strategią Rozwoju Wydziału Ekonomii i Zarządzania (aktualnie Ekonomii i Finansów) Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2017-2021, szczególnie w II i III celu strategicznym, jakimi są profesjonalizacja procesu dydaktycznego i aktywizacja życia akademickiego oraz wzrost aktywności kooperacyjnej Wydziału w zakresie rozwoju naukowego, rozwoju działalności eksperckiej oraz profesjonalizacji procesu dydaktycznego.

Oferta dydaktyczna na kierunku MSG na studiach I oraz II stopnia jest dopasowana do potrzeb regionalnego i krajowego rynku pracy (powiązanie z celem operacyjnym 2.7 Strategii Rozwoju UwB). W celu dostosowania kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej (m.in. globalizacja, integracja gospodarek, rozwój technologii informacyjnych) programy studiów zapewniają dostęp do aktualnej wiedzy ekonomicznej oraz umiędzynarodowienia procesu kształcenia (powiązanie z celem operacyjnym 2.2 Strategii Rozwoju UwB).

Koncepcja kształcenia odpowiada oczekiwaniom kandydatów na studia, którzy zainteresowani są zdobyciem wiedzy i umiejętności z zakresu funkcjonowania gospodarki światowej, zróżnicowanych relacji ekonomicznych między krajami oraz pozycji Polski w tym systemie. Z drugiej strony wychodzi naprzeciw oczekiwaniom pracodawców odnośnie przygotowywania przyszłych pracowników, wyposażonych w wiedzę, kompetencje społeczne oraz umiejętności, niezbędne w przedsiębiorstwach oraz instytucjach funkcjonujących w województwie podlaskim. Jest to szczególnie istotne w

kontekście położenia Białegostoku i województwa podlaskiego przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej i strefy Schengen, co implikuje wiele wyzwań i zadań, zarówno dla przedsiębiorstw, jak i instytucji publicznych. Studia na kierunku MSG dostarczają studentom z jednej strony rozbudowanej wiedzy teoretycznej ze szczególnym naciskiem na zjawiska, relacje i współzależności o wymiarze międzynarodowym. Z drugiej strony kierunek studiów oferuje studentom określony zestaw przedmiotów do wyboru, mających na celu nabycie przez nich umiejętności i kompetencji praktycznych w obszarze wybranej specjalizacji (na studiach I stopnia *Handel międzynarodowy*, a na studiach II stopnia *Współpraca międzynarodowa* lub *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa*). Umiejętności te są pogłębiane w ramach praktyk zawodowych, obowiązkowych do zrealizowania na I i II stopniu studiów.

(2) W realizacji zajęć zawartych w programach studiów na kierunku MSG, zarówno na I jak i II stopniu, uczestniczą przede wszystkim pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów. Dodatkowo zajęcia prowadzą też pracownicy Instytutu Zarządzania, Wydziału Prawa, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Instytutu Filozofii. Zarówno ich zainteresowania i osiągnięcia badawcze, jak i doświadczenie dydaktyczne, przesądzają o wysokim poziomie prowadzonych zajęć. Ponadto część przedmiotów specjalnościowych prowadzonych jest przez praktyków.

Pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów ukierunkowani są przede wszystkim na badania naukowe w dyscyplinie ekonomia i finanse, w tym część z nich w międzynarodowym wymiarze, do którego odnoszą się wybrane efekty uczenia się na kierunku MSG. Istnieje też związek pomiędzy prowadzonymi badaniami, a modułami zajęć, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów I i II stopnia. Wśród zróżnicowanych zainteresowań i tematów naukowo-badawczych poszczególnych katedr/zakładów, wchodzących w skład struktury organizacyjnej WEiF, należy wymienić przede wszystkim te, które w silnym stopniu wpisują się w program studiów na kierunku MSG. Są to: Uwarunkowania i kierunki rozwoju współczesnej gospodarki światowej, Innowacje i transfer technologii w rozwoju gospodarek słabo rozwiniętych, Rozwój lokalny i regionalny w kontekście polityki strukturalnej, Handel zagraniczny województw Polski. Inne tematy badawcze to: Wspomaganie i modelowanie problemów negocjacyjnych, Finanse samorządu terytorialnego, Fiscal governance w Polsce, UE i na świecie.

Prowadzone badania mają z jednej strony wymiar teoretyczny, istotny z punktu widzenia rozwoju dyscypliny, a z drugiej empiryczny, pozwalający lepiej zrozumieć i wyjaśnić uwarunkowania i prawidłowości funkcjonowania podmiotów gospodarki światowej. Przejawia się to w wynikach działalności naukowej. W latach 2014-2019 pracownicy WEiF byli autorami 1102 publikacji naukowych, wśród których znalazły się zarówno artykuły naukowe z list A i B Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, indeksowane w Web of Science, Scopus oraz publikacje z wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z dnia 18 grudnia 2019 r., jak również rozdziały w monografiach naukowych. Ponadto byli oni autorami lub redaktorami 103 monografii naukowych. Zestawienie publikacji naukowych zawiera tabela 1.1.

Tabela 1 Publikacje pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2014-2019

<i>Rodzaj publikacji</i>	<i>Łączna liczba publikacji w latach 2014-2019</i>
<i>Artykuły naukowe</i>	616
<i>Rozdziały w monografiach naukowych</i>	379
<i>Monografie naukowe</i>	67
<i>Redakcje monografii naukowych</i>	36
<i>Podręczniki</i>	4
<i>Łącznie</i>	1102

W latach 2014-2019 pracownicy Wydziału Ekonomii i Finansów rozpoczęli realizację lub zrealizowali 14 krajowych i międzynarodowych projektów i grantów badawczych, finansowanych ze

środków takich instytucji, jak: Komisja Europejska, Narodowe Centrum Nauki (granty OPUS i PRELUDIUM), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego. Na podkreślenie zasługują m. in. następujące projekty: *SULANET – Sustainable Land Management in Europe* (finansowanie przez Komisję Europejską) czy *Transfer technologii a przewaga konkurencyjna przedsiębiorstw w Polsce* (finansowanie przez NCN).

Pracownicy WEiF zaangażowani w prowadzenie zajęć na kierunku MSG wielokrotnie otrzymywali nagrody Rektora Uniwersytetu w Białymstoku za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (w latach 2014-2019 łącznie 111 nagród) oraz inne nagrody, jak Medale za Długoletnią Służbę, Medale „Zasłużony dla Uniwersytetu w Białymstoku”. Ponadto następujący pracownicy WEiF zdobywali nagrody za publikacje naukowe:

- dr hab. E. Roszkowska, prof. UwB w zespole naukowym z dr. hab. Tomaszem Wachowiczem (prof. UE) i prof. Gregorym Kerstenem (Uniwersytet Concordia w Montrealu) otrzymali nagrodę Wydawnictwa Springer za najlepszą publikację konferencyjną w ramach konferencji Group Decision and Negotiation 2018 (Nanjing, Chiny, 9-13 czerwiec 2018), opublikowaną w wydawnictwie Lecture Notes in Business Information Processing, indeksowanym w WOS i Scopus;
- prof. dr hab. Marek Proniewski – Nagroda Rektora SGH zespołowa II stopnia w dziedzinie działalności naukowej za monografię pt. "Gospodarka regionalna i lokalna a rozwój zrównoważony", „Studia KPZK PAN”, t. CLII, Warszawa, 2014;
- dr hab. Ryta Dziemianowicz, prof. UwB, dr Anegta Kargol-Wasiluk, dr Marian Zalesko – Nagroda Zespołowa Rektora Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie stopnia pierwszego w dziedzinie działalności naukowej za monografię pt.: „między stabilizacją a ekspansją. System finansowy w służbie modernizacji (z warsztatów badawczych historyków gospodarczych)” – 2015 r.

W analizowanym okresie następował dynamiczny rozwój kadry badawczo-dydaktycznej. Trzy osoby otrzymały tytuł naukowy profesora, osiem uzyskało stopnień doktora habilitowanego, a szesnaście stopień naukowy doktora.

Efekty prowadzonych badań naukowych, dostarczające najbardziej aktualnej wiedzy ekonomicznej, w tym z zakresu funkcjonowania gospodarki światowej i jej podmiotów, są włączane w program zajęć poszczególnych modułów (szczególnie w ramach modułów wybieralnych, tj. przedmioty specjalizacyjne, seminaria) pozwalających na uzyskanie najnowszej wiedzy i umiejętności zgodnie z zainteresowaniami studenta. Wyniki działalności naukowej pracowników WEiF wykorzystywane są w doskonaleniu procesu kształcenia, m. in. poprzez: przekazywanie studentom wyników prowadzonych badań w trakcie zajęć dydaktycznych.

Program studiów na kierunku MSG kładzie nacisk na zdobywanie przez studentów kompetencji badawczych. Od pierwszego roku studiów I stopnia studenci w ramach wybranych zajęć (między innymi *Współczesne systemy gospodarcze*, *Przedsiębiorstwo na rynku globalnym*, *Procesy innowacyjne w gospodarce światowej*) przygotowują referaty i prezentacje, których głównym celem jest przedstawienie samodzielnie zebranych danych empirycznych tak, by zilustrować wybrane teorie ekonomiczne. Istotne znaczenie w tym obszarze mają też prowadzone seminaria dyplomowe, których produktem finalnym są prace dyplomowe, które mają charakter badawczy. Na drugim stopniu zdobywanie tych kompetencji odbywa się w ramach prowadzonych seminariów magisterskich, gdzie przygotowywane są prace magisterskie. Szczególne znaczenie ma też wprowadzenie na drugim stopniu przedmiotu *Metodyka pracy naukowej*, który rozwija umiejętności i kompetencje badawcze studentów, m. in. pod kątem przygotowywanych później prac magisterskich. Ukończenie studiów drugiego stopnia otwiera drogę do podejmowania kolejnych wyzwań badawczych, w tym w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB (wcześniej w ramach Studiów doktoranckich). Ponadto pracownicy WEiF wspierają studentów w zakresie prowadzenia badań realizowanych samodzielnie oraz przy współpracy z wykładowcami, czego efektem jest udział studentów w konferencjach naukowych, aktywna działalność kół naukowych (w tym Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej).

(3) Koncepcja kształcenia na kierunku MSG już od początku jego uruchomienia opierała się na ścisłej współpracy z otoczeniem gospodarczym Uniwersytetu w Białymstoku, zarówno przy jej budowaniu, jak i w procesie doskonalenia. W realizacji koncepcji kształcenia ważna jest bowiem współpraca z szerokim gronem interesariuszy, zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju UwB, m.in. z przedsiębiorcami w zakresie prowadzenia praktyk studenckich, czy też z praktykami w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych w modułach zawierających przedmioty specjalizacyjne. Stanowi to platformę współpracy ze sferą praktyki gospodarczej, mającą swoje odzwierciedlenie również w kształtowaniu programów studiów. Tym samym gwarantowana jest spójność zainteresowań naukowych i praktycznych z ofertą kształcenia, a także oferty kształcenia z potrzebami rynku pracy.

W procesie kształcenia na kierunku MSG brane są pod uwagę przede wszystkim potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, wynikające również ze specyficznego położenia Białegostoku i województwa podlaskiego, jako miejsca funkcjonowania wielu przedsiębiorstw, w tym podejmujących wymianę handlową z zagranicą, oraz instytucji publicznych, wykonujących zadania w obszarze obsługi międzynarodowego ruchu towarowego i osobowego. Z uwagi na to podczas tworzenia oraz dokonywania wszelkich zmian w programach studiów uwzględnia się opinie interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, tj. opinie wyrażone przez:

- studentów w ramach wypełnianych przez nich ankiet oceniających nauczycieli oraz ankiet ewaluacyjnej,
- absolwentów w ramach wypełnianej przez nich ankiety,
- nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku MSG,
- kierowników katedr/zakładów,
- praktyków gospodarczych, prowadzących zajęcia w ramach modułów zawierających przedmioty specjalizacyjne,
- członków Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego,
- członków Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia,
- przedstawicieli pracodawców i instytucji, wchodzących w skład Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.

(4) Sylwetka absolwenta kierunku MSG została określona w odpowiedzi na oczekiwania potencjalnych pracodawców, w tym organów władzy państwowej i samorządowej oraz szerokiego grona podlaskich przedsiębiorców podejmujących wysiłek efektywnego funkcjonowania na rynkach zagranicznych, również Europy Wschodniej. Podjęcie studiów na kierunku MSG daje absolwentowi szansę swobodnego poruszania się w złożonej i dynamicznej gospodarce światowej. Osiągnięcie przyjętych efektów uczenia się pozwala na przygotowanie do podejmowania pracy na różnych stanowiskach wymagających wykształcenia ekonomicznego, pełnienie funkcji analitycznych, operacyjnych, menedżerskich na różnych szczeblach decyzyjnych w przedsiębiorstwach, organizacjach, instytucjach krajowych i międzynarodowych. Na studiach I stopnia studenci mogą realizować proces kształcenia w ramach specjalizacji *Handel międzynarodowy*, natomiast na studiach II stopnia w ramach specjalizacji: *Współpraca międzynarodowa* lub *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa*.

Absolwent studiów I stopnia o specjalizacji *Handel międzynarodowy* nabywa podstawową wiedzę, umiejętności z zakresu funkcjonowania międzynarodowych rynków towarów, usług i czynników produkcji. Potrafi interpretować przesłanki, ograniczenia i konsekwencje międzynarodowych transakcji gospodarczych. Dzięki nabytej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych jest przygotowany do pracy na stanowiskach wymagających świadomych, racjonalnych i trafnych ocen, podejmowania decyzji oraz ponoszenia za nie odpowiedzialności. Dotyczy to głównie wejścia na rynek pracy poprzez podejmowanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach, organizacjach, instytucjach krajowych, europejskich i międzynarodowych, z perspektywą doskonalenia swego warsztatu zawodowego i rozwoju osobowości.

Absolwent studiów II stopnia w ramach specjalizacji *Współpraca międzynarodowa* jest wyposażony w specjalistyczną, pogłębioną wiedzę teoretyczną i praktyczną w aspekcie

prawidłowości i mechanizmów funkcjonowania gospodarki światowej, która może stanowić podstawę twórczego, oryginalnego myślenia i działania. Posiada też wykształcone umiejętności identyfikowania i rozwiązywania problemów, potrzebne w prowadzeniu badań oraz działalności praktycznej, zajmowania samodzielnych, odpowiedzialnych stanowisk w przedsiębiorstwach, organizacjach, organach władzy państwowej i samorządowej związanych ze współpracą międzynarodową, w ośrodkach badawczych i eksperckich zajmujących się relacjami na forum międzynarodowym, w dyplomacji lub środkach masowego przekazu.

Z kolei w ramach specjalizacji *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa* absolwent studiów II stopnia zdobywa specjalistyczną, praktyczną wiedzę z zakresu obsługi celnej i spedycyjnej międzynarodowego obrotu towarowego. Dzięki zdobytym umiejętnościom absolwenci są dobrze przygotowani do samodzielnego wypełniania i prowadzenia dokumentów czy też ewidencji celnej, podatkowej i spedycyjnej w przedsiębiorstwach handlu zagranicznego, spedycji i transportu międzynarodowego. Mogą podejmować zatrudnienie jako agenci celni w agencjach celnych, biurach rachunkowych i przedsiębiorstwach, jako doradcy podatkowi w zakresie podatku VAT (eksport i import) i podatku akcyzowego. Ponadto nabyta wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalają na zatrudnienie w służbach granicznych.

(5) Kierunek MSG został uruchomiony jako unikatowy, w znacznym stopniu finansowany ze środków Unii Europejskiej. Uzyskał on bardzo wysoką ocenę środowiska biznesowego, administracji publicznej oraz instytucji współpracujących z przedsiębiorcami. Jego utworzenie to rozwinięcie oferowanych wcześniej przez Wydział kierunków studiów, tzn. ekonomii i zarządzania.

Rezultatem kształcenia na kierunku MSG są absolwenci dysponujący wiedzą i umiejętnościami koniecznymi do podejmowania działań na rzecz rozwoju regionu poprzez nawiązywanie i pogłębianie współpracy międzynarodowej z sąsiednim krajami, krajami członkowskimi Unii Europejskiej i pozostałymi uczestnikami stosunków międzynarodowych, zwłaszcza krajami Europy Wschodniej. W koncepcji kształcenia na kierunku MSG podkreślono, iż odzwierciedleniem jakości procesu dydaktycznego powinny być wysokie kwalifikacje absolwentów właściwie przygotowujące do pracy zawodowej i pełnienia ról publicznych. Jest to tym bardziej istotne, biorąc pod uwagę położenie Białegostoku i województwa podlaskiego oraz bliskość zewnętrznej granicy Unii Europejskiej i granic strefy Schengen.

Koncepcja i program kształcenia na kierunku MSG już po kilku pierwszych latach jego uruchomienia zaczęły być systematycznie doskonalone. Wynikało i wynika to z jednej strony ze zmian regulacji prawnych w zakresie kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego. Z drugiej strony uwzględniane są wzorce zaczerpnięte z innych ośrodków naukowych w kraju i za granicą (m. in. dzięki analizie sylabusów uczelni partnerskich). Pracownicy WEiF zapoznają się z tymi wzorcami i analizuje je dzięki realizacji wizyt studyjnych u partnerów, staży zagranicznych odbywanych w uczelniach partnerskich, uczestnictwa w konferencjach naukowych.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku MSG na studiach I i II stopnia to:

- stałe podnoszenie poziomu jakości kształcenia oraz doskonalenie oferty edukacyjnej, z uwagi na rozwój dyscypliny ekonomia i finanse oraz na wysoką dynamikę gospodarki światowej i relacji między jej podmiotami, o czym świadczą zmiany w programie studiów,
- współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- potencjał kadrowy i kwalifikacje pracowników WEiF oraz pracowników innych jednostek UWB, zaangażowanych w proces kształcenia,
- realizacja części zajęć dydaktycznych przez praktyków gospodarczych,
- odpowiedź na zapotrzebowanie na wykwalifikowanych specjalistów z zakresu obsługi celnej i granicznej międzynarodowego ruchu towarowego i osobowego,
- dopasowanie oferty edukacyjnej do aktualnych wymogów rynku pracy, w tym w województwie podlaskim,
- rozbudowana oferta przedmiotów specjalizacyjnych do wyboru, co daje studentom możliwość nabycia umiejętności i kompetencji praktycznych w obszarze wybranej specjalizacji,

- obowiązek realizacji praktyk zawodowych, zarówno na I, jak i II stopniu studiów, we współpracy z instytucjami i przedsiębiorstwami.

(6) Efekty uczenia się na kierunku MSG I i II stopnia zatwierdzone zostały Uchwałą Senatu UwB nr 2393 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia programów studiów dla kierunku *Międzynarodowe stosunki gospodarcze obowiązujących od roku akademickiego 2019/2020*. Kierunkowe efekty uczenia się osadzone są przede wszystkim w dyscyplinie ekonomia i finanse, przypisanych dla studiów o profilu ogólnoakademickim i pogrupowane w ramach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Są one zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji na poziomie 6 i 7. Procedura ich przygotowania opierała się na przyporządkowaniu do nich przedmiotów i treści kształcenia. Matryce efektów uczenia się zawierają ogół efektów wraz z przyporządkowaniem ich do poszczególnych przedmiotów. Ich struktura jest spójna i logicznie powiązana oraz pozwala osiągnąć wszystkie zamierzone efekty uczenia się.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, realizowane w największym stopniu przez przedmioty podstawowe i kierunkowe, dają podstawy teoretyczne dla zdobywania umiejętności i kompetencji społecznych (na I stopniu studiów), które są rozwijane i doskonalone w ramach przedmiotów realizowanych na stopniu II. Na obu stopniach studiów osiągnięciu założonych efektów uczenia się służą z jednej strony przedmioty kształcenia ogólnego, podstawowe i kierunkowe, a z drugiej przedmioty specjalizacyjne (zwłaszcza w obszarach umiejętności i kompetencji społecznych).

Złożony system gospodarki światowej oraz procesy globalizacji i integracji gospodarczej determinują potrzebę ciągłego doskonalenia wiedzy na temat już istniejących, jak i nowo powstających podmiotów, działających na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Podmioty te powiązane są różnorodnymi relacjami m. in. o charakterze ekonomicznym i finansowym. Stąd koncepcja kształcenia zakłada, że absolwenci kierunku MSG I stopnia będą przede wszystkim **posiadali wiedzę**: o strukturach i instytucjach międzynarodowych oraz zasadach ich działania (KP6_WK1), na temat zależności między uczestnikami stosunków międzynarodowych, w szczególności w sferze obrotu towarowego i przepływu czynników produkcji (gospodarki krajowe, organizacje, korporacje) (KP6_WG2), czy też na temat pozyskiwania i porządkowania informacji dotyczących przyczyn, charakteru i konsekwencji zmian strukturalnych w gospodarce światowej (wynikających z przepływu dóbr, usług i czynników produkcji między krajami) (KP6_WG3). Absolwenci kierunku MSG I stopnia będą **posiadali umiejętność**: wykorzystania posiadanej wiedzy teoretycznej do oceny zmian w handlu międzynarodowym, pozyskiwania danych do przeprowadzania analizy konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych dokonujących się na rynku światowym i przetwarzania ich z zastosowaniem technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UW2) oraz wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dziedzin komplementarnych w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i zespołowej (KP6_UO1). Wszystko po to, ażeby móc ukształtować niezbędne **kompetencje** w postaci zdolności do samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności (KP6_KK2), dzięki świadomości poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz potrzeby stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie (KP6_KK1). Kompetencje są przewidziane i eksponowane w programie kształcenia.

Studia na kierunku MSG II stopnia mają rozszerzaniu i pogłębianiu wiedzy w zakresie funkcjonowania gospodarki światowej. Stąd absolwenci kierunku MSG II stopnia będą przede wszystkim: **posiadali pogłębioną wiedzę** o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych występujących w relacjach międzynarodowych oraz w odniesieniu do struktur i instytucji w zakresie handlu międzynarodowego (KP7_WG2), czy też w zakresie relacji handlowych, walutowych i kapitałowych (KP7_WG4). Dodatkowo absolwenci ci będą **posiadali umiejętność**: zastosowania wiedzy teoretycznej do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej (KP7_UW2) czy też posługiwania się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi), obowiązującymi w relacjach międzynarodowych i wykorzystania tej wiedzy w pracy zawodowej (KP7_UO1). Wszystko po to, ażeby móc ukształtować niezbędne kompetencje w postaci **zdolności do** samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej

wiedzy i umiejętności (KP7_KK1) oraz prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu (KP7_KR3).

Tabela 2. Przykładowe rozwinięcia kluczowych dla kierunku MSG kierunkowych efektów uczenia się na poziomie modułów

<i>MSG I stopnia</i>		
Efekt kierunkowy	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie wiedzy
<i>KP6_WG2 zna zależności między uczestnikami stosunków międzynarodowych, w szczególności w sferze obrotu towarowego i przepływu czynników produkcji (gospodarki krajowe, organizacje, korporacje)</i>	Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych	2MSG_W01 Student ma wiedzę dotyczącą zależności pomiędzy podmiotami gospodarki światowej w sferze handlu międzynarodowego i międzynarodowych przepływów czynników produkcji
	Międzynarodowe transakcje gospodarcze	2MTG_W01 Student zna zależności między uczestnikami obrotu międzynarodowego, w szczególności dotyczące przeprowadzania i rozliczania transakcji gospodarczych
	Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych	2MSG_W02 Student ma wiedzę z zakresu przyczyn i konsekwencji zmian w gospodarce światowej, wynikających z międzynarodowego obrotu towarami, usługami oraz przepływów czynników produkcji
<i>KP6_WG3 ma podstawową wiedzę na temat pozyskiwania i porządkowania informacji dotyczących przyczyn, charakteru i konsekwencji zmian strukturalnych w gospodarce światowej (wynikających z przepływu dóbr, usług i czynników produkcji między krajami)</i>	Procesy innowacyjne w gospodarce światowej	3PIN_W02 Student ma podstawową wiedzę na temat pozyskiwania i porządkowania informacji dotyczących przyczyn, charakteru i konsekwencji zmian strukturalnych w gospodarce światowej (wynikających z realizacji procesów innowacyjnych w których uczestniczą podmioty z kilku krajów)
	Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie umiejętności
<i>KP6_UW1 posiada umiejętność interpretacji zjawisk i procesów społecznych o zasięgu ponad krajowym</i>	Rozliczenia w obrocie międzynarodowym	3ROM_U01 Student posiada umiejętność interpretacji zależności i ograniczeń cechujących operacje międzynarodowe, w szczególności w handlu zagranicznym.
	Ekonomia sektora publicznego	2ESP_U01 Student rozumie teksty ekonomiczne dotyczące funkcjonowania sektora publicznego w Polsce i innych krajach. Posiada umiejętność formułowania i interpretowania procesów oraz zjawisk występujących w sektorze publicznym.
<i>KP6_UW2 potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do oceny zmian w handlu międzynarodowym, pozyskać dane do przeprowadzania analizy konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych dokonujących się na rynku światowym i przetwarzać je z zastosowaniem technik</i>	Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych	2MSG_U01 Student potrafi pozyskać dane do analizy określonych zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce światowej oraz potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do oceny tych zjawisk
	Statystyka opisowa	1STA_U02 Student posiada podstawowe umiejętności samodzielnego analizowania i interpretacji zjawisk i procesów ilościowych w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego (w oparciu o zbiorowość

informacyjno-komunikacyjnych
Efekt kierunkowy

KP6_KK1 ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie

KP6_KK2 potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności

Przedmiot	Efekt przedmiotowy w kompetencji społecznych
Rozliczenia w obrocie międzynarodowym	3ROM_K01 Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie
Finanse lokalne i regionalne UE	3FIL_K01 - Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów zachodzących w sektorze finansów publicznych w świecie
Rachunkowość	2RAC_K02 Potrafi samodzielnie uzupełniać wiedzę dotyczącą zasad rachunkowości i przepisów podatkowych
Funkcjonowanie Unii Europejskiej	2FUE_K01 Student potrafi samodzielnie pozyskiwać i uzupełniać nabytą wiedzę i umiejętności dotyczące funkcjonowania Unii Europejskiej

MSG II stopnia

Efekt kierunkowy

KP7_WG2 ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych występujących w relacjach międzynarodowych oraz pogłębioną w odniesieniu do struktur i instytucji w zakresie handlu międzynarodowego

KP7_WG4 ma wiedzę o różnych rodzajach stosunków ekonomicznych w relacjach międzynarodowych i występujących między nimi prawidłowościach oraz wiedzę pogłębioną w odniesieniu do relacji handlowych, walutowych i kapitałowych

Efekt kierunkowy

KP7_UW2 potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej; potrafi formować własne opinie na ten

Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie wiedzy
Globalizacja w gospodarce światowej	2GGG_W01 Student ma rozszerzoną wiedzę o globalnych strukturach gospodarczych i ich znaczeniu dla rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych
Logistyka międzynarodowa	2LOG_W01 Student powinien posiadać szeroką wiedzę o rodzajach struktur i podmiotów logistycznych występujących w relacjach międzynarodowych oraz w odniesieniu do struktur i instytucji w zakresie handlu międzynarodowego
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	1MSG_W01: Student posiada wiedzę o różnych rodzajach stosunków ekonomicznych w relacjach międzynarodowych oraz pogłębioną wiedzę w zakresie wymiany handlowej, polityki kursowej, konsekwencji przepływu czynników produkcji
Global governance	1GGO_W01 ma podstawową wiedzę na temat mechanizmów ewolucji międzynarodowych stosunków gospodarczych w kontekście funkcjonowania instytucji międzynarodowych
Przedmiot	Efekt przedmiotowy w zakresie umiejętności
Technologie informacyjne II	1TEI2_U01 Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę i stosować narzędzia informatyczne z zakresu analizy danych i prezentacji multimedialnych
Pomoc publiczna w gospodarce	1PPS_U01 Student potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy gospodarcze,

<p>temat, dobierać krytyczne dane i metody analiz i przetwarzać je z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjnych</p> <p>KP7_UO1 potrafi posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) obowiązującymi w relacjach międzynarodowych i wykorzystywać tę wiedzę w pracy zawodowej, ma rozszerzoną umiejętność w posługiwaniu się tymi normami w obszarze doprowadzania i zawierania transakcji handlu zagranicznego</p>	<p>światowej</p>	<p>społeczne dokonujące się w gospodarce światowej istotne z punktu widzenia pomocy</p>
<p>Efekt kierunkowy</p>	<p>Przedmiot</p>	<p>Efekt przedmiotowy w kompetencji społecznych</p>
<p>KP7_KK1 ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.</p>	<p>Ubezpieczenia w handlu zagranicznym</p>	<p>2UBZ_U01 Student potrafi posługiwać się różnymi wzorcami i dokumentami w celu zawierania umów w transakcjach handlu zagranicznego. Potrafi dokonać klasyfikacji ryzyka i ubezpieczeń w handlu międzynarodowym. Ma umiejętność porównywania ofert ubezpieczeniowych transakcji handlu zagranicznego różnych zakładów ubezpieczeń i potrafi wybrać najlepsze</p>
<p>KP7_KR3 prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu</p>	<p>Międzynarodowe stosunki gospodarcze</p>	<p>2UBZ_K01 Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie ubezpieczeń w handlu zagranicznym. Jest świadomy przydatności ubezpieczeń w procesie zarządzania ryzykiem w transakcjach handlu zagranicznego i rozumie potrzebę ustawicznego doskonalenia umiejętności i podnoszenia kwalifikacji</p>
<p>KP7_KR3 prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu</p>	<p>Logistyka międzynarodowa</p>	<p>1MSG_K01: Student, mając świadomość dynamiki zmian w gospodarce światowej, rozumie potrzebę nieustannego dokształcania się i aktualizowania wiedzy</p> <p>2LOG_K02 Student powinien prawidłowo identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z aktywnością podmiotów logistycznych (rozwojem niezbędnych usług) w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu logistyka</p>
<p></p>	<p>Seminarium magisterskie, cz. 1, cz. 2</p>	<p>2SEM1_K02 Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadań w harmonogramie pisanej pracy magisterskiej</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Kierunek MSG obecnie oferowany jest przez zaledwie 7 uczelni w Polsce: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Gdański, Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie i Uniwersytet w Białymstoku (5 uczelni ekonomicznych).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

(1) Treści kształcenia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze są w pełni zgodne z zakładanymi efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy z zakresu tego kierunku. Treści te są powiązane z wynikami badań realizowanych w obszarze ekonomii i finansów dotyczącymi między innymi takich aspektów, jak: handel zagraniczny i międzynarodowy, współpraca transgraniczna, międzynarodowy podział pracy, migracje międzynarodowe, integracja gospodarcza, w tym integracja rynków finansowych, finansowanie działalności innowacyjnej na arenie międzynarodowej, *global governance*. Dzięki temu studenci są wyposażeni w wiedzę na temat międzynarodowych struktur gospodarczych, przyczyn, charakteru i konsekwencji głównych procesów w gospodarce światowej, jak integracja gospodarcza czy dynamiczny rozwój powiązań handlowych między krajami. Potrafią interpretować zjawiska i procesy społeczne o zasięgu ponad krajowym, a także wyjaśniać proces i uwarunkowania towarzyszące transakcjom na rynku międzynarodowym.

Dzięki zajęciom z języków obcych w ramach obowiązkowych lektoratów (na studiach stacjonarnych I stopnia: 180 godzin, a na studiach stacjonarnych II stopnia; 60 godzin), a także możliwości wyboru w języku obcym części przedmiotów przewidzianych programem studiów, studenci posiadają umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 (studia I stopnia) oraz B2+ (studia II stopnia) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Ponadto rozumieją potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących na świecie. Na studiach I i II stopnia do zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego należą, poza lektoratem również przedmioty do wyboru realizowane w języku obcym.

Na studiach I stopnia studenci zdobywają wiedzę z zakresu: struktur i instytucji międzynarodowych oraz zasad ich działania (KP6_WK1), zależności między uczestnikami stosunków międzynarodowych (gospodarki krajowe, organizacje, korporacje) (KP6_WG2), mechanizmów ewolucji międzynarodowych stosunków gospodarczych i umiejscowienia nauki o stosunkach międzynarodowych w systemie nauk ekonomicznych (KP6_WG1), w ramach m. in. następujących przedmiotów: Historia stosunków międzynarodowych, Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych, Rozliczenia w obrocie międzynarodowym, Międzynarodowe transakcje gospodarcze, Ekonomia sektora publicznego. Dodatkowo nabywają m. in. umiejętności dotyczące: interpretacji zjawisk i procesów społecznych o zasięgu ponad krajowym (KP6_UW1) czy wykorzystania posiadanej wiedzy teoretycznej do oceny zmian w handlu międzynarodowym, pozyskania danych do przeprowadzania analizy konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych dokonujących się na rynku światowym i przetwarzania je z zastosowaniem technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UW1) (m. in. następujące przedmioty: Historia gospodarcza, Rozliczenia w obrocie międzynarodowym, Statystyka opisowa, Technologie informacyjne I). Ponadto wykazują się świadomością poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz potrzeby stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych (KP6_KK1) (m. in. następujące przedmioty: Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych, Rozliczenia w obrocie międzynarodowym).

Na studiach II stopnia studenci zdobywają pogłębioną wiedzę na temat międzynarodowych struktur gospodarczych (KP7_WG1), różnych rodzajów struktur i instytucji społecznych występujących w relacjach międzynarodowych oraz w odniesieniu do struktur i instytucji w zakresie handlu międzynarodowego (KP7_WG2), relacji walutowych i kapitałowych (KP7_WG4). Odbywa się to w ramach m. in. takich przedmiotów, jak: Międzynarodowe stosunki gospodarcze czy Regionalizacja współpracy gospodarczej. Nabywają umiejętności z zakresu wykorzystania wiedzy teoretycznej do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej, z wykorzystaniem odpowiednich technik informacyjnych (KP7_UW2) (m. in. Technologie informacyjne II) oraz umiejętności posługiwania się systemami normatywnymi, normami i regułami, obowiązującymi w relacjach międzynarodowych (KP7_UO1) (m. in. Prawo gospodarcze Unii

Europejskiej, Ubezpieczenia w handlu zagranicznym). Student zostaje przygotowany do udziału w opracowywaniu projektów społecznych (KP7_KO1), ponadto prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu (KP7_KR1) (dzięki m. in. przedmiotom: Metodyka pracy naukowej, Logistyka międzynarodowa).

Treści programowe na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze są dostosowywane do zachodzących zmian rynkowych oraz prawnych, a także do potrzeb potencjalnych pracodawców, zapewniając studentom konkurencyjną pozycję na rynku pracy.

(2) Wykorzystywane przez pracowników metody dydaktyczne służą w głównej mierze przekazywaniu i poszerzaniu wiedzy studentów, ale również nabywaniu oraz rozwijaniu umiejętności o charakterze uniwersalnym, np. analitycznego myślenia, diagnozy sytuacji, syntezy informacji, itd., jak również o charakterze praktycznym, związanych z umiejętnościami zawodowymi niezbędnymi w pracy zawodowej, np. znajomości języków obcych, posługiwania się regulacjami prawnymi, zawierania transakcji na rynku międzynarodowym, prognozowania i modelowania procesów gospodarczych, rozwiązywania sporów i dylematów itd. Ważnym elementem procesu dydaktycznego jest rozwijanie wśród studentów kompetencji społecznych w zakresie samokształcenia, pracy w zespole, kierowania zespołem, itp.

Na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze stosowane są metody kształcenia odpowiednie do zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach za pomocą metod podających i problemowych takich jak: wykład informacyjny, wykład informacyjny z praktycznymi przykładami, wykład informacyjno-konwersatoryjny aktywizujący słuchaczy, dyskusja. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie na ćwiczeniach za pomocą metod aktywizujących i praktycznych takich, jak: dyskusja nad określonymi problemami, praca indywidualna i grupowa, praca indywidualna przy tablicy, studia przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, zadania grupowe i indywidualne, filmy edukacyjne, rozwiązywanie problemów sytuacyjnych oraz ich prezentacja, rozwiązywanie zadań i przykładów praktycznych (case study księgowo).

Do prowadzenia zajęć na Wydziale Ekonomii i Finansów wykorzystywane są narzędzia technologii informatycznych, takie jak: komputery oraz urządzenia multimedialne, stosowane zarówno na wykładach, jak również na ćwiczeniach. Ponadto niektóre przedmioty realizowane są przy wykorzystaniu komputerów, przy których studenci pracują samodzielnie wykorzystując dostępne oprogramowanie (Gretl, PS Imago 5.1, ACL, pakiet MS Office, Płatnik, Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace). Na zajęciach realizowanych na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze szczególne znaczenie ogyrywają programy Gretl, PS Imago 5.1, a także pakiet MS Office, które są wykorzystywane między innymi na takich przedmiotach jak: Technologie Informacyjne I, Technologie informacyjne II, a także Prognozowanie i symulacje w handlu zagranicznym. Pozwala to na osiągnięcie efektów takich jak np.: KP6_WK4, KP6_UW2, KP6_UK1, KP7_UW2, KP7_WG5 oraz KP7_UK4 związanych ze znajomością narzędzi informatycznych wykorzystywanych do gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych, a także prognozowania i modelowania procesów gospodarczych.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia działalności naukowej realizowane są głównie na seminariach dyplomowych i magisterskich poprzez zajęcia w formie konwersatorium, prezentacje multimedialne, dyskusję nad określonymi problemami. Ponadto efekty te realizowane są na wielu innych przedmiotach np.: na studiach pierwszego stopnia: m.in. Statystyka opisowa, Technologie informacyjne; na studiach drugiego stopnia: m.in.: Metodyka pracy naukowej, Statystyka matematyczna, Prognozowanie i symulacje w handlu zagranicznym czy Ekonometria. Szczególne znaczenie ma przewidziany planem studiów przedmiot Metodyka pracy naukowej, obejmujący takie zagadnienia jak: metody badań naukowych - obserwacja, eksperyment, sondaż diagnostyczny, wywiad, studium przypadku, metoda monograficzna, analiza literatury, krytyka materiałów źródłowych, metody statystyczne, wnioskowanie (analiza, synteza, indukcja, dedukcja); postępowanie badawcze - określenie problemu

naukowego i badawczego, tematyki pracy, zasady doboru literatury i pracy z tekstem naukowym, dobór metod badań i sposoby postępowania badawczych; zasady etyki badań naukowych- plagiat, autoplagiat, nierzetelność badań. Dzięki realizacji przedmiotu „Metodyka pracy naukowej” (w ramach modułu 1: Przedmioty kształcenia ogólnego) studenci II stopnia Międzynarodowych stosunków gospodarczych znają w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia badawcze, w tym techniki pozyskiwania danych, w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz modelowania struktur gospodarczych i procesów w nich zachodzących.

Efekty niezbędne do prowadzenia działalności naukowej realizowane na studiach I stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, to przykładowo:

- zna standardowe metody matematyczne, statystyczne i narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych (KP6_WK4),
- posiada umiejętność interpretacji zjawisk i procesów społecznych o zasięgu ponad krajowym (KP6_UW1),
- potrafi przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowywania prac z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UK1),
- potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności (KP6_KK2).

Efekty niezbędne do prowadzenia działalności naukowej realizowane na studiach II stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, to przykładowo:

- zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia badawcze, w tym techniki pozyskiwania danych, w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz modelowania struktur gospodarczych i procesów w nich zachodzących (KP7_WG5),
- potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej; potrafi formować własne opinie na ten temat, dobierać krytyczne dane i metody analiz i przetwarzać je z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjnych (KP7_UW2),
- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych (KP7_UW3),
- potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesu i zjawisk gospodarczych w skali międzynarodowej, formułować własne opinie na ten temat, stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować (KP7_UK2),
- potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny (KP7_KK2).

W procesie kształcenia istotne znaczenie mają efekty w zakresie języka obcego. W trakcie lektoratów z języka obcego studenci realizują założone efekty kształcenia poprzez praktyczne ćwiczenia wszystkich sprawności językowych z wykorzystaniem podręczników, materiałów dodatkowych, nagrań audio i wideo, Internetu, a także konwersacje, dyskusje, prezentacje, pracę z całą grupą, pracę w parach i w małych grupach, indywidualną pracę studenta.

Efekty realizowane na studiach I stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze w zakresie uczenia się w językach obcych, to:

- potrafi przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowywania prac z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjno-komunikacyjnych (KP6_UK1),
- potrafi przygotować wypowiedź ustną poświęconą konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowanych wystąpień ustnych (KP6_UK2),
- posługuje się językiem obcym w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (KP6_UK3),

- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę stałego uczenia się, ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie (KP6_KK1),
- potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności (KP6_KK2),
- potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (KP6_KR2).

Efekty realizowane na studiach II stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze w zakresie uczenia się w językach obcych, to:

- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych (KP7_UW3),
- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym posługując się językiem obcym na poziomie B2+ (KP7_UK1),
- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób (KP7_KK1),
- potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny (KP7_KK2),
- potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, w szczególności rolę przywódcy (KP7_KR2).

Szczegółowy opis metod kształcenia stosowanych do realizacji każdego efektu uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierają sylabusy przedmiotów.

(3) Zasady korzystania z metod i technik kształcenia na odległość precyzuje Uchwała nr 1110 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także Decyzja nr 13/2019 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 15 października 2019 r. w sprawie zasad prowadzenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem e-learningu.

Warunkiem realizacji zajęć w formie e-learningu jest przedstawienie scenariusza zajęć do akceptacji Prodziekaniowi ds. Studentów, nie później niż na 2 tygodnie przed rozpoczęciem semestru, w którym będą realizowane zajęcia. Akceptacja scenariusza zajęć realizowanych z wykorzystaniem e-learningu następuje przy uwzględnieniu formy zajęć, omawianych treści, przypisanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji. W semestrze zimowym roku akademickiego 2019/2020 na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze z wykorzystaniem e-learningu realizowano między innymi takie przedmioty, jak: Marketing międzynarodowy oraz Instytucje i instytucjonalizm w ekonomii, natomiast w semestrze letnim: Ekonomia rozwoju, Przedsiębiorstwo na rynku globalnym, a także Ekonomia handlu zagranicznego.

Do prowadzenia zajęć w formie e-learningu wykorzystywana jest platforma Blackboard, która służy nie tylko prowadzeniu zajęć dydaktycznych, ale również wspomaganie zajęć np. poprzez zamieszczanie materiałów dla studentów, zadawanie prac domowych, przeprowadzanie testów sprawdzających, których wyniki znane są studentom od razu, co pomaga w bieżącej identyfikacji problemów w procesie uczenia się.

(4) Podstawowym elementem dostosowującym proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów są konsultacje kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej i innych osób prowadzących zajęcia. W ich trakcie studenci mają możliwość zadawania pytań zarówno z zakresu tematyki zajęć, jak też wykraczających poza ich zakres. Konsultacje są także doskonałym elementem wyrównywania wiedzy i umiejętności studentów, którzy z różnych przyczyn nie mogli uczestniczyć w zajęciach. Rozpoznawanie i zaspokajanie zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów odbywa się także w ramach funkcjonujących na Wydziale Studenckich Kół Naukowych, w tym Koła

Naukowego Ekonomii Międzynarodowej. Swoją rolę w tym zakresie pełnią również opiekunowie roczników, do których studenci danego roku na danym kierunku i stopniu studiów mogą zgłaszać wszelkie wątpliwości, sugestie i potrzeby w zakresie realizowanego procesu kształcenia.

Istotne znaczenie w dostosowaniu procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów ma umożliwienie kontynuowania nauki w specjalnych trybach, takich jak: Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) oraz Indywidualny Program Studiów (IPS). Zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (§17) Dziekan może wyrazić zgodę na Indywidualną Organizację Studiów w odniesieniu do studenta znajdującego się w sytuacji utrudniającej uczestniczenie w zajęciach, studiującego na dwóch lub więcej kierunkach, odbywającego część studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizującego studia poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST), uczestniczącego w pracach badawczych lub będącego członkiem właściwego samorządu studenckiego. Przyznanie IOS nie oznacza zmniejszenia wymagań wobec studenta odnoszących się do efektów uczenia się przewidzianych programem studiów. Dopuszcza natomiast możliwość częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne w uzgodnieniu z prowadzącym oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć za zgodą prowadzącego, w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego (§ 17 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Indywidualny Program Studiów polega natomiast na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Może być on przyznany studentowi, który zaliczył ze szczególnymi wynikami rok studiów poprzedzający złożenie wniosku o IPS, został przyjęty na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub też realizuje część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię. Student realizuje IPS pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, jeżeli posiada dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań oraz kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Konieczność dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów niepełnosprawnych wynika z przepisów Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) które obligują uczelnie do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię, kształcenia i prowadzenia działalności naukowej (art. 11).

Znajduje to odzwierciedlenie w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (§10), w którym zawarty jest zapis, iż:

1. Organy uczelni zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia na studiach przez osoby niepełnosprawne, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę danego kierunku studiów.
2. Studentom niepełnosprawnym, którym niepełnosprawność ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, przysługuje prawo do składania wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości.
3. Dostosowanie formy uczestnictwa w zajęciach, uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów nie prowadzi do zmniejszania wymagań merytorycznych w stosunku do osoby niepełnosprawnej.
4. Wniosek o zastosowanie rozwiązań alternatywnych powinien być, zaopiniowany przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych i złożony do właściwego dziekana.

Szczegółowe zasady indywidualizacji procesu kształcenia osób niepełnosprawnych studiujących na Uniwersytecie w Białymstoku określa Uchwała nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie *określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób niepełnosprawnych*. Wśród innych aktów prawnych w tym zakresie wyróżnić można również m.in. Uchwałę nr 848 Senatu UwB z dnia 23 września 2009 r.

w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”, Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 września 2012 r. w sprawie utworzenia Sekcji – Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych oraz Zarządzenie nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Użyczenia sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć niepełnosprawnym studentom i doktorantom Uniwersytetu w Białymstoku.

Wszelkie działania podejmowane przez Uniwersytet w Białymstoku na rzecz studentów niepełnosprawnych koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych w ramach funkcjonującego Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych. Na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku takie działania koordynowane są przez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych.

Alternatywne możliwości kształcenia studentów niepełnosprawnych na Wydziale Ekonomii i Finansów umożliwiają prowadzącym zajęcia dobór metod nauczania wykorzystywanych w ramach wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów i lektoratów uzależniony od stopnia ich niepełnosprawności. Po konsultacjach z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych ustalane są formy zaliczania i egzaminowania dla studentów niepełnosprawnych studiujących na Wydziale Ekonomii i Finansów zgodnie z ww. uchwałą Senatu Uniwersytetu w Białymstoku w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób niepełnosprawnych. Zmiana formy zaliczania ma na celu wyeliminowanie przeszkód, wynikających z typu i stopnia niepełnosprawności danej osoby, w weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na danym roku studiów.

W ramach alternatywnych możliwości kształcenia studentów niepełnosprawnych, istnieje możliwość wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych. Ich celem jest pomoc studentom z niepełnosprawnościami w opanowaniu materiału dydaktycznego z danego przedmiotu, którego ze względu na stan zdrowia nie mogli opanować w ramach realizacji zajęć przewidzianych programem studiów. Studenci ze znacznym stopniem niepełnosprawności mogą ubiegać się również o asystenta dydaktycznego, którego zadaniem jest pomoc osobie niepełnosprawnej m.in. w sporządzaniu notatek z przedmiotów, na które uczęszcza student, pomoc w kontakcie z nauczycielami akademickimi w celu uzyskania materiałów dydaktycznych niezbędnych do realizacji procesu kształcenia, czy też pomoc w pozyskiwaniu i korzystaniu z zasobów bibliotecznych (Zarządzenie nr 23 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania asystenta dydaktycznego studentom i doktorantom z niepełnosprawnością oraz udzielania wsparcia w formie dodatkowych indywidualnych zajęć dydaktycznych).

Stosowane rozwiązania determinują efektywne rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zawartych w kierunkowych efektach uczenia się, szczegółowo określonych w sylabusach poszczególnych przedmiotów.

(5) Studia I stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze są realizowane w trybie trzyletnim i trwają 6 semestrów, natomiast studia II stopnia są realizowane w trybie dwuletnim i trwają 4 semestry. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry.

Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2019/2020 wynosi łącznie 1665 godzin. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 182. Program studiów realizowany jest w ramach 6 modułów:

- 1. MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego** (Logika/Socjologia, Ekonomia rozwoju/Polityka gospodarcza, Ekonomia rozwoju – przedmiot oferowany w języku angielskim, Geografia ekonomiczna/Geografia ekonomiczna – przedmiot oferowany w języku angielskim, Technologie informacyjne I, Ochrona własności intelektualnej).
- 2. MK_2 Przedmioty podstawowe** (Język angielski, Język niemiecki lub rosyjski, Wychowanie fizyczne, Podstawy prawa, Ekonomia, Matematyka/Matematyka – przedmiot oferowany w

języku angielskim, Statystyka opisowa, Rachunkowość, Finanse, Historia Gospodarcza, Historia stosunków międzynarodowych, Ekonomia sektora publicznego).

3. **MK_3 Przedmioty kierunkowe** (Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych, Rozliczenia w obrocie międzynarodowym, Międzynarodowe transakcje gospodarcze, Międzynarodowa ochrona praw człowieka, Prawo międzynarodowe handlowe, Funkcjonowanie Unii Europejskiej/Funkcjonowanie Unii Europejskiej – przedmiot oferowany w języku angielskim, Marketing międzynarodowy, Zarządzanie w biznesie międzynarodowym, Teoria i polityka kursu walutowego, Finanse lokalne i regionalne UE, Obsługa celna i graniczna).
4. **MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru**, specjalność: Handel międzynarodowy (Współczesne systemy gospodarcze/Systemy gospodarcze w warunkach globalizacji, Przedsiębiorstwo na rynku globalnym/Internacjonalizacja przedsiębiorstw, Ekonomia handlu zagranicznego/Ekonomia zagranicznych inwestycji bezpośrednich, Negocjacje/Analiza rynków zagranicznych, Międzynarodowa współpraca kulturalna/Światowe dziedzictwo kulturowe, Procesy innowacyjne w gospodarce światowej/Transfer technologii w gospodarce światowej).
5. **MK_5 Seminarium** (Seminarium dyplomowe)
6. **MK_6 Praktyka zawodowa** (praktyka zawodowa w semestrze IV trwająca 4 tygodnie).

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia przypisano 91 pkt. ECTS, co stanowi 50% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach określonych modułów zajęć, tj. M_K1, M_K2, MK_4, MK_5 i MK_6 przypisanych jest łącznie 68 pkt. ECTS, co stanowi 37% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem studiów. Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć z języka obcego wynosi 15% (27 pkt. ECTS), natomiast procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi 62%.

Tabela 3. Plan studiów na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze - studia I stopnia, stacjonarne

<i>Moduły zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Udział procentowy</i>
<i>MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego</i>	165	10
<i>MK_2 Przedmioty podstawowe</i>	705	42
<i>MK_3 Przedmioty kierunkowe</i>	450	27
<i>MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru</i>	255	15
<i>MK_5 Seminarium</i>	90	6
<i>MK_6 Praktyka zawodowa</i>	0	0
<i>Razem</i>	1665	100

Tabela 4. Wskaźniki ilościowe

<i>Moduły zajęć</i>	<i>Liczba punktów ECTS za moduł</i>	<i>w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów</i>	<i>w tym: z zajęć z języka obcego</i>	<i>w tym: z zajęć do wyboru</i>	<i>w tym: z zajęć związanych z badaniami naukowymi</i>
<i>MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego</i>	18	10,60	8	14	8
<i>MK_2 Przedmioty podstawowe</i>	61	33,12	15	12	37
<i>MK_3 Przedmioty kierunkowe</i>	61	26,96	4	0	36
<i>MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru</i>	30	15,12	0	30	22
<i>MK_5 Seminarium</i>	10	4,20	0	10	10
<i>MK_6 Praktyka zawodowa</i>	2	1	0	2	0
<i>Razem</i>	182	91	27	68	113

Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych II stopnia: na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2019/2020 wynosi łącznie 835 godzin. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie 122. Program studiów realizowany jest w ramach 6 modułów:

- MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego** (Instytucje i instytucjonalizm w ekonomii, Global governance, Metodyka pracy naukowej, Logistyka międzynarodowa, Ochrona własności intelektualnej II, Język obcy (angielski) – lektorat, Język obcy (angielski) – specjalistyczny warsztat językowy, Technologie informacyjne II).
- MK_2 Przedmioty podstawowe** (Statystyka matematyczna, Ekonometria, Pomoc publiczna w gospodarce światowej, Prognozowanie i symulacje w handlu zagranicznym, Kulturowe uwarunkowania biznesu międzynarodowego, Globalizacja w gospodarce światowej).
- MK_3 Przedmioty kierunkowe** (Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Regionalizacja współpracy gospodarczej, Prawo gospodarcze Unii Europejskiej, Finanse międzynarodowe przedsiębiorstw/Finanse międzynarodowe przedsiębiorstw – przedmiot oferowany w języku angielskim, Ubezpieczenia w handlu zagranicznym).
- MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru**, student może wybrać zajęcia/grupę zajęć spośród dwóch specjalności: *Współpraca międzynarodowa* (Międzynarodowa ochrona środowiska/Międzynarodowy rynek kapitału ludzkiego, Konkurencyjność międzynarodowa/Systemy fiskalne w gospodarce światowej, Polityka gospodarcza krajów Azji/Procesy integracyjne w gospodarce światowej, Protokół dyplomatyczny/Etykieta, Ekonomia międzynarodowa/Ekonomia międzynarodowa – przedmiot oferowany w języku angielskim/Ekonomia globalizacji, Współpraca z krajami Europy Wschodniej/Transformacja krajów Europy Wschodniej) lub *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa* (Organizacja spedycyjnej obsługi międzynarodowych przepływów towarowych/Certyfikacja i standaryzacja towarów w handlu zagranicznym, Międzynarodowe dokumenty celne i przewozowe towarów/Administracja celna, Systemy informatyczne w obsłudze celnej, podatkowej i spedycyjnej międzynarodowego obrotu towarowego/Program e-cło, Kalkulacje należności celnych i przewozowych/Rozliczanie należności celnych i przewozowych, Kalkulacje podatków w handlu zagranicznym i wewnątrzunijnych transakcjach handlowych/Rozliczanie należności podatkowych w handlu zagranicznym, Kalkulacje kosztów i dokumentów spedycji międzynarodowej/Rozliczanie kosztów spedycji i techniki sporządzania dokumentów).
- MK_5 Seminaaria** (Seminarium magisterskie)
- MK_6 Praktyka zawodowa** (praktyka zawodowa w semestrze II trwająca 2 tygodnie).

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału prowadzących zajęcia przypisano 63,4 pkt. ECTS dla specjalności *Współpraca Międzynarodowa* oraz 67,9 pkt. ECTS dla specjalności *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa*, co stanowi odpowiednio 52% oraz 56% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem kształcenia. Zajęciom, których wyboru dokonuje student w ramach określonych modułów zajęć, tj. MK_4, MK_5 i MK_6 przypisanych jest łącznie 49 pkt. ECTS, co stanowi 40% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianych programem kształcenia. Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć z języka obcego wynosi 11% dla specjalności *Współpraca Międzynarodowa* (14 pkt. ECTS) oraz 8% dla specjalności *Obsługa celna i spedycja międzynarodowa* (10 pkt. ECTS), natomiast procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi wynosi 61%.

Tabela 5. Plan studiów na kierunku MSG - studia II stopnia, stacjonarne

<i>Moduły zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Udział procentowy</i>
<i>MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego</i>	220	26
<i>MK_2 Przedmioty podstawowe</i>	225	27
<i>MK_3 Przedmioty kierunkowe</i>	150	18
<i>MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru</i>	180	22
<i>MK_5 Seminaaria</i>	60	7
<i>MK_6 Praktyka zawodowa</i>	0	0
Razem	835	100

Tabela 6. Wskaźniki ilościowe

<i>Moduły zajęć</i>	<i>Liczba punktów ECTS za moduł</i>	<i>w tym: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów</i>	<i>w tym: z zajęć z języka obcego</i>	<i>w tym: z zajęć do wyboru</i>	<i>w tym: z zajęć związanych z badaniami naukowymi</i>
Specjalność: Współpraca Międzynarodowa					
<i>MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego</i>	19	12,8	4	0	13
<i>MK_2 Przedmioty podstawowe</i>	30	17,6	0	0	26
<i>MK_3 Przedmioty kierunkowe</i>	24	14,3	6	0	15
<i>MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru</i>	27	14,1	4	27	0
<i>MK_5 Seminaria</i>	20	3,6	0	20	20
<i>MK_6 Praktyka zawodowa</i>	2	1	0	2	0
Razem	122	63,4	14	49	74
Specjalność: Obsługa celna i spedycja międzynarodowa					
<i>MK_1 Przedmioty kształcenia ogólnego</i>	19	12,8	4	0	
<i>MK_2 Przedmioty podstawowe</i>	30	17,6	0	0	
<i>MK_3 Przedmioty kierunkowe</i>	24	14,3	6	0	
<i>MK_4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru</i>	27	18,6	0	27	
<i>MK_5 Seminaria</i>	20	3,6	0	20	20
<i>MK_6 Praktyka zawodowa</i>	2	1	0	2	0
Razem	122	67,9	10	49	

Ważnym elementem procesu kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku jest proces umiędzynarodowienia. Dlatego też na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze oferowane są również studia II stopnia w języku angielskim (International Economic Relations, specjalność: International Trade). Umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego jest jednym z priorytetów Wydziału, rozumianego jako jeden z kluczowych aspektów dalszej poprawy jakości nauczania. Umiędzynarodowienie odbywa się więc na różnych płaszczyznach i w ramach różnych programów, obejmując zarówno mobilność studentów wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+, Eu4EU, czy wyjazdów na konferencje studentów MSG (jak wyjazd studentów na międzynarodowe forum Światowej Organizacji Handlu). Wydział podejmuje ponadto szereg inicjatyw w ramach internationalization@home, organizując m.in. cyklicznie Being International – Międzynarodowy Tydzień Nauki i Edukacji czy Międzynarodową Szkołę Letnią „Finance for Five”. Internacjonalizacja odbywa się także w drodze realizacji zajęć przez pracowników z akademickich ośrodków zagranicznych oraz szerokiej oferty (ponad 40 przedmiotów) ogólnodostępnych zajęć w języku angielskim (szerzej o internacjonalizacji w pkt 7 Raportu).

(6) Formy zajęć oraz liczebność grup studenckich określone zostały w Uchwale nr 2052 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 kwietnia 2017 roku w sprawie rodzajów zajęć dydaktycznych i liczebności grup studenckich. Zgodnie z zapisem zawartym w Uchwale, zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie w Białymstoku prowadzone mogą być w formie: wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć laboratoryjnych, lektoratów języków obcych, zajęć terenowych, proseminariów i seminariów (§1). Zgodnie z §2 Uchwały, liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych wynosi w odniesieniu do: ćwiczeń, konwersatoriów i lektoratów (co najmniej 25 osób), zajęć laboratoryjnych (co najmniej 12 osób), zajęć terenowych (co najmniej 15 osób). W przypadku seminariów liczebność ta ustalana jest natomiast przez Dziekana. W przypadku planowania uruchomienia grup o liczebności mniejszej niż określono w wyżej wymienionej Uchwale, Dziekan zobowiązany jest do złożenia wniosku o wyrażenie zgody do prorektora właściwego do spraw kształcenia.

Formy kształcenia na kierunku MSG złożone są z różnorodnych elementów równoważących proces kształcenia - należą do nich: wykłady, ćwiczenia, lektoraty, a także seminaria.

Tabela 7. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze - studia I stopnia, stacjonarne

<i>Formy zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Udział procentowy</i>
Wykłady	720	43
Ćwiczenia	675	41
Lektoraty	180	11
Seminaria	90	5
Razem	1665	100

Tabela 8. Liczba godzin poszczególnych form zajęć na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze - studia II stopnia, stacjonarne

<i>Formy zajęć</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Udział procentowy</i>
Specjalność: Współpraca Międzynarodowa		
Wykłady	371	45
Ćwiczenia	344	41
Lektoraty	60	7
Seminaria	60	7
Razem	835	100
Specjalność: Obsługa celna i spedycja międzynarodowa		
Wykłady	341	41
Ćwiczenia	374	45
Lektoraty	60	7
Seminaria	60	7
Razem	835	100

Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są w dni powszednie (od poniedziałku do piątku) zgodnie z terminami zawartymi w organizacji roku akademickiego. Aktualny rozkład zajęć jest dostępny studentom i pracownikom w systemie USOS w module „planista”, co umożliwi łatwy dostęp do informacji o zajęciach. Moduł ten pozwala na przegląd rozkładu zajęć w układzie tygodniowym i semestralnym (w wersji mniej lub bardziej zaawansowanej – z szeregiem informacji typu: godzina rozpoczęcia i zakończenia, typ zajęć, numer grupy, nazwę przedmiotu, kod przedmiotu, nr sali, itp.). Plan zajęć można przeglądać w wersji HTML, powiększać, wydrukować. Stanowi to przejaw dostosowania do potrzeb wielu użytkowników o specjalnych potrzebach. W systemie USOS udostępniane są także informacje o dyżurach pracowników oraz zmiany w rozkładzie zajęć.

(7) Praktyki realizowane na kierunku MSG stanowią integralną część programu studiów I i II stopnia. Ich organizacja odbywa się na podstawie *Regulaminu studenckich praktyk zawodowych* na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku wprowadzonego Decyzją nr 4/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów UwB z dnia 13 lutego 2020 roku. Został on przygotowany w oparciu o Zarządzenie Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie *studenckich praktyk zawodowych*.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem szczegółowe cele praktyki zawiera *Ramowy Program Praktyk Zawodowych* sporządzany dla danego kierunku (*Załącznik nr 1 Regulaminu*). Wśród szczegółowych celów praktyki zawodowej na kierunku MSG wyróżnić można między innymi: poszerzenie i pogłębienie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania, poznanie struktur i mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw, organizacji oraz instytucji sektora publicznego, jak i prywatnego a także przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i odpowiedzialności za powierzone mu zadania. Praktyki zawodowe realizowane przez studentów MSG umożliwiają im poznanie między innymi: systemu informacyjnego podmiotu gospodarczego, w

którym odbywają praktykę, oraz źródeł i sposobów pozyskiwania informacji, sposobu kształtowania relacji z klientami, odbiorcami, dostawcami i innymi uczestnikami bezpośredniego otoczenia organizacji, a także sposobu promocji i sprzedaży dóbr i usług na rynku międzynarodowym.

Wymiar praktyki określony jest w *Planie studiów* dla każdego z kierunków – obecnie na kierunku MSG praktyka obejmuje 4 tygodnie na studiach I stopnia. Od roku akademickiego 2019/2020 wprowadzono również praktykę zawodową w wymiarze 2 tygodni na studiach II stopnia.

Z uwagi na fakt, iż zasadniczym celem studenckiej praktyki zawodowej jest kształcenie studentów przez kreowanie w nich umiejętności zastosowania wiedzy w praktyce, miejsce i przedmiot praktyki odpowiada kierunkowi studiów oraz opisowi sylwetki absolwenta danego kierunku studiów. Dobór miejsca praktyk oraz kontrola ich przebiegu odbywa się pod nadzorem opiekunów praktyk powoływanych przez Dziekana. Dysponują oni wykazem instytucji, w których możliwe jest odbywanie praktyk studenckich. W każdym roku akademickim w okresie 2014-2019 w ramach realizacji praktyk, Wydział współpracował z nawet kilkudziesięcioma podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami.

Tabela 9. Główne instytucje realizacji praktyk przez studentów MSG w latach 2014-2019

LP.	NAZWA INSTYTUCJI
1.	<i>Izba Celna w Białymstoku</i>
2.	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego</i>
3.	<i>UNIBEP S.A.</i>
4.	<i>U.T.B. "REDY"</i>
5.	<i>Trans Europa</i>
6.	<i>Steel Group sp. z o.o.</i>
7.	<i>Spółka Akcyjna "Wasiliszki" (Białoruś)</i>
8.	<i>Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita</i>
9.	<i>Samasz sp. z o. o.</i>
10.	<i>Premium Cargo sp. z o.o. sp. k.</i>
11.	<i>OVB Aufinanz Polska</i>
12.	<i>NEXT LOGISTIC Anna Zarzecka</i>
13.	<i>Megatrans Transport Krajowy i Zagraniczny</i>
14.	<i>Marketing Investment Group S. A.</i>
15.	<i>Margo Worldwide sp. z o.o. sp. k.</i>
16.	<i>KoPlac Brno Czechy</i>
17.	<i>Izba Celna</i>
18.	<i>Izba Administracji Skarbowej</i>
19.	<i>Instytut Szkoleń i Analiz Gospodarczych</i>
20.	<i>Idea Logistic Daniel Misiuk</i>
21.	<i>Geotrans Grzegorz Cebeliński</i>
22.	<i>GAZPOL</i>
23.	<i>EuroKreis Express Internationale Transporte e.k.; Niemcy</i>
24.	<i>EURO PLUS Sp. z o.o. sp.k.</i>
25.	<i>EBRAND</i>
26.	<i>Centrum Logistyczne w Łosośnej sp. z.o.o.</i>
27.	<i>BIOKOM Technologia Sp. z o.o. (Białoruś)</i>
28.	<i>BEL-TRANS</i>
29.	<i>Alfaco Polska</i>
30.	<i>Agencja Celna KARSULA Siarhei Paputsevitvh</i>
Σ	Razem zrealizowanych praktyk: 187

Opiekunowie praktyk odpowiadają również za organizację i prowadzenie cyklicznych spotkań ze studentami, przedstawienie im zasad realizacji praktyk, przekazanie niezbędnych dokumentów oraz rozliczanie praktyk studenckich.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta Opiekunowi praktyk zawodowych Dziennika praktyki oraz Raportu z praktyki. Dokumenty te powinny być podpisane przez bezpośredniego przełożonego nadzorującego praktykę ze strony Organizatora praktyk. Raport oraz dziennik praktyk są weryfikowane przez Opiekuna praktyk zawodowych, a jego pozytywna ocena stanowi warunek zaliczenia praktyki. Formalnym zaliczeniem praktyki jest dokonanie wpisu w Dzienniku praktyk i protokole USOS. Wpisów dokonuje Opiekun praktyk zawodowych.

W ramach praktyk studenci zobowiązani są do realizacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się podczas rozmowy końcowej Opiekuna praktyk ze studentem, która w przypadku studentów I stopnia dotyczy m. in. umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dziedzin komplementarnych w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej i zespołowej, a także kompetencji związanych z samodzielnym uzupełnianiem i doskonaleniem nabytej wiedzy i umiejętności. W przypadku studentów II stopnia rozmowa ta odnosi się między innymi do umiejętności posługiwania się systemami normatywnymi obowiązującymi w relacjach międzynarodowych a także prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu.

Na równi z odbyciem praktyki może być potraktowana praca zawodowa studenta (na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych) oraz działalność gospodarcza prowadzona przez studenta po stwierdzeniu zgodności wykonywanej pracy z profilem kształcenia na danym kierunku studiów.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

(1) Zasady rekrutacji na studia na kierunku Międzynarodowe stosunki Gospodarcze określa przyjmowana co roku Uchwała Senatu Uniwersytetu w Białymstoku w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w danym roku akademickim. Ostatnim aktem prawnym w tym zakresie jest Uchwała nr 2479 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r. (wcześniej obowiązywała Uchwała nr 2322 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2018 r.).

W postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia I stopnia na kierunku MSG brane są pod uwagę wyniki egzaminu dojrzałości z następujących przedmiotów: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie.

Postępowanie kwalifikacyjne uwarunkowane zostało rodzajem dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia, tj.:

- kandydaci, którzy zdali nową maturę i kandydaci posiadający dyplom European Baccalaureate (EB): podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie – poziom podstawowy lub rozszerzony,
- kandydaci, którzy zdali tzw. „starą” maturę i kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą: podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu dojrzałości z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie.
- kandydaci, którzy zdali Maturę Międzynarodową (IB): podstawą kwalifikacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: geografia, historia, matematyka – poziom niższy (SL) lub poziom wyższy (HL).

W przypadkach studiów II stopnia w postępowaniu w sprawie przyjęcia na studia brane są pod uwagę:

- ocena na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia (studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich) na kierunkach należących do dziedziny nauk społecznych,
- średnia arytmetyczna ocen ze studiów.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia realizowana jest przez Internetową Rejestrację Kandydatów (IRK), na stronie internetowej irk.uwb.edu.pl. Rejestracja internetowa dostępna jest przez całą dobę w okresie rejestracji, wynikającym z harmonogramu rekrutacji, w trybie umożliwiającym rejestrację i modyfikację dokonanych wpisów. Poza tym okresem rejestracja internetowa działa w trybie informacyjnym (tylko do odczytu). W IRK kandydat kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze (oddzielnie dla każdego z poziomów studiów) informowany jest o: jednostce prowadzącej kierunek (z jej siedzibą), terminach zapisów na studia, limicie miejsc, języku wykładowym. Ponadto zawarty jest tam opis kierunku oraz zasady rekrutacji i sposób przeliczania punktów. Podany jest także szczegółowy spis wymaganych dokumentów. Rejestracja kandydata w systemie IRK stanowi warunek konieczny przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego.

Wszyscy kandydaci umieszczani są na liście rankingowej. O przyjęciu na studia decyduje pozycja na tej liście wynikająca z kryteriów rekrutacji oraz limitu miejsc na kierunku. Z przeprowadzonego postępowania w sprawie przyjęcia na studia w systemie IRK sporządzany jest protokół rekrutacyjny, zawierający listę wszystkich kandydatów w kolejności uzyskanych wyników (punktów). Nabycie praw studenta następuje z chwilą złożenia ślubowania (potwierzonego na piśmie).

(2) Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Uchwała nr 2527 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie uzgodnienia Regulaminu studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Wcześniej kwestie te były regulowane w Regulaminie studiów UwB przyjętym Uchwałą Senatu UwB nr 1723 z dnia 29 kwietnia 2015 roku.

Student innej szkoły wyższej, w tym również zagranicznej może ubiegać się o przyjęcie na studia prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku po ukończeniu pierwszego roku studiów, pod warunkiem, że wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w poprzedniej uczelni.

Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się (wcześniej kształcenia). Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje Dziekan, a w przypadku studentów cudzoziemców na wniosek Dziekana - Rektora. Dokumentami, na podstawie których dokonuje się stwierdzenia zbieżności uzyskanych efektów uczenia się są przede wszystkim sylabusy z właściwych przedmiotów (z wymienionymi przypisanymi efektami uczenia się), programy studiów, a także dokumenty potwierdzające uzyskanie tych efektów (karty osiągnięć studenta, dyplomy). W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi podczas realizacji dotychczas obowiązującego studenta programu studiów, a efektami uczenia się określonymi dla kierunku, profilu i poziomu studiów, na którym student będzie kontynuował kształcenie, Dziekan wydaje rozstrzygnięcie o przyjęciu, określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych, a także ustala wykaz zajęć równoważnych realizowanych w uczelni, z której przenosi się student wraz z określeniem liczby punktów ECTS przyznanej tym zajęciom.

Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką samą liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się w ramach programu studiów dla zajęć na danym kierunku studiów Uniwersytetu w Białymstoku.

(3) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku. W myśl tej Uchwały (§ 3) w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Potwierdzanie

efektów uczenia się odbywa się na pisemny wniosek złożony przez kandydata. Wniosek musi zawierać informacje o kierunku studiów, poziomie kształcenia oraz zajęciach, z którymi związane są efekty uczenia się, o których potwierdzenie ubiega się kandydat (§ 4). Efekty uczenia mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej (§ 3):

- świadectwo dojrzałości lub dokumenty, o których mowa w art. 69 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia lub jednolite studia magisterskie,
- kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. *w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie* – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia lub jednolite studia magisterskie,
- kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia,
- kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia I lub II stopnia albo jednolite studia magisterskie.

Potwierdzanie efektów uczenia się przeprowadza komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, której zadaniem jest między innymi sprawdzenie i weryfikacja doręczonych przez kandydatów dokumentów, a także przeprowadzenie egzaminu w celu potwierdzenia efektów uczenia się i wystawienie oceny, zgodnie ze skalą ocen podaną w regulaminie studiów oraz przypisaniem punktów ECTS. Zakres egzaminu, sposób weryfikacji efektów uczenia się oraz ustalania ceny końcowej powinny być zgodne z obowiązującym sylabusem (§ 7).

Wcześniej kwestie te regulowała Uchwała Senatu UwB nr 1769 z dnia 29 czerwca 2015 r. *w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku*. W okresie objętym akredytacją nie było przypadku konieczności potwierdzania efektów zdobytych poza szkolnictwem wyższym.

(4) Warunki ukończenia studiów oraz trybu dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia zostały określone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku obowiązującym od dnia 1 października 2019 r. wprowadzonym uchwałą nr 2527 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r. (wcześniej Uchwała Senatu UwB nr 1723 z dnia 29 kwietnia 2015 roku), a także przepisach szczegółowych zawartych w Zarządzeniu nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. *w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych* (wcześniej Zarządzenie nr 3 Rektora z 22 stycznia 2016 roku), a także w Zarządzeniu nr 2 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. *w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych* (wcześniej Zarządzenie nr 2 Rektora z 22 stycznia 2016 roku).

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie objętych programem studiów przedmiotów i zdanie obowiązujących egzaminów oraz spełnienie innych wymagań przewidzianych programem studiów, a tym samym uzyskanie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów i wymaganej liczby punktów ECTS,
- złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do końca sesji głównej (Dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do końca sesji poprawkowej), a także zamieszczenie jej w Archiwum Prac Dyplomowych (APD) zgodnie z obowiązującymi wymogami,
- uzyskanie pozytywnego wyniku weryfikacji pracy dyplomowej pod kątem prawdopodobieństwa popełnienia plagiatu na podstawie raportu z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego – JSA (od roku akademickiego 2018/2019), w latach wcześniejszych Otwartego Systemu Antyplagiatowego – OSA,
- uzyskanie pozytywnych ocen z pracy dyplomowej (promotora i recenzenta).

Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez Dziekana Wydziału komisją w terminie wyznaczonym przez Dziekana. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 30 dni od daty złożenia pracy. Ostateczny wynik studiów wylicza się jako sumę: 0,7 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych przez studenta z egzaminów i zaliczeń objętych programem studiów z uwzględnieniem ocen niedostatecznych, z zastrzeżeniem, że uwzględnia się ocenę z egzaminu komisyjnego; 0,2 oceny pracy dyplomowej; 0,1 oceny egzaminu dyplomowego. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: do 3,40 – dostateczny; od 3,41 do 3,80 – dostateczny plus; od 3,81 do 4,20 – dobry; od 4,21 do 4,60 – dobry plus; od 4,61 do 5,00 – bardzo dobry.

Prace dyplomowe przygotowywane przez studentów na Wydziale Ekonomii i Finansów muszą spełniać określone wymogi formalne, które zamieszczane są na stronie Wydziału. Prace podlegają ocenie promotora oraz recenzenta. Wybór recenzenta dokonywany jest przez Dziekana spośród pracowników spoza zakładu, w którym zatrudniony jest promotor. Recenzje sporządzane są na formularzu recenzji zawartym w Archiwum Prac Dyplomowych (APD), której struktura wymaga odniesienia się przez osoby sporządzające recenzje do istotnych merytorycznie i formalnie elementów pracy licencjackiej lub magisterskiej. Po zatwierdzeniu recenzji przez promotora i recenzenta studenci mają możliwość zapoznania się z ich treścią w systemie APD, co jest istotne z punktu widzenia doskonalenia warsztatu naukowego.

Egzamin dyplomowy zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia przeprowadzany jest w formie ustnej. W części pierwszej student dokonuje krótkiej prezentacji podjętego problemu badawczego, celu pracy, jej zakresu i uzyskanych rezultatów oraz odpowiada na pytanie Komisji dotyczące przedmiotu pracy dyplomowej. W drugiej części egzaminu student losuje dwa pytania: pytanie z listy – *Zestaw pytań ogólnych* dla danego kierunku studiów oraz pytanie z listy *Zestaw pytań specjalnościowych/specjalizacyjnych* dla danej specjalności/specjalizacji, na której student realizował program studiów. Komisja egzaminacyjna w trakcie egzaminu może formułować dodatkowe pytania. Z każdej części egzaminu dyplomowego Komisja wystawia ocenę, a wynik ogólny egzaminu ustala na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu.

(5) Wydział Ekonomii i Finansów regularnie dokonuje monitorowania i oceny postępów studentów. Systematycznie prowadzone są czynności związane z porównaniem liczby osób zarejestrowanych na studia w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) z liczbą osób przyjętych na studia, dzięki czemu możliwe jest dostosowanie – w kolejnych rekrutacjach - liczby miejsc oferowanych kandydatom na danym kierunku. Nadzór nad monitorowaniem sprawuje Dziekan.

Kluczowym narzędziem w procesie monitorowania i oceny postępu studentów są również informacje przygotowywane przez pracowników dziekanatu dotyczące między innymi liczby studentów przyjętych na kierunek oraz liczby studentów kończących dany kierunek, zmiany liczby studentów na poszczególnych latach, czy też struktury studentów na studiach drugiego stopnia pod względem ukończonej poprzednio uczelni lub poprzednio kierunku studiów. Na ich podstawie podejmowane są decyzje dotyczące między innymi:

- korekty liczby grup ćwiczeniowych oraz seminaryjnych,
- przyszłych działań promocyjnych, szczególnie w kontekście typowania szkół, których odwiedzają pracownicy Wydziału z wykładami promocyjnymi,
- działań w zakresie wyboru specjalności/specjalizacji, które potencjalny kandydat mógłby wybrać na etapie rekrutacji.

Elementem monitorowania i oceny postępu studentów jest także przeprowadzana po zakończeniu semestru analiza struktury ocen uzyskanych przez studentów danego kierunku. Analiza ta pozwala na wskazanie przedmiotów, które sprawiają studentom najwięcej kłopotów i z których otrzymują najwięcej ocen niedostatecznych. Stanowi to podstawę do podejmowania rozmów przez kierownika katedry/zakładu z prowadzącymi zajęcia w celu ustalenia przyczyny takiej sytuacji i wypracowania odpowiednich rozwiązań w tym zakresie.

Dodatkowo kluczową rolę w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów odgrywają wyniki badań ankietowych dotyczących kadry prowadzącej zajęcia przeprowadzanych wśród studentów. W przypadku wystąpienia nieprawidłowości, kierownik katedry/zakładu przeprowadza rozmowę z pracownikiem. Dokonywana jest analiza przyczyn zaistniałej sytuacji w celu wypracowania właściwych rozwiązań np. zmiana, czy też wprowadzenie nowych metod dydaktycznych na danym przedmiocie. Rozwiązania te mogą też dotyczyć zmiany sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Kierownik jednostki może przeprowadzić też dodatkowe hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez danego pracownika.

(6) Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągania efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez Kolegium Dziekańskie, kierowników katedr/zakładów, Kierunkowy Zespół Dydaktyczny, Wydziałową Radę Konsultacyjną, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, a także koordynatorów i prowadzących odpowiedzialnych za poszczególne przedmioty. W procesie tworzenia, sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a tym samym programów studiów i planów studiów, stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiąganych przez studentów, metody oceny pracy studenta, ankiety studenckie i ankietę absolwentów. Weryfikacja efektów przeprowadzana jest również w oparciu o opinie absolwentów, którzy zakończyli studia na Wydziale i rozpoczęli pracę zawodową, dzięki temu mogą dzielić się swoimi doświadczeniami wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla dalszego ich rozwoju zawodowego. W działaniach tych biorą więc udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Weryfikacja osiąganych efektów uczenia służyć ma przede wszystkim: sprawdzeniu, czy prowadzone zajęcia spełniają kryteria, założenia i cele programu, wzmacnianiu procesu uczenia się studentów, a także realizacji kierunkowych i obszarowych efektów uczenia się.

W celów zwiększania stopnia osiągania efektów uczenia się na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, dokonywane są okresowe przeglądy programów studiów i planów studiów pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji. Oceny programów studiów są podstawą aktualizacji sylabusów, dokonywanej przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. Sylabusy są udostępniane studentom w systemie USOSweb. Szczegółowe efekty uczenia się dla przedmiotu odpowiadają efektom kierunkowym zawartym w matrycy na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Student może zapoznać się z opisem i oceną efektów uczenia się z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dzięki temu świadomy jest również, jakie są wstępne wymagania dla przedmiotu, treści kształcenia oraz formy i kryteria weryfikacji efektów. Wszystkie przedmioty przewidziane w planie studiów posiadają przypisane punkty ECTS. Odzwierciedlają one nakład pracy studenta, który niezbędny jest do uzyskania efektów uczenia się założonych dla danego przedmiotu.

Podstawowymi elementami składającymi się na system weryfikacji efektów uczenia się są:

- *zaliczenie przedmiotu* - warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na obowiązkowych zajęciach, terminowe uzyskanie zaliczenia zajęć (z oceną liczbową) i końcowe zaliczenie przedmiotu;
- *egzaminy* - najczęściej formą oceny studenta jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia z ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Na ogół przeprowadzane są egzaminy pisemne z pytaniami otwartymi, ale też egzaminy testowe. Przy ocenianiu egzaminów stosowana jest sześciostopniowa skala ocen (od 2 do 5, z ocenami 3,5 i 4,5);
- *zaliczenie ćwiczeń* - podstawą tego zaliczenia jest w większości przypadków końcowy sprawdzian zaliczeniowy (kolokwium) lub kilka sprawdzianów cząstkowych, przeprowadzonych w trakcie semestru. Niekiedy warunkiem uzyskania zaliczenia jest również zdobycie odpowiedniej liczby punktów za aktywność podczas zajęć, przygotowanie pisemnego opracowania w formie referatu lub projektu, bądź też wygłoszenie prezentacji.

Ocena wystawiana w ramach zaliczenia zajęć i egzaminu jest wpisywana do systemu USOS. Prace pisemne (referaty, sprawdziany, prace egzaminacyjne itp.) są po ocenieniu, na życzenie studenta

udostępniane do wglądu. Możliwości poprawy wynikają z przepisów „Regulaminu studiów”. Student ma zagwarantowaną możliwość jednokrotnego poprawienia kolokwium lub egzaminu, na którym otrzymał ocenę niedostateczną. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może zarządzić egzamin komisyjny lub zaliczenie komisyjne. Możliwość komisyjnego zdawania egzaminów i zaliczania zajęć gwarantuje obiektywność procesu wystawiania ocen studentom, w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących bezstronności egzaminatorów lub osób prowadzących zajęcia.

(7) Na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze są stosowane różne metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy sprawdzane są najczęściej w czasie egzaminu ustnego lub pisemnego. Egzamin zawiera pytania testowe zamknięte lub otwarte, jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Pytania egzaminacyjne są formułowane z punktu widzenia efektów uczenia się zapisanych w sylabusach przedmiotów. O wybranej formie egzaminu prowadzący wykład informuje studentów w trakcie pierwszych zajęć. W przypadku egzaminu ustnego prowadzący przygotowuje pisemną listę pytań. W przypadku części przedmiotów w ramach wykładu przeprowadzana jest też dyskusja sprawdzająca osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów. Efekty uczenia w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych sprawdzane są najczęściej na ćwiczeniach za pomocą wielu różnych form. Do najczęściej stosowanych należą: kolokwium pisemne, projekt pisemny, projekt przygotowany w formie prezentacji multimedialnej, udział w dyskusji, studia przypadku, referaty, zadania grupowe i indywidualne, aktywność na zajęciach, prace domowe.

Przyjęte metody sprawdzania i oceniania wynikają z uwarunkowań i specyfiki dyscypliny ekonomia i finanse. Pozwalają weryfikować wiedzę studentów, odnoszącą się do ogólnych i międzynarodowych jej aspektów. Przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscypliny efektów uczenia się na studiach I stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) zna zależności między uczestnikami stosunków międzynarodowych, w szczególności w sferze obrotu towarowego i przepływu czynników produkcji (gospodarki krajowe, organizacje, korporacje) – rozwiązywanie zadań, analiza danych statystycznych, przygotowanie prezentacji,
- w zakresie umiejętności: posiada umiejętność interpretacji zjawisk i procesów społecznych o zasięgu ponad krajowym – praca w grupach zadaniowych,
- w zakresie kompetencji społecznych: potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności – rozwiązywanie przykładów praktycznych (*case studies*).

Z kolei przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscypliny efektów uczenia się na studiach II stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) ma wiedzę o różnych rodzajach stosunków ekonomicznych w relacjach międzynarodowych i występujących między nimi prawidłowościach oraz wiedzę pogłębioną w odniesieniu do relacji handlowych, walutowych i kapitałowych – praca pisemna, prezentacja multimedialna,
- w zakresie umiejętności: potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce światowej; potrafi formować własne opinie na ten temat, dobierać krytyczne dane i metody analiz i przetwarzać je z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjnych – ocena pracy w grupie, ocena pracy indywidualnej,
- w zakresie kompetencji społecznych: ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego kształcenia się zawodowego i rozwoju osobistego ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób – praca w grupach, prezentacje.

Przedmioty takie jak: Technologie informacyjne I i II, Ekonometria, Prognozowanie i symulacje w handlu zagranicznym umożliwiają studentom zdobycie wiedzy i umiejętności wykorzystywania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, które są weryfikowane np. poprzez ocenę

prac projektowych, czy ocenę zadań wykonywanych na ćwiczeniach. Z kolei kompetencje językowe studentów w zakresie znajomości języka obcego sprawdzane są z wykorzystaniem takich metod, jak: esej, prezentacja multimedialna, kartkówki, prace domowe, testy kontrolne.

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 23) uzyskanie przynajmniej 51% punktów możliwych do zdobycia w trakcie zaliczeń i egzaminów pozwala uznać, że student opanował w sposób dostateczny efekty uczenia się założone dla przedmiotu. Szczegółowy opis metod stosowanych do sprawdzania i oceniania każdego efektu uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierają sylabusy przedmiotów.

Efekty uczenia się osiągnane na praktykach zawodowych sprawdzane są przez opiekunów praktyk z ramienia Wydziału. Proces ten realizowany jest w kilku etapach:

- ex-ante – na podstawie weryfikacji doboru miejsca odbywania praktyki,
- mid-term – w uzasadnionych przypadkach poprzez zmianę miejsca odbywania praktyki celem lepszego dopasowania miejsca odbywania praktyk do programu kształcenia i potrzeb studentów,
- ex-post – poprzez weryfikację złożonego przez studenta Dziennika praktyk (zawierającego opinię i niezbędne potwierdzenia ze strony podmiotu przyjmującego na praktykę oraz wykaz powierzonych obowiązków i wykonywanych zadań), a także Raportu z praktyki (w którym zawarty jest krótki opis organizacji, w której odbyła się praktyka, opis wybranych zadań do wykonania, sposób ich realizacji, a także możliwe dalsze działania usprawniające pracę w obszarze, w którym student realizował praktykę).

Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiągnianych w ramach praktyk zawodowych odbywa się podczas rozmowy przeprowadzanej ze studentami przez Opiekunów praktyk.

Syntetycznym, końcowym kryterium realizacji zakładanych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia są pozytywnie oceniona praca licencjacka i pomyślnie zdany egzamin dyplomowy. Na studiach drugiego stopnia natomiast pozytywnie oceniona praca magisterska i pomyślnie zdany egzamin magisterski.

(8) Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, jakie są przygotowywane przez studentów w ramach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, odpowiadają potrzebom skutecznej weryfikacji założonych efektów uczenia się, dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dobór rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych, a także projektów uzależniony jest od rodzaju prowadzonych zajęć (wykłady, ćwiczenia, lektoraty), określonej specjalności i przedmiotów prowadzonych w ich ramach oraz indywidualnego wyboru poszczególnych nauczycieli akademickich. Ma to za zadanie w sposób kompleksowy zapewnić skuteczną realizację zakładanych celów przedmiotu.

Podstawę metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych stanowią informacje zawarte w sylabusie każdego przedmiotu dotyczące szczegółowych warunków i sposobów weryfikacji założonych efektów uczenia się przez Studenta, a co za tym idzie także weryfikowania efektów dotyczących wymaganych prac etapowych i egzaminacyjnych.

Prace etapowe, jakie studenci realizują w ramach poszczególnych zajęć to między innymi:

- sprawdziany i testy nie będące pracami końcowymi,
- eseje, wypracowania, referaty,
- prezentacje multimedialne,
- zadania indywidualne i grupowe,
- prace w formie projektów.

Najczęściej stosowaną formą oceny studenta jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Prace zaliczeniowe (kolokwia) i egzaminacyjne przyjmują z reguły formę testów (pytania otwarte i zamknięte), oraz formę zestawów pytań otwartych/ opisowych.

Dodatkowo integralną częścią planu studiów jest praktyka zawodowa. Jej zadaniem jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką

oraz stosowania wiedzy teoretycznej w praktyce. Z uwagi na to, miejsce i przedmiot praktyki dostosowywany jest do kierunku studiów oraz opisu sylwetki absolwenta.

(9) W ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze studenci przygotowują prace licencjackie oraz magisterskie. Tematyka prac wynika przede wszystkim z określonej specjalności na kierunku MSG. Odzwierciedla ona zainteresowania studentów, jak również pokrywa się ze zidentyfikowanymi potrzebami praktyki gospodarczej, a także kompetencjami badawczymi i zainteresowaniami naukowymi nauczycieli prowadzących seminaria. Ostateczny temat pracy jest wypracowany na bazie współpracy studenta z promotorem. Tematy prac są też przedmiotem dyskusji na zebraniach katedr/zakładów. Następnie wszystkie tematy prac są analizowane i po ewentualnej weryfikacji akceptowane przez przewodniczącego Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego.

Studenci kończący studia na kierunku MSG przygotowują prace licencjackie lub magisterskie, których tematyka wpisuje się w dziedzinę ekonomia i finanse, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów międzynarodowych. Tematy prac dyplomowych dotyczą m. in.: relacji gospodarczych między krajami (w tym relacji handlowych i w zakresie międzynarodowych przepływów kapitału, inwestycji bezpośrednich), międzynarodowych przepływów siły roboczej, ekspansji korporacji transnarodowych, pozycji wybranych krajów w gospodarce światowej czy procesu internacjonalizacji przedsiębiorstw. Studenci przygotowujący prace licencjackie mają obowiązek wykazania się umiejętnościami i kompetencjami badawczymi, adekwatnymi do tego poziomu studiów, tj. mają za zadanie trafnie wyznaczyć cel i przedmiot badań, wskazać techniki badawcze, samodzielnie wyszukiwać i dokonać przeglądu literatury, wyszukać odpowiednie, aktualne dane, porządkować i dbać o spójność treści oraz argumentować, generalizować i wyciągać logiczne wnioski. Z kolei studenci przygotowujący prace magisterskie – poza wymienionymi powyżej – mają za zadanie wykazać się ponadto pogłębioną wiedzą teoretyczną na temat podejmowanego zagadnienia oraz umiejętnościami definiowania problemu badawczego, stawiania hipotezy badawczej i jej weryfikacji.

Studenci w toku przygotowania prac licencjackich osiągają szereg kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej:

- znajomość podstaw metodologii badań oraz konstrukcji pracy licencjackiej,
- umiejętność analizy materiałów źródłowych, oceny i selekcji materiałów i danych,
- umiejętność formułowania problemu badawczego,
- znajomość i rozumienie zasad etyki w pracy naukowo-badawczej,
- umiejętność pisania tekstu o charakterze naukowym, w ramach którego student potwierdza znajomość podstaw teoretycznych badanych w pracy zagadnień i kategorii,
- umiejętność przygotowania rozdziału o charakterze praktycznym oraz dyskusji nad wynikami badań empirycznych.

Dodatkowe kompetencje związane z prowadzeniem działalności naukowej osiągnane są przez studentów w ramach przygotowania prac magisterskich, a mianowicie:

- posiadanie pogłębionej wiedzy z tematyki, z której przygotowywana jest praca magisterska,
- umiejętność formułowania hipotezy badawczej i jej weryfikacji,
- umiejętność wyboru metod i narzędzi badawczych służących przygotowaniu empirycznej części pracy dyplomowej.

(10) Sposoby dokumentowania efektów uczenia się, osiągniętych przez studentów w ramach kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, są następujące:

- system USOS, w ramach którego dokumentowane są oceny studentów, i który umożliwia ponadto generowanie i drukowanie protokołów zaliczeń i egzaminów z poszczególnych przedmiotów (podstawa funkcjonowania systemu – Zarządzenie nr 18 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 sierpnia 2011 r. w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku dokumentacji przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów USOS),

- przechowywanie dokumentacji dotyczącej osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przez nauczycieli akademickich (w tym prac egzaminacyjnych, kolokwii, wypracowań, referatów, projektów, prac domowych, list obecności i list dotyczących aktywności studentów), okres przechowywania dokumentacji – 1 rok po przeprowadzeniu egzaminu lub zakończeniu roku akademickiego (§ 5 Zarządzenia nr 18),
- przechowywanie w ramach archiwum dziekanatu prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz protokołów egzaminów dyplomowych,
- Archiwum Prac Dyplomowych (APD), w ramach którego elektronicznie archiwizowane są prace licencjackie i magisterskie na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze (Zarządzenie nr 2 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie *elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych.*),
- Jednolity System Antyplagiatowy (JSA), który wspiera system APD. Ma ona na celu weryfikację etyki prowadzenia badań naukowych i przygotowywania prac dyplomowych przez studentów (Zarządzenie nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych,)
- w zakresie praktyki zawodowej: podstawowe dokumenty to: umowa o organizację studenckiej praktyki zawodowej, dziennik praktyk oraz raport z praktyki, które są gromadzone i przechowywane w dziekanacie (Regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku).

(11) Istotny z punktu widzenia procesu kształcenia jest monitoring losów absolwentów. Monitoring losów absolwentów studiów I stopnia wskazuje, iż znaczna część absolwentów decyduje się na kontynuację kształcenia na studiach II stopnia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku. Część absolwentów studiów I stopnia podejmuje studia magisterskie w większych ośrodkach akademickich i gospodarczych, co umożliwi im kontynuację nauki i poszukiwanie zatrudnienia na rynkach pracy większych aglomeracji.

Absolwenci MSG dobrze sobie radzą na rynku pracy, często podejmując zatrudnienie już podczas studiów lub znajdują pracę po zakończeniu studiów. Potwierdza to przydatność na rynku pracy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych podczas studiów. Wskazują na to raporty Ekonomicznych Losów Absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów (wcześniej: Wydziału Ekonomii i Zarządzania) na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze I i II stopnia, którzy ukończyli studia w 2017 roku³. Po pierwszym stopniu studiów na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze w rejestrach ZUS funkcjonowało 55,6% absolwentów. Średni czas poszukiwania pracy przez te osoby nie przekroczył 3 miesięcy. Natomiast aż 88,2% absolwentów studiów II stopnia kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze z roku 2017 na dzień 31.08.2018 roku funkcjonowała w rejestrach ZUS, a czas poszukiwania pracy wyniósł nieco ponad 2 miesiące. Powyższe dane wskazują na wysoki poziom przydatności efektów uczenia się osiągniętych przez absolwentów kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze z punktu widzenia potrzeb rynku pracy.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

(1,2,3) Na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku zatrudnionych jest aktualnie 72 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych. Struktura zatrudnienia na Wydziale przedstawia się następująco:

- 1) Pracownicy badawczo-dydaktyczni - 67:
 - profesorowie – 6

³ <https://ela.nauka.gov.pl/pl/reports>

- profesorowie uczelni (profesorowie UwB) – 11
 - adiunkci ze stopniem doktora habilitowanego – 2
 - adiunkci ze stopniem doktora - 30
 - asystenci ze stopniem doktora - 5
 - asystenci z tytułem magistra – 13
- 2) Pracownicy dydaktyczni - 5:
- profesorowie – 1
 - adiunkci z tytułem doktora habilitowanego – 1
 - adiunkci z tytułem doktora – 2
 - asystenci z tytułem magistra – 1
- 3) Pracownicy badawczy – 0

Liczba nauczycieli akademickich oraz innych osób (praktyków) prowadzących zajęcia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze I i II stopnia, dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe kadry w zakresie dyscypliny wiodącej i wspomagających w pełni umożliwiają prawidłową realizację procesu kształcenia i odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólniakademickim. Na kierunku MSG zajęcia realizowane są przez 48 prowadzących.

Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dziedziny nauk społecznych (do 1 października 2018 r. dziedzina nauk ekonomicznych) głównie w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Tabela 10. Publikacje pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2014-2019

<i>Rodzaj publikacji</i>	<i>Łączna liczba publikacji w latach 2014-2019</i>
<i>Artykuły naukowe</i>	616
<i>Rozdziały w monografiach naukowych</i>	379
<i>Monografie naukowe</i>	67
<i>Redakcje monografii naukowych</i>	36
<i>Podręczniki</i>	4
<i>Łącznie</i>	1102

Łącznie, w latach 2014-2019 pracownicy Wydziału opublikowali 1102 prace. W latach 2014-2016 suma punktów za publikacje wyniosła 7554,73 (liczba punktów została określona na podstawie Wykazu czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikacje w tych czasopismach opracowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z § 32 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych) natomiast w latach 2017-2020 [stan na 19.02.2020 r.] suma wartości punktowej części slotu wyniosła 6 683,82 (liczba punktów została określona na podstawie Wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe z dnia 17 grudnia 2019 r. opracowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z § 8 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (Dz. U. 2019 r. poz. 392) oraz Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów z dnia 18 grudnia 2019 r. opracowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z § 8 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej).

Pracownicy Wydziału posiadają liczne publikacje w czasopismach wysoko punktowanych (zgodnie z komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 grudnia 2019 r.), m.in. w czasopismach takich jak: *European Research Studies Journal* (100 pkt), *Empirical Economics* (70 pkt), *Sustainability* (70 pkt), *INFORMATION SCIENCES* (200 pkt), *Symmetry* (70 pkt), *Operational Research*

(70 pkt) czy *European Journal of Operational Research* (140 pkt). Ponadto, monografie naukowe pracowników badawczo-dydaktycznych WEiF UwB są docenione przez zewnętrzne ośrodki akademickie., w tym zagraniczne. Przykładowo, w 2018 r. zespół naukowy w składzie dr hab. Tomasz Wachowicz (prof. UE), prof. Gregory Kersten i dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB otrzymał drugą nagrodę Wydawnictwa Springer - 2018 GDN Springer Best Paper Award za najlepszą publikację „*Some Methodological Considerations for the Organization and Analysis of Inter-and Intra-cultural Negotiation Experiments*”. Kolejna publikacja: „*Między stabilizacją a ekspansją: system finansowy w służbie modernizacji (z warsztatów badawczych historyków gospodarczych)*” pod red. J. Łazor, W. Morawski, w ramach której autorami byli pracownicy Wydziału – dr hab. R. I. Dziemianowicz, prof. UwB, dr A. Kargol-Wasiluk, dr M. Zalesko („*Ekonomia instytucjonalna wobec problemów finansów publicznych w Polsce*”) uzyskała Nagrodę Zespołową pierwszego stopnia Rektora Szkoły Głównej Handlowej w dziedzinie działalności naukowej.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku MSG posiadają także odpowiednie kompetencje merytoryczne (wiedza i umiejętności z zakresu danej dziedziny), kompetencje metodyczne, jak i kompetencje psychologiczne (np. komunikacja, aktywne słuchanie, takt pedagogiczny itp.). Ponadto posiadają doświadczenie zawodowe zarówno w obszarze dydaktyki, jak i praktyki – część pracowników pełni w przedsiębiorstwach funkcje zewnętrznych ekspertów, konsultantów, członków rad nadzorczych, co wzbogaca jakość prowadzonych zajęć i zbliża potrzeby dydaktyki i praktyki. Ma to swoje przełożenie na nabywane przez studentów kompetencje badawcze i specjalistyczne. Studenci na potrzeby realizowanych prac dyplomowych dokonują analizy materiału empirycznego uzyskanego w firmach lub instytucjach. Kadra dokłada także znacznych starań, aby studenci mieli możliwość spotykania się z przedstawicielami instytucji i firm na Wydziale Ekonomii i Finansów. Przedstawiciele ci są zapraszani zarówno na konferencje jak i seminaria.

Kadra posiada bardzo duże doświadczenie dydaktyczne, w tym też międzynarodowe, potwierdzone prowadzeniem zagranicznych wykładów w ramach programu Erasmus+, zarówno na zagranicznych uczelniach wyższych, jak i dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. Wysokie umiejętności językowe kadry stanowią podstawę szerokiej oferty (ponad 40) przedmiotów w języku angielskim na Wydziale, a także przekładają się na istotną i nadal rosnącą mobilność w ramach programu Erasmus+ oraz poza nim. Pracownicy Wydziału biorą aktywny udział w konferencjach międzynarodowych a także Międzynarodowych Szkołach Letnich. O kwalifikacjach językowych kadry świadczy także organizowanie na Wydziale szeregu inicjatyw międzynarodowych – w tym Międzynarodowej Szkoły Letniej *Finance for Five* (w ramach projektu realizowanego z Narodowym Bankiem Polskim w zakresie programu edukacji ekonomicznej).

Nauczyciele akademicy, jak również praktycy prowadzący zajęcia na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze dysponując kompetencjami dydaktycznymi są jednocześnie świadomi tego, że proces dydaktyczny zależy od umiejętności zainteresowania danym przedmiotem oraz doboru odpowiedniej formy realizacji zajęć. W trakcie prowadzonych zajęć wykorzystują więc zróżnicowane metody:

- metody podające, np. wykład informacyjny, opis, praca z tekstem, objaśnienia,
- metody problemowe, np. wykład problemowy lub/i konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, metoda projektów, metoda przypadków,
- metody praktyczne, np. ćwiczenia praktyczne,
- metody eksponujące, np. film, spotkanie.

Stosowanie różnych metod nauczania umożliwia studentowi opanowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, jak również rozwija zdolności i zainteresowania poznawcze, a także kształtuje odpowiednie postawy wobec świata wartości.

Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich są oceniane w zróżnicowany i cykliczny sposób: podczas obowiązkowych hospitacji zajęć, poprzez analizę ankiet wypełnianych przez studentów, po ukończeniu każdego z semestrów a także w ramach konkursów organizowanych przez studentów.

Przy powierzaniu koordynowania poszczególnych przedmiotów, jak i ich prowadzenia nauczycielom akademickim i innym osobom brane są pod uwagę ich kompetencje, specjalizacje w określonych dziedzinach wiedzy, doświadczenie naukowe i/lub zawodowe. W efekcie obsada zajęć dydaktycznych na kierunku MSG w pełni respektuje zasadę zgodności zakresu merytorycznego przedmiotu z dorobkiem naukowym wykładowcy oraz jego doświadczeniem dydaktycznym, a w przypadku praktyków - zawodowym.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są także adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów. Obsada zajęć uwzględnia nie tylko formalne aspekty odnoszące się do kompetencji każdego nauczyciela akademickiego, ale przede wszystkim uwzględnia, stosownie do ogólnoakademickiego profilu kształcenia, wyniki badań naukowych. Nauczyciele akademicy realizują badania statutowe, granty i inne projekty badawcze. Istotnym aspektem doboru kadry jest powierzanie seminariów dyplomowych/magisterskich i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów przygotowania do prowadzenia badań i kompetencji badawczych osobom legitymującym się doświadczeniem badawczym w dziedzinie wiodącej jaką są nauki społeczne.

Przydział zajęć oraz obciążeń poszczególnych nauczycieli akademickich oraz praktyków pozwala na prawidłowe przeprowadzenie zajęć. Przedmioty realizowane na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze przypisane są do odpowiednich Katedr/Zakładów. Obsady zajęć dydaktycznych dokonują Kierownicy Katedr/Zakładów – w porozumieniu z Dziekanem - kierując się przede wszystkim kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową/ zainteresowaniami badawczymi.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku MSG posiadają dorobek w dziedzinie nauk społecznych głównie w dyscyplinie ekonomia i finanse (dyscyplina ekonomia). Struktura ich kwalifikacji odpowiada wymogom studiów ogólnoakademickich. Realizują oni badania statutowe, granty i projekty naukowe zaprezentowane w tabeli 11.

Tabela 11. Granty i projekty naukowe pracowników WEiF w latach 2014-2019

<i>Rok</i>	<i>Nr projektu</i>	<i>Tytuł projektu</i>	<i>Nazwa instytucji finansującej</i>	<i>Nazwa programu</i>
2014	2013/11/N/HS4/033327	Ewolucja systemu nadzoru korporacyjnego w Rosji	NCN	PRELUDIUM 6
	DI2013 024643	Wpływ edukacji na rozwój postaw przedsiębiorczych	MNiSW	Program "Diamentowy Grant"; konkurs 43
2015	2014/13/N/HS4/02870	Tax expenditures jako forma publicznego wsparcia przedsiębiorstw w Polsce	NCN	PRELUDIUM 7
	564651-EPP-1-2015-1-SK- EPPJMO-NETWORK	SULANET - Sustainable Land Management in Europe	Komisja Europejska	ERASMUS+ (Jean Monnet Networks Project)
2016	2016/20/T/HS4/00412	Stypendium doktorskie	NCN	ETIUDA 4
	548/P-DUN/2016	Wdrożenie otwartego systemu do obsługi czasopism Open Journal Systems dla czasopisma Optimum. Studia Ekonomiczne.	MNiSW	DUN - wydawnictwa 2016
2017	2016/21/B/HS4/01583	Wspomaganie negocjacji dwustronnych z uwzględnieniem myślenia heurystycznego oraz ograniczeń poznawczych negocjatorów	NCN	OPUS 11
2018	ROR-II/KSOW-N-13/2018	Analiza opłacalności produkcji i dystrybucji produktów ekologicznych	Urząd Marszałkowski	Plan Działania Krajowej Sieci

		w województwie podlaskim z wykorzystaniem wybranych modeli krótkich łańcuchów dostaw		Obszarów Wiejskich na lata 2014-2018
2019	nr 406/WCN/2019/1	Optimum. Economic Studies – MNiSW Wsparcie dla czasopism naukowych	MNiSW	WCN - Wsparcie dla czasopism naukowych
	878/P-DUN/2019	Optimum. Economic Studies	MNiSW	DUN - wydawnictwa
	ROR-II/KSOW-N-15/2019	Czynniki sukcesu współpracy rolników województwa podlaskiego w ramach grup producentów	Urząd Marszałkowski	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
	2018/31/N/HS4/02333	Model wyborów mieszkaniowych w cyklu życia gospodarstwa domowego	NCN	PRELUDIUM 16
	DEC-2019/03/X/HS4/01006	Możliwości zastosowania metody SEM-PLS do badania zależności między kapitałem ludzkim, kapitałem społecznym, międzynarodowym transferem technologii a inteligentnym rozwojem krajów Unii Europejskiej - wyjazd konsultacyjny	NCN	Miniatura 3
	DEC-2019/03/X/HS4/01747	Heurystyka dostępności w wycenie warunkowej dóbr środowiskowych	NCN	Miniatura 3

Wydział zachęca nauczycieli akademickich do upowszechniania rezultatów swoich prac badawczych oraz włączania studentów w przygotowanie i pomoc w organizacji badań. W efekcie pracownicy wykorzystują wyniki prowadzonych badań w ramach prowadzonych zajęć, a przede wszystkim zajęć realizowanych w ramach specjalizacji wybieranych przez studentów.

Zajęcia prowadzące do osiągnięcia przez studentów kompetencji badawczych na studiach pierwszego stopnia to głównie seminarium dyplomowe, natomiast na drugim stopniu - seminarium magisterskie. SeminaRIA prowadzone są wyłącznie przez pracowników samodzielnych posiadających osiągnięcia naukowe w szeroko rozumianym obszarze badawczym jakim są międzynarodowe stosunki gospodarcze.

Na seminariach studenci opracowują plany swoich prac dyplomowych/magisterskich między innymi na podstawie wyników badań zgromadzonych w trakcie prac realizowanych przez ich opiekunów. Wyniki takich badań służą więc rozwojowi naukowemu pracownika, jak i kształceniu studenta. Jednocześnie wyposażają studentów w warsztat metodologiczny niezbędny do kontynuowania prowadzenia działalności naukowej.

Studenci mają także możliwość uczestnictwa w organizowanych konferencjach naukowych i prezentowania wyników własnych badań. Szczególnie aktywnie działają w tym obszarze studenci należący do kół naukowych, a jednym z rezultatów tej aktywności są organizowane przez nich konferencje, których efektem są między innymi publikacje naukowe. Przykładowo, w kwietniu 2019 r. studenci Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej zorganizowali konferencję naukową nt. „Działania w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej”, w której wzięli udział pracownicy badawczo-dydaktyczni, studenci, a także przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, służb konsularnych oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku.

Część pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych po uprzednio odbytym kursie (przeprowadzonym przez Dział Aplikacji Komputerowych UwB – w wymiarze 20 godzin) prowadzi zajęcia z wykorzystywaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wymiar zajęć realizowanych w tej formie jest zgodny z *Uchwałą nr 1110 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 maja 2011r. w sprawie Zasad prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość*. Przesłankami poszerzenia tradycyjnej formy nauczania o nowe technologie były: indywidualizacja procesu nauczania; stworzenie studentom możliwości dostosowania szybkości uczenia się do ich możliwości; skłonienie studentów do samodyscypliny i

samodzielności. Realizowane w tej formie zajęcia poddawane są kontroli, której celem jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.

(4,5) Główne cele rozwojowe odnoszące się do polityki kadrowej Wydziału Ekonomii i Finansów (wcześniejszego Wydziału Ekonomii i Zarządzania) określono w *Planie rozwoju kadry naukowej na lata 2017-2020*, przyjętym uchwałą Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania w 2017 r. Zaliczono do nich między innymi:

1. Podwyższenie kategorii naukowej jednostki (w obecnych uwarunkowaniach prawnych – reprezentowanej w ramach jednostki dyscypliny naukowej – *ekonomia i finanse*).
2. Zwiększenie liczby pracowników z tytułem profesora.
3. Zwiększenie liczby doktorów habilitowanych.
4. Zwiększenie aktywności publikacyjnej pracowników w czasopismach wysoko punktowanych oraz w monografiach naukowych wydawanych w renomowanych wydawnictwach.
5. Zwiększenie wskaźnika sukcesu w pozyskiwaniu grantów naukowo-badawczych przez pracowników WEiF.
6. Doskonalenie systemu motywującego pracowników Uczelni do ubiegania się o środki na badania, poprzez np.: nagradzanie osób zaangażowanych w przygotowanie projektów, wprowadzenie zasady, że uzyskanie środków na projekt badawczy krajowy lub międzynarodowy stanowi jeden z podstawowych warunków awansu na stanowisko profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego, urlopy naukowe itp.
7. Zwiększenie efektywności komunikacji naukowej i widoczności prac naukowych pracowników WEiF – poszerzenie formuły publikacji on-line, a w efekcie zwiększenie indeksów cytowań pracowników.
8. Podniesienie kompetencji pracowników naukowych w zakresie znajomości języka obcego w formule intensyfikacji procesu internacjonalizacji ich działalności badawczo-dydaktycznej.
9. Zwiększenie liczby i zasięgu organizowanych przez WEiF konferencji naukowych, w tym konferencji o zasięgu międzynarodowym.
10. Stymulowanie rozwoju międzynarodowych kontaktów naukowych pracowników WEiF, w tym współpracy z międzynarodowymi instytucjami lub organizacjami naukowymi.
11. Szersze zaangażowanie pracowników WEiF w działalność zagranicznych i międzynarodowych towarzystw, organizacji i instytucji naukowych.
12. Zwiększenie mobilności naukowej pracowników naukowych WEiF (staże naukowe w innych ośrodkach naukowych lub akademickich – krajowych i zagranicznych; szerszy udział kadry naukowej w międzyuczelnianych programach wymiany wykładowców takich jak Erasmus+, Staff Mobility lub umowy dwustronne).
13. Zwiększenie dostępu pracowników WEiF do źródeł informacji naukowej (np. poprzez dofinansowanie przez Wydział zakupu bibliotecznych baz elektronicznych);
14. Poszerzenie zakresu współpracy WEiF ze środowiskiem biznesowym oraz z samorządem terytorialnym w celu pozyskiwania zamówień i środków finansowych na badania naukowe.
15. Upowszechnianie efektów aktywności naukowej pracowników WEiF.

W kontekście nowych wymogów i wyzwań ewaluacji jakości działalności naukowej (2017-2020) jako główne priorytety uznano:

- artykuły o wyższej punktacji niż dotychczas opublikowane,
- zwiększenie liczby wydanych monografii,
- zwiększenie liczby realizowanych grantów badawczych,
- opracowanie indywidualnych planów wydawniczych pracowników,
- stymulowanie osiągnięć naukowych pracowników UwB spoza WEiF, deklarujących dyscyplinę naukową *ekonomia i finanse*.

Dobór nauczycieli akademickich i praktyków prowadzących zajęcia na Wydziale jest transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Uwzględnia on

dorobek naukowy poszczególnych pracowników, jak również doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne, a w przypadku innych osób - ich doświadczenie zawodowe w obszarze problematyki prowadzonych zajęć.

W ramach polityki kadrowej stosowany jest system ocen pracowników, który obejmuje:

- okresowe, regulaminowe oceny pracowników,
- parametryczną ocenę każdego pracownika w trzech obszarach: naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym na podstawie wypełnianej co roku karty osiągnięć i wyników pracownika,
- stosowanie minimalnych kryteriów oceny pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych (szerzej na ten temat – w pkt. 5. *System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych*),
- oceny ankietowe zajęć dydaktycznych dokonywane przez studentów,
- dokonywane regularnie hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne są corocznie oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem (anonimowe ankiety w systemie USOS) oraz przez bezpośrednich przełożonych lub inne osoby wskazane przez Dziekana, w formie hospitacji zajęć. Wyniki ocen pracowników udostępniane są przez Dziekana kierownikom tych jednostek (kierownikom katedr/zakładów). Wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, stanowią ważny czynnik warunkujący doskonalenie członków kadry, a często nawet planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Ocena okresowa pracowników dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą. W jej skład wchodzi Dziekan, trzech samodzielnych pracowników naukowych powołanych przez Radę Wydziału oraz kierownik katedry, w której zatrudniony jest oceniany pracownik. Przewodniczący komisji zaprasza na jej posiedzenie ocenianego nauczyciela akademickiego w celu przedstawienia osiągnięć będących przedmiotem jego oceny. Wyniki okresowych ocen pracowników dotyczące ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej są wykorzystywane do podejmowania decyzji z zakresu rozwoju i doskonalenia kadry naukowej, a także planowania indywidualnych ścieżek rozwoju naukowego poszczególnych pracowników Wydziału.

Władze dziekańskie systematycznie monitorują osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału. W tym celu powołano między innymi odrębne stanowisko specjalisty ds. administrowania nauką, podlegające bezpośrednio Dziekanowi WEiF. Zatrudniona na nim osoba, tj. Pani mgr Agata Płusa prowadzi ciągły monitoring i rejestrację osiągnięć naukowych pracowników, w tym zwłaszcza ich aktywności publikacyjnej, z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów publikacji, związanej z nimi punktacji, liczby slotów itp. Ponadto cyklicznie przygotowuje też zbiorcze zestawienia publikacji na potrzeby zarówno Dziekana, jak i kierowników jednostek oraz poszczególnych pracowników naukowo-dydaktycznych WEiF. Opracowuje również zestawienia rankingowe aktywności publikacyjnej poszczególnych pracowników, wykorzystywane następnie przy podejmowaniu decyzji dotyczących pożądanego kierunku rozwoju kadry naukowej, zarówno z punktu widzenia przyszłej ewaluacji dyscypliny naukowej *ekonomia i finanse*, jak też oceny efektów aktywności naukowej poszczególnych pracowników.

Ważnym aspektem prowadzonej na Wydziale polityki rozwoju kadry naukowej jest polityka informacyjna, której celem jest podnoszenie świadomości pracowników w kontekście zachodzących zmian legislacyjnych związanych z ewaluacją jakości działalności naukowej, zasadami postępowań awansowych, czy też kryteriami oceny dorobku naukowego pracowników. Służą temu między innymi spotkania władz dziekańskich i rektorskich z kadrami naukowymi Wydziału (przykłady: 18.02.2019 r. – spotkanie Dziekana z samodzielnymi pracownikami naukowymi nt. *Ewaluacja jakości działalności naukowej. Wymogi i priorytety aktywności naukowej pracowników WEiZ w latach 2019-2020*; 18.03.2019 r. – poświęcone analogicznej problematyce spotkanie Dziekana WEiF z niesamodzielnymi pracownikami naukowymi; 28.10.2019 r. – zainicjowane przez władze dziekańskie spotkanie pracowników WEiF z Prorektorem ds. Nauki nt. *Osiągnięcia pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w latach 2017-19 w świetle rozporządzenia MNiSW o ewaluacji jakości działalności*

naukowej), 27.01.2020 r. – spotkanie Dziekana z kierownikami wszystkich katedr i zakładów poświęcone ewaluacji jakości naukowej oraz indywidualnych osiągnięć pracowników.

Istotne znaczenie w tym zakresie mają też materiały informacyjne zamieszczone na stronie internetowej WEiF w zakładce *Ewaluacja jakości działalności naukowej 2017-2020* (<https://www.weif.uwb.edu.pl/ewaluacja-jakosci-dzialalnosci-naukowej-2017-2020>).

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale Ekonomii i Finansów opiera się na *Regulaminie Pracy Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2020 r.* oraz *Regulaminie okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.* Polityka kadrowa WEiF ukierunkowana jest na rozwój kompetencji pracowników i ich międzynarodową aktywność naukową oraz dydaktyczną. W szczególności nastawiona jest na optymalizację poziomu i struktury zatrudnienia z punktu widzenia efektywności działalności badawczo-dydaktycznej oraz rozwój naukowy kadry poprzez system ocen i motywacji. Znajduje to odzwierciedlenie w *Strategii Rozwoju Wydziału Ekonomii i Zarządzania na lata 2017-2021*. Elementem wdrożeniowym wskazanej strategii jest wspomniany wcześniej *Plan rozwoju kadry naukowej WEiZ na lata 2017-2020*.

W ramach polityki kadrowej WEiF przewidziany jest również system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych, który obejmuje:

- udzielanie urlopów naukowych (w latach 2013-2020 z urlopu naukowego skorzystało 13 pracowników Wydziału),
- dofinansowywanie ze środków Wydziału kosztów monografii naukowych wydawanych przez wydawnictwa z Wykazu wydawnictw,
- dofinansowywanie ze środków Wydziału kosztów artykułów naukowych publikowanych w wysoko punktowanych czasopismach,
- priorytetowe traktowanie grantów na badania, w tym uwzględnienie w systemie nagród wysiłków w zakresie ubiegania się o dofinansowanie projektów naukowych.

Na Wydziale zapewnione są warunki motywujące kadrę do pracy i nieustannego kształcenia oraz rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia.

Dodatkowo, w grudniu 2016 roku opracowano nowy *Regulamin typowania pracowników do Nagród Rektora UwB*, w którym podniesione zostały kryteria działalności osób kwalifikujących się do nagrody I i II stopnia. Miało to na celu m.in. zmotywowanie pracowników do zwiększonej aktywności publikacyjnej.

Ponadto, w kwietniu 2017 r. opracowano i przyjęto przez RW *Minimalne kryteria okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB (za okres 4 lat)*. Od 1 października 2019 r. kwestie minimalnych kryteriów reguluje *Zarządzenie nr 25 Rektora UwB z dnia 20 września 2019 r. w sprawie Regulaminu okresowego oceniania nauczycielki akademickich Uniwersytetu w Białymstoku*. Zgodnie z § 7 ust 3. przedmiotowego Regulaminu: *Ocenę pozytywną z działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse otrzymuje pracownik badawczo-dydaktyczny, który w każdym roku akademickim jest autorem lub współautorem co najmniej 1 publikacji, o których mowa w § 6 ust 1 pkt 1 lit. a-e, w których suma udziałów jednostkowych ocenianego pracownika w okresie czterech lat kalendarzowych wynosi co najmniej 4, w tym autorstwo lub współautorstwo artykułów naukowych, w których suma udziałów jednostkowych pracownika wynosi co najmniej 2 oraz autorstwo (współautorstwo) monografii naukowej lub rozdziału w monografii naukowej lub redakcję (współredakcję) naukową monografii, w której suma udziałów jednostkowych wynosi co najmniej 1, a także ubiegał się (samodzielnie lub w zespole) o projekty o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. h lub uczestniczył w takich projektach.*

Widocznym rezultatem podejmowanych działań jest obserwowany od kilku lat wzrost liczby awansów naukowych. Zwiększa się liczba samodzielnych pracowników naukowych i profesorów tytularnych.

Tabela 12. Liczba awansów naukowych pracowników Wydziału (w nawiasach – postępowania awansowe dotyczące osób nie będących pracownikami Wydziału) w latach 2014-2020

	<i>Doktoraty</i>	<i>Habilitacje</i>	<i>Tytuły profesora</i>
RAZEM:	16 (27)	8 (8)	3 (0)

Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2014-2020 stopień naukowy doktora uzyskało 16 pracowników Wydziału, stopień naukowy doktora habilitowanego - 8 pracowników, natomiast tytuł naukowy profesora - 3 pracowników. W rezultacie tych awansów istotnie poprawiła się struktura kwalifikacyjna kadry badawczo – dydaktycznej na Wydziale. Wynika to m.in. z realizowanej polityki kadrowej, która sprzyja podejmowaniu wysiłków, które wieńczone są awansami naukowymi. Jednocześnie na Wydziale prowadzona jest polityka ograniczania godzin ponadwymiarowych, co również sprzyja zwiększeniu aktywności naukowej, w tym działalności publikacyjnej pracowników. W rezultacie, poprawia się struktura kwalifikacji kadry badawczo-dydaktycznej, a dodatkowo stabilność zatrudnienia i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów poprawiają jakość realizowanych zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

(1) Wydział Ekonomii i Finansów dysponuje infrastrukturą dydaktyczną w pełni dostosowaną do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Realizacja procesu dydaktycznego odbywa się w 5 salach wykładowych, 6 ćwiczeniowych oraz 2 pracowniach komputerowych. Pomieszczenia dydaktyczne mogą pomieścić jednorazowo od 30 do 200 osób. Ponadto w katedrach/zakładach znajdują się pomieszczenia przystosowane do prowadzenia seminariów oraz odbywania konsultacji przez pracowników. Pozwala to na realizację całości zadań dydaktycznych Wydziału (przy maksymalnym obciążeniu części pomieszczeń od 8.00 do 18.15) w ramach jednego budynku.

Systematycznie podnoszony jest standard i funkcjonalność pomieszczeń. Baza dydaktyczna została wzbogacona poprzez wyposażenie wszystkich sal w systemy multimedialne, tj. stanowisko komputerowe z oprogramowaniem biurowym (pakiet MS Office) i specjalistycznym (np. Gretl), z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny oraz nagłośnienie. Studenci mają możliwość korzystania z 89 stanowisk komputerowych znajdujących się w pracowniach komputerowych, bibliotece oraz na korytarzu Wydziału Ekonomii i Finansów. Sprzęt znajdujący się w salach komputerowych jest dostosowany do wymagań aplikacji komputerowych używanych przez studentów podczas zajęć dydaktycznych.

W latach 2017/2019 wymieniono sprzęt komputerowy znajdujący się w sali komputerowej 132. Umożliwiło to zwiększenie zakresu prowadzonych zajęć poprzez wykorzystywanie nowoczesnych metod dydaktycznych. W roku 2020 planowana jest modernizacja drugiej sali komputerowej (wymiana 30 stanowisk).

Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni korzystają z pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby Katedr/Zakładów wyposażonych w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i drukarki. Komputery wyposażone są w oprogramowanie biurowe (pakiet Microsoft Office), mają dostęp do e-baz biblioteki a także na życzenie mogą mieć dostęp do specjalistycznych programów np. oprogramowanie do statystycznej analizy danych PS – Imago 5.1 firmy IBM.

Wszystkie pomieszczenia dziekanatów są wyposażone w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i drukarki, kserokopiarki i niszczarki oraz pozostały sprzęt biurowy.

(2) Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe leży po stronie organizatora praktyki. Uczelnia nie ma możliwości ingerowania w zasoby infrastruktury i wyposażenia. Wybór miejsca praktyki dokonywany przez studenta akceptowany jest przez opiekunów praktyk w oparciu o analizę instytucji (w tym jej infrastruktury i wyposażenia), tak aby umożliwiona została realizacja efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe studentów odbywają się w przedsiębiorstwach i instytucjach dysponujących odpowiednią infrastrukturą i wyposażeniem umożliwiającym nabycie umiejętności w zakresie realizowanego kierunku. Weryfikacja infrastruktury, którą dysponują przedsiębiorstwa i instytucje w których odbywają się praktyki odbywa się na podstawie: wypełnianych anonimowo ankiet oceny praktyk zawodowych (Zarządzenie nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie studenckich praktyk zawodowych) oraz składanego przez studentów Dziennika praktyk i Raportu z praktyk.

(3) Każdy student po wcześniejszym skonfigurowaniu urządzenia ma możliwość korzystania z szeroko pasmowego Internetu nie tylko w salach komputerowych, ale również poza nimi, za pomocą bezprzewodowej sieci Eduroam, na prywatnych komputerach (laptopach) lub urządzeniach mobilnych. Umożliwia to szybki dostęp do informacji, które często studenci wyszukują na potrzeby zajęć.

Ponadto Wydział ma możliwości korzystania z systemu zarządzania i wirtualnego środowiska nauczania przedmiotów - platformy e-learningowej Blackboard. Jest ona wykorzystywana do prowadzenia zajęć w formie e-learningu, ale również do wspomagania zajęć np. poprzez zamieszczanie materiałów dla studentów, zadawanie prac domowych, przeprowadzanie testów sprawdzających, których wyniki znane są studentom od razu, co pomaga w bieżącej identyfikacji problemów w procesie uczenia się. W semestrze zimowym roku akademickiego 2019/2020 na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze z wykorzystaniem e-learningu realizowano między innymi takie przedmioty, jak: Marketing międzynarodowy oraz Instytucje i instytucjonalizm w ekonomii, natomiast w semestrze letnim: Ekonomia rozwoju, Przedsiębiorstwo na rynku globalnym, a także Ekonomia handlu zagranicznego.

W aspekcie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej istotne znaczenie ma możliwość korzystania przez studentów i pracowników z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Dostęp do zasobów elektronicznych jest możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

Ważnym elementem technologii informacyjno-komunikacyjnej jest stałe rozszerzanie możliwości systemu USOS, co pozwala na lepszą i bardziej kompleksową obsługę studentów. Na Wydziale z powodzeniem wdrożono moduł Planista 3. Służy on do tworzenia i prezentacji interaktywnego planu zajęć dla poszczególnych kierunków studiów. Stworzony plan jest widoczny zarówno w serwisie internetowym USOS, jak również w aplikacji mobilnej USOS. Pozwala to studentom w łatwy sposób zapoznawania się z terminarzem zajęć. Dzięki integracji z systemem USOS student w każdej chwili jest w stanie sprawdzić całe spektrum informacji o zajęciach, od najbardziej podstawowych (dzień, godzina, sala, prowadzący) do szczegółowych (sylabus, terminy zajęć e-learningowych, koordynator przedmiotu itp.).

(4) Budynek Wydziału jest dostosowany pod względem architektonicznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z myślą o studentach niepełnosprawnych ruchowo przy głównym wejściu ułożone są dwa podjazdy. W 2010 roku zamontowano dźwig elektryczny osobowy typu ATLAS. Dla osób niedosłyszących zamontowano w jednej z sal wykładowych system nazywany pętlą indukcyjną. Ponadto na wydziale znajduje się dodatkowo jedna przenośna pętla indukcyjna, którą w razie potrzeby może być montowana w dowolnej sali.

Drzwi katedr, zakładów i dziekanatów opatrzone zostały informacjami w piśmie punktowym (tzw. alfabet Braille'a).

W bibliotece istnieje stanowisko komputerowe przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Można do niego podłączyć powiększalnik z wbudowaną lampą i kamerą. Oprócz tego biblioteka udostępnia czytelnikom niedowidzącym odtwarzacz elektroniczny książki. Studenci niepełnosprawni mają możliwość bezpłatnego korzystania z kserokopiarki w dziekanacie. Ponadto w przestrzeni coworkingowej "Kreatornia" zapewniono zamykaną na zamek szafkę, gdzie studenci niepełnosprawni mogą przechowywać swoje rzeczy. W 2017 roku zmodernizowano serwis

internetowy Wydziału. Modernizacja obejmowała między innymi przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) ISO/IEC 40500:2012.

(5) Na Wydziale, w wydzielonym miejscu, znajdują się dwa stanowiska komputerowe z dostępem do szerokopasmowego Internetu oraz zainstalowanym pakietem biurowym Microsoft Office, z których studenci mogą korzystać w sposób ciągły między godziną 7:00 a 21:00, bez konieczności zgłaszania takiej potrzeby.

W godzinach, w których nie są prowadzone zajęcia w salach komputerowych studenci mają możliwość korzystania z wyposażenia po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby. W pracowniach komputerowych oprócz pakietu Office dodatkowo zainstalowane jest oprogramowanie specjalistyczne tj.: PS Imago 5.1, ACL, Płatnik, Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace. Każdy student ma możliwość otrzymania programu statystycznego PS-IMAGO z możliwością instalacji na dowolnym komputerze osobistym, po uprzednim zapoznaniu się z warunkami licencji w ramach umowy SiteLicence.

Studenci mają również dostęp to szerokopasmowego Internetu bezprzewodowego Eduroam. Od kwietnia 2017 r. uruchomiono przestrzeń coworkingową "Kreatornia" w której studenci mogą spotkać się i realizować z wykorzystaniem podstawowej infrastruktury (w tym multimedialnej) różnego typu zadania i projekty.

Studenci mają możliwość korzystania ze znajdującej się w budynku biblioteki wraz bogatym księgozbiorem, możliwość skorzystania z czytelni w godzinach od 9.00 do 17.00 w dni powszednie oraz weekendy (soboty 9.00-15.00, niedziele 9-13.00).

(6) W systemie biblioteczno-informacyjnym Uniwersytetu w Białymstoku funkcjonuje dziesięć bibliotek - Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia oraz dziewięć bibliotek specjalistycznych. Po zmianie struktury organizacyjnej w 2019 roku, Bibliotekę Ekonomiczną wyłączono ze struktury organizacyjnej Wydziału i przeniesiono jako oddział do Biblioteki Uniwersyteckiej.

Biblioteka Ekonomiczna jest jedną z największych bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu. W jej zbiorach znajdują się książki, czasopisma, mapy oraz cyfrowe nośniki danych. Gromadzenie odbywa się w sposób systematyczny przede wszystkim poprzez zakup czy wymianę międzybiblioteczną. Wybór książek i czasopism do zbiorów odbywa się w porozumieniu z nauczycielami akademickimi, w oparciu o programy studiów i literaturę polecaną w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Brane są też pod uwagę potrzeby zgłaszane przez studentów. W ciągu 2019 roku przybyło w zbiorach ogółem 1375 woluminów.

Ogólna liczba woluminów na dzień 31.12.2019 r. roku wyniosła 63646, w tym:

- 60952 książek (wydawnictw zwartych i ciągłych),
- 294 zbiorów specjalnych,
- 2400 oprawionych roczników czasopism.

W bieżącej prenumeracie jest obecnie 56 tytułów czasopism.

Wszyscy studenci i pracownicy Wydziału mogą korzystać z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Zasoby elektroniczne Uniwersytetu tworzy Wirtualna Biblioteka Nauki, udostępniona wszystkim instytucjom akademickim w kraju (EBSCO pakiet podstawowy, Elsevier, Nature, Science, Springer, Scopus, Web of Knowledge, Wiley-Blackwell) oraz bazy dodatkowo zakupione przez Uczelnię.

Z baz o tematyce ekonomicznej najważniejsza jest EconLit with Full Text - największy na świecie pełnotekstowy zbiór czasopism z ekonomii i finansów. Dodatkowo Uniwersytet wykupił dostęp do baz zagranicznych, przydatnych w procesie kształcenia w dziedzinie nauk społecznych, takich jak: Academic Research Source, Cambridge Journals Online, JSTOR, Legalis, Sociology Source Ultimate.

Dostęp do zasobów elektronicznych jest możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Studenci i pracownicy Uczelni mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

Wszyscy użytkownicy mogą również korzystać z Serwisu IBUK Libra - elektronicznej bazy książek naukowych i popularnonaukowych, wydanych przez renomowane polskie oficyny. Każdego roku

Biblioteka wykupuje dostęp do podstawowych podręczników akademickich, polecanych przez nauczycieli. Ważnym źródłem informacji jest również Centrum Dokumentacji Europejskiej, ośrodek sieci informacyjnej Europe Direct.

Zasoby cyfrowe Biblioteki Uniwersyteckiej oraz pozostałych bibliotek naukowych i archiwów regionu udostępnione są w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej (obecnie ponad 55 tysięcy dokumentów), a dorobek naukowy pracowników, doktorantów i studentów Uczelni w Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku.

Biblioteka udostępnia swoje zbiory przez siedem dni w tygodniu, co zapewnia pełny dostęp do Czytelni, Wypożyczalni, katalogów komputerowych i baz danych. Czyelnicy mają do dyspozycji 18 miejsc w czytelni oraz 8 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Istnieje także stanowisko komputerowe przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące.

W 2019 roku Czytelnię odwiedziło 5462 osób, które skorzystały ogółem z 23451 wolumenów różnych rodzajów zbiorów. W Wypożyczalni zanotowano w tym samym okresie 4182 odwiedzin, w czasie których wypożyczono czytelnikom do domu 4316 książek.

W Bibliotece jest zatrudnionych 6 osób w pełnym wymiarze czasu pracy, wszystkie z wykształceniem wyższym, na stanowisku kustosa bibliotecznego.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym ALEPH. System ten umożliwia czytelnikom nie tylko dostęp do katalogu przez Internet, ale także składanie zamówień, rezerwacje i samodzielne przedłużenia terminu zwrotu wypożyczonych materiałów. Biblioteka współpracuje z Katalogiem NUKAT – Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym. Ogółem w katalogu komputerowym znajduje się obecnie 99,9 % zasobów.

(7) Na WEiF prowadzony jest stały monitoring warunków w jakich przebiega proces dydaktyczny oraz warunków w jakich studenci spędzają przerwy między zajęciami. Monitoring odbywa się w dwojaki sposób. Pierwszy to sprawozdania składane co roku przez pracowników odpowiedzialnych za bazę dydaktyczną i naukową oraz system biblioteczno-informacyjny. Drugi to opinie uzyskiwane od różnych grup interesariuszy: pracowników, studentów i absolwentów. Szczególne znaczenie mają uwagi studentów zamieszczane w ankiecie ewaluacyjnej oraz absolwentów – w ankiecie dotyczącej badania absolwentów. Dodatkowo monitoring dokonują Władze Dziekańskie. Efektem jest szereg inicjatyw podjętych w ostatnim okresie m.in. kompleksowe remonty kolejnych pomieszczeń dydaktycznych i socjalnych czy stałe unowocześnianie wyposażenia sal dydaktycznych (załącznik 2.5).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

(1,2) Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie współpracuje z przedsiębiorstwami i instytucjami zlokalizowanymi w regionie, których działalność ma zasięg zarówno krajowy, jak i międzynarodowy. Odbywa się to na wielu obszarach. Pierwszy związany jest z udziałem przedstawicieli przedsiębiorców (przedstawicieli pracodawców) oraz instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie Konsultacyjnej WEiF w charakterze interesariuszy zewnętrznych. Do kompetencji Rady należy w szczególności: opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności; opiniowanie zmian w programach studiów, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych organizowanych dla studentów (doktorantów); wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z gospodarką regionalną.

Drugim obszarem współpracy z przedsiębiorcami jest organizacja praktyk i staży. W planie studiów na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze przewidziane są obowiązkowe praktyki, a dzięki współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przedsiębiorstwami w regionie studenci zdobywają praktyczne umiejętności realizując praktyki, które są powiązane z kierunkiem studiów i specjalnością jaką wybrali. Studenci Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych

realizują praktyki m.in. w Izbie Celnej w Białymstoku, Izbie Administracji Skarbowej - Białystok, Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, przedsiębiorstwach branży logistycznej (m.in. ADAMPOL S.A., Idea Logistic, Premium Cargo sp. z o.o. sp. k., Centrum Logistyczne w Łosośnej, NEXT LOGISTIC), energetycznej (np. Gaspol) oraz budowlanej (UNIBEP S.A.). Praktyki realizowane są w firmach o znacznym stopniu umiędzynarodowienia działalności (np. KAN Sp. z o.o., Mlekovita, SaMASZ, Alfacó Polska czy Polfood Logistic sp. z o.o.), wyrażającej się m.in. istotnym udziałem sprzedaży na rynkach zagranicznych, obecnością na targach międzynarodowych, czy utrzymywaniem stałych kontaktów z kontrahentami zagranicznymi. Praktyki realizowane są także w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie obsługi celnej (m.in. BARTER S.A., Biuro Agencji Celnej VISTA) a także w podmiotach zagranicznych – z branży rozwiązań B2B i B2C (np. KoPlac; Czechy), z branży technologicznej (np. BIOKOM Technologia Sp. z o.o.; Białoruś), czy spedycyjnej (EuroKreis Express Internationale Transporte e.k.; Niemcy).

Dodatkowo współpraca z pracodawcami, w tym w formie staży i warsztatów realizowana jest w ramach projektów edukacyjnych. Od 2017 r. Wydział jest zaangażowany w realizację projektu „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku” - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym (okres realizacji projektu to 01.08.2017 r. – 31.07.2020 r. a jego budżet to 2 450 577,69 PLN, w tym 2 372 780,55 PLN dofinansowania z Funduszy Europejskich). Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji informatycznych, zawodowych, przedsiębiorczości, językowych, komunikacyjnych, pracy w grupie wśród 450 studentów z Wydziałów: Ekonomii i Finansów oraz Prawa UwB. Studenci wszystkich kierunków Wydziału - w tym Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych - mogą brać udział w zajęciach warsztatowych, certyfikowanych szkoleniach i pracach projektowych - realizowanych we współpracy z pracodawcami. W roku akademickim 2018/2019 studenci MSG realizowali projekt pod opieką dr Moniki Fiedorczyk wspólnie z firmą Adampol pt. „System obsługi celno-podatkowej międzynarodowego obrotu towarowego w wybranym przedsiębiorstwie z branży transportowej/spedycyjnej/logistycznej”. W obecnym roku akademickim, w ramach projektu, 4 studentów z MSG I stopnia (III rok) realizuje pracę projektową pod opieką dr Doroty Roszkowskiej wspólnie z firmą ExChord (z zakresu rozwiązań w handlu międzynarodowym w obszarze zmienności kursów walutowych) na temat: „Model biznesowy międzynarodowej działalności gospodarczej w warunkach gospodarki cyfrowej”.

Kolejną, istotną formą współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji i doskonaleniu programu studiów jest bezpośrednie zaangażowanie przedstawicieli kluczowych instytucji – specjalistów i praktyków w realizacji zajęć dydaktycznych na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Wydział nawiązał trwałą współpracę z przedstawicielami Służby Celnej (Kierownikiem Oddziału Celnego w Białymstoku z ponad dwudziestopięcioletnim doświadczeniem, w tym w zakresie pełnienia funkcji koordynatora Systemu Kontroli Eksportu w Izbie Celnej w Białymstoku oraz doświadczeniem w pracach na poziomie Ministerstwa Finansów przy ogólnopolskim testowaniu i wdrażaniu w/w systemu). Przedmioty takie jak *Międzynarodowe dokumenty celne i przewozowe towarów* czy *Systemy informatyczne w obsłudze celnej, podatkowej i spedycyjnej międzynarodowego obrotu towarowego* prowadzone są przez specjalistów o dużym doświadczeniu praktycznym. Wydział nawiązał ponadto współpracę z agentami celnymi (z ponad 10 letnim doświadczeniem w zakresie m.in. dokonywania zgłoszeń celnych w programie SAD EC [SYSTEM NCTS/ECS/ICS, CELINA], sporządzania dokumentacji celnej, sporządzania listów przewozowych CMR, sporządzania listów przewozowych SMGS, obsługi procedury składu celnego, obsługi procedury uszlachetniania czynnego, procedur uproszczonych czy sporządzenia deklaracji akcyzowej AKC-U). Zajęcia takie jak: *Organizacja spedycyjnej obsługi międzynarodowych przepływów towarowych*, *Rozliczanie kosztów spedycji i techniki sporządzania dokumentów* czy *Rozliczanie należności celnych i przewozowych* prowadzone są przez praktyków, dzięki czemu studenci mogą zdobyć praktyczną i aktualną wiedzę. Ponadto, Wydział zaangażował do prowadzenia zajęć (w ramach przedmiotu: *Obsługa celna i graniczna*) praktyków z doświadczeniem zawodowym w Straży

Granicznej. Program tych zajęć został wzbogacony m.in. o wizyty studyjne w Oddziale Celnym oraz Agencji celnej Terminus w Białymstoku.

Ścisła współpraca Wydziału ze służbą celną, służbą graniczną a także kontrolą skarbową wyraża się bezpośrednim zaangażowaniem przedstawicieli tych środowisk w realizacji *Studiów Podyplomowych: Celno-Podatkowa i Logistyczna Obsługa Międzynarodowego Obrotu Towarowego*. Studia zostały zainaugurowane w roku akademickim 2011/2012. Obecnie - w roku akademickim 2019/2020 realizowana jest już ósma edycja studiów. Cieszą się one dużym zainteresowaniem, także wśród absolwentów MSG, m.in. ze względu na duży udział praktyków w prowadzeniu zajęć, zgodność profilu studiów z potrzebami rynku pracy (zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia w służbie celnej, skarbowej, Straży Granicznej, firmach spedycyjnych, agencjach celnych etc.) oraz zbieżność profilu studiów podyplomowych z ukończonym kierunkiem studiów.

Studia Podyplomowe *Celno-Podatkowa i Logistyczna Obsługa Międzynarodowego Obrotu Towarowego* pozwalają na stały kontakt z przedstawicielami zaangażowanych instytucji (służb celnych, kontroli skarbowej, Straży Granicznej) a ponadto - co ważne - z absolwentami kierunku MSG, którzy podejmując zatrudnienie po ukończeniu studiów często wyrażają chęć dalszego zdobywania wiedzy w określonych obszarach, zgodnie z ich ścieżką zawodową. Studia odpowiadają na te potrzeby, a co więcej stanowią unikalne forum utrzymywania stałego kontaktu z absolwentami MSG. Pozwala to na uzyskanie ważnych informacji o losach absolwentów na rynku pracy. Absolwenci Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych podejmują zatrudnienie np. w Straży Granicznej, służbie celnej (w Izbie Celnej bądź jako agenci celni), Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego, agencjach pracy ukierunkowanych na zatrudnianie cudzoziemców na podlaskim rynku pracy czy Dziale Współpracy Międzynarodowej UwB. Absolwenci MSG pełnią też kluczowe funkcje w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego (np. jako Dyrektorzy Podlaskiego Klubu Biznesu).

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i instytucjonalnym odnosi się także do współpracy w zakresie pozyskiwania danych, niezbędnych do prowadzenia zarówno działalności naukowej, jak i dydaktycznej. Zakład Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych od wielu lat współpracuje z Centrum Analitycznym Administracji Celnej (obecnie pod nazwą: Wydział Centrum Analityczne – Izba Administracji Skarbowej w Warszawie), dzięki czemu uzyskuje dostęp do najbardziej aktualnych, pełnych danych z zakresu handlu zagranicznego województw (w ujęciu geograficznym i towarowym). Dane te wykorzystywane są zarówno w pracy naukowej, jak i dydaktycznej, jako materiał do analiz, których wyniki są prezentowane studentom podczas wykładów a także realizowanych na kierunku seminariów dyplomowych.

Współpraca Wydziału wyraża się także w inicjatywach podejmowanych wspólnie z instytucjami badawczymi, naukowymi (towarzystwa, ośrodki debaty) z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych. Przykładem takiej wspólnej inicjatywy jest Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współpraca transgraniczna na wschodnim pograniczu Polski” (Białystok, 28-29.05.2015 r.) zorganizowana przez Zakład Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych, we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej w Białymstoku. W konferencji wzięli udział także przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, a obrady były ogólnodostępne dla studentów Wydziału. Kolejnym przykładem wspólnych inicjatyw jest Debata „Uwarunkowania integracji walutowej w Europie – Czy Polska potrzebuje wspólnej waluty EURO?” (Wydział Ekonomii i Finansów UwB, Białystok, 16 grudnia 2015 roku), zorganizowana przez Wydział wspólnie z Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej w Białymstoku, Wydziałową Radą Samorządu Studentów oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych (zadanie zostało dofinansowane ze środków MSZ). W debacie wzięli udział m.in. przedstawiciele Centrum Informacji o Euro - Narodowy Bank Polski, Dyrektor Oddziału Okręgowego w Białymstoku, Narodowy Bank Polski oraz Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej. W debacie liczny udział wzięli studenci. Wydarzenia tego typu kierowane są do grup seminaryjnych MSG - którzy ponadto zaangażowani byli w przygotowanie wydarzenia. Kolejnym przykładem wspólnej inicjatywy jest *Forum Biznesowe Pogranicza FOOD-INDUSTRY-LIFE*, zorganizowane w listopadzie 2017 r. przez Prezydenta Miasta Suwałki przy współudziale Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach oraz Wydziału Ekonomii i Finansów UwB.

Forum było wydarzeniem kongresowym, które miało na celu zgromadzenie przedsiębiorców, instytucji okołobiznesowych czy ekspertów i podjęcie dyskusji w ramach Inteligentnych Specjalizacji Województwa Podlaskiego. Ze strony Wydziału, w Forum uczestniczył i jednocześnie był zaangażowany w organizację wydarzenia dr hab. Jerzy Grabowiecki, prof. UwB – Kierownik Zakładu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych WEiF.

Pracownicy Wydziału brali czynny udział w komitetach, komitetach sterujących, grupach roboczych i innych gremiach regionalnych i krajowych w latach 2014-2019 takich jak: Unia Metropolii Polskich, Wojewódzka grupa opiniodawczo-doradcza ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014-2020, Komitet Sterujący ds. Krajowego Forum Miejskiego, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej), Grupa robocza ds. Celu Polityki 5 (powołana do wypracowania zakresu wsparcia w ramach celu polityki spójności: Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych na lata 2021-2027), Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej), Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020, Grupa Sterująca Ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego (RPOWP) na lata 2014-2020, Rada Naukowa Białowieckiego Parku Narodowego, Podlaskie Forum Terytorialne, w ramach RPOWP w dziedzinie Otoczenie biznesu / Bon na badania czy Rządowa Rada Ludnościowa - Podzespół ds. Migracji. Ponadto, pracownicy Wydziału uczestniczą jako eksperci oceniający w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Doświadczenia pozyskiwane podczas prac w powyższych komitetach i gremiach są wykorzystywane w procesie kształcenia oraz jego doskonalenia.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z punktu widzenia stałego doskonalenia programu studiów odbywają się w ramach prac i cyklicznych spotkań Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego – Międzynarodowe stosunki gospodarcze (KZD MSG), który na podstawie stałej diagnozy rozwoju kierunku może inicjować zmiany na rzecz doskonalenia i rozwoju kierunku. W szczególności, w przeglądzie współpracy uwzględnia się wyzwania rynku pracy z perspektywy przyszłych absolwentów MSG. Przewodniczący KZD MSG prowadząc ścisłą współpracę z przedstawicielami m.in. służb celnych, straży granicznej czy służb kontroli skarbowej zapewnia zaangażowanie przedstawicieli odpowiednich instytucji do realizacji przedmiotów wymagających doświadczenia praktycznego. Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego (KZD MSG) współpracuje w tym zakresie z Przewodniczącym Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz władzami dziekańskimi.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

(1) Wydział Ekonomii i Finansów mając na względzie duże znaczenie umiędzynarodowienia w procesie kształcenia podejmuje szereg działań na rzecz internacjonalizacji procesu dydaktycznego. Wysiłki te były kierowane do szerokiej grupy odbiorców – głównie studentów i pracowników badawczo-dydaktycznych, ale także kadry administracyjnej Wydziału. Podejmowane liczne działania ukierunkowane są na rzecz zwiększenia mobilności międzynarodowej. Jednak mając świadomość uniwersalnych barier mobilności prowadzono także szereg inicjatyw w ramach internationalization@home, dzięki czemu wysiłki w zakresie umiędzynarodowienia odnosiły się do znacznie szerszej grupy odbiorców – studentów i pracowników Wydziału. Mając na względzie istotne znaczenie umiędzynarodowienia rozumianego przez Wydział jako jedno z kluczowych działań w kontekście stałego podnoszenia jakości kształcenia a także zwiększania szans przyszłych absolwentów na rynku pracy, plany rozwoju ukierunkowane są na uruchomienie kierunku w języku angielskim (w odniesieniu do studiów II stopnia). Wydział podjął już w tym zakresie i posiada przygotowaną ofertę studiów: *International Economic Relations*. Uruchomienie kierunku determinowane będzie wynikami rekrutacji.

Liczne działania Wydziału w zakresie umiędzynarodowienia wpisują się bezpośrednio w strategię rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2014-2024 (cel operacyjny 2.5). Wydział realizuje wszystkie cele szczegółowe w ramach własnej odpowiedzialności:

1. Cel szczegółowy 2.5.1. - Poszerzanie oferty edukacyjnej w językach obcych.
2. Cel szczegółowy 2.5.2. - Zwiększenie aktywności studentów UwB w zakresie wykorzystywania stosownych programów i porozumień z uczelniami zagranicznymi.
3. Cel szczegółowy 2.5.3. - Zwiększenie zainteresowania studentów z zagranicy odbywaniem części studiów na UwB.
4. Cel szczegółowy 2.5.4. - Informatyzacja procesu kształcenia.

(2) Wpisując się w strategię Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział dąży do wzrostu umiędzynarodowienia swojej działalności. W związku z tym, zgodnie z Uchwałą nr 2015 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, określających zasady tworzenia programów kształcenia dla określonych kierunków, profili i poziomów kształcenia studiów wyższych (obecnie obowiązuje: Uchwała nr 2633 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie wytycznych do przygotowania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu), programy studiów zostały zmodyfikowane w kierunku zwiększenia możliwości realizacji przez studentów przedmiotów w językach obcych. Wprowadzane zmiany polegały na fakultatywnej realizacji wybranych przedmiotów znajdujących się w planach studiów (zarówno I jak i II stopnia) w języku obcym. Student ma możliwość realizowania danego przedmiotu w języku angielskim bądź polskim. Ponadto planuje się rozszerzenie oferty przedmiotów w języku obcym w ramach programu studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Jednocześnie, studenci mogą realizować przedmioty w języku angielskim w ramach szerokiej oferty (ponad 40 przedmiotów) kierowanej zarówno do studentów przyjeżdżających, jak i studentów Wydziału.

Tabela 13. Oferta anglojęzyczna przedmiotów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB

LP.	NAZWA PRZEDMIOTU
1	Accounting foundations
2	Basic strategic management
3	Business Law
4	Demography
5	Descriptive Statistics
6	Development Economics
7	Econometrics I
8	Econometrics II
9	Economic forecasting
10	Economic geography
11	Economic Integration
12	Economic Statistics
13	Economic systems
14	Economics of economic integration
15	Economics of Environment and Natural Resources
16	Economics of taxation
17	Economics of transportation
18	Efficiency Assessment of Investment Project
19	Environmental economics
20	EU project management
21	Finance of enterprise
22	Forecasting economic processes
23	Functioning of the EU
24	Innovation and innovative policy

25	Innovation Management
26	International Business Finance
27	International Economics
28	International Marketing
29	International trade and freight forwarding
30	Leadership in Business
31	Local Government Finance
32	Logistics
33	Macroeconomics
34	Management of Enterprise Finance
35	Managerial economics
36	Mathematics
37	Microeconomics
38	Negotiations
39	Project management
40	Public finance
41	Public sector economics
42	Social and Economic Policy
43	Spatial Planning
44	Strategic Management
45	Taxation of Business Entities
46	The Basics of Management

Z szerokiej oferty przedmiotów w języku angielskim około 35 realizowanych jest w semestrze zimowym, a około 25 w semestrze letnim (znaczna część przedmiotów uruchamiana jest w obu semestrach). Możliwość (w pełni nieodpłatnego) uczestnictwa studentów w zajęciach w języku obcym jest jednym z działań zmierzających do zwiększenia roli języków obcych w kształceniu.

(3) Kompetencje językowe studentów są podnoszone i weryfikowane na zajęciach z lektoratów na pierwszym i drugim stopniu studiów. Wydział oferuje lektoraty w trzech językach obcych: w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim. Na pierwszym stopniu studenci realizują zajęcia z języka angielskiego przez 2 lata (1 i 2 rok studiów) w wymiarze 120 godzin łącznie i dodatkowo zajęcia z języka niemieckiego lub rosyjskiego w wymiarze 60 godzin (przez dwa semestry). Łącznie student I stopnia realizuje 180 godzin lektoratów z języka obcego. W ramach zajęć z języka angielskiego studenci uzyskują znajomość języka na poziomie B2 (średniozaawansowanym wyższym) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Student po ukończeniu lektoratów z języka angielskiego potrafi przygotować prace pisemne, prezentacje multimedialne a także potrafi przygotować wypowiedź ustną w języku angielskim poświęconę konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych, ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności językowych oraz rozumie potrzebę stałego podnoszenia swojej znajomości języka oraz potrafi samodzielnie doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności językowe. W odniesieniu do lektoratów z języka niemieckiego, studenci uzyskują znajomość języka na poziomie A1+/A2. Po ukończeniu lektoratu student potrafi komunikować się w j. niemieckim z zachowaniem norm kulturowych charakterystycznych dla tego obszaru językowego zarówno w relacjach prywatnych, jak i zawodowych. Potrafi prowadzić korespondencję zgodnie z panującymi w tym zakresie zasadami na poziomie leksykalnym i strukturalnym. W ramach kształcenia z języka rosyjskiego, student po ukończeniu lektoratu potrafi przygotować prace pisemne oraz wypowiedzi ustne w języku rosyjskim poświęcone tematyce ogólnej oraz konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych, ekonomii. Student rozumie potrzebę stałego uczenia się i rozwijania

umiejętności językowych oraz potrafi samodzielnie uzupełnić i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności językowe.

Na studiach drugiego stopnia studenci realizują zajęcia z języka angielskiego przez rok w wymiarze 60 godzin. Po ukończeniu lektoratów student posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych i wystąpień ustnych z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz korespondencji międzynarodowej posługując się językiem obcym na poziomie B2+. Student potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności językowe rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny. Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych kompetencji językowych realizowane są poprzez różnorodne metody (oceny prezentacji i/lub prac pisemnych; testy cząstkowe i/lub semestralne, kolokwia, egzaminy.)

Mając na względzie wagę kwalifikacji i umiejętności językowych studentów na kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze, poza obowiązkowymi lektoratami z języka angielskiego oraz niemieckiego/rosyjskiego przewidzianymi w programie studiów (Wydział zapewnia łącznie 240 godzin lektoratów na I i II stopniu), Wydział oferuje uczestnictwo w ogólnodostępnych otwartych wykładach w języku angielskim (w ramach szerokiej oferty ponad 40 przedmiotów – tabela nr 1) a także współpracuje z Uniwersyteckim Centrum Nauki Języków Obcych GLOTTA, które oferuje studentom dodatkowe, bardzo atrakcyjne kursy języka angielskiego i rosyjskiego (w tym kursy egzaminacyjne, umożliwiające zdobycie certyfikatów TELC bądź przygotowujących do egzaminów FCE).

(4) Internacjonalizacja procesu dydaktycznego wyraża się międzynarodową mobilnością zarówno kadry, jak i wymiany międzynarodowej studentów. Odbywa się ona nie tylko w ramach programu Erasmus+ (tabela 14), lecz innych projektów, inicjatyw i programów obejmujących mobilność zagraniczną. Internacjonalizacji służy nie tylko uczestnictwo studentów MSG w zagranicznej wymianie, lecz także obecność studentów zagranicznych na Wydziale (w ramach programu Erasmus+, oraz poza nim, np. w ramach programu EU4EU czy programu non-degree skierowanego obecnie głównie do studentów z chińskich uczelni wyższych). Ponadto, na kierunku MSG (zarówno I, jak i II stopnia) corocznie studia podejmują studenci obcokrajowcy – z Białorusi i Ukrainy. Kierunek MSG cieszy się wśród nich dużą popularnością – na etapie rekrutacji liczba kandydatów prawie trzykrotnie przekracza liczbę przyjętych. Dodatkowo, Wydział realizuje szereg inicjatyw na rzecz internacjonalization@home.

Tabela 14. Mobilność międzynarodowa studentów kierunku Międzynarodowe stosunki gospodarcze

ROK AKADEMICKI	LICZBA MOBILNOŚCI	KRAJ	UNIWERSYTET PRZYJMUJĄCY	SEMESTR
2019/2020	1	Hiszpania	Universidad de Castilla-La Mancha	semestr zimowy
2019/2020	1	Hiszpania	Universidad de Castilla-La Mancha	semestr zimowy
2018/2019	1	Portugalia	Instituto Superior de Comunicação Empresarial	semestr zimowy
2018/2019	1	Bułgaria	University of National and World Economy	semestr letni
2018/2019	1	Hiszpania	Universidad de Murcia	semestr letni
2017/2018	1	Bułgaria	University of National and World Economy	semestr zimowy
2017/2018	1	Włochy	Università degli Studi di Cagliari	semestr zimowy
2017/2018	1	Turcja	Anadolu University	semestr letni
2017/2018	1	Włochy	Università degli Studi di Cagliari	semestr zimowy
2016/2017	1	Portugalia	Instituto Superior de Comunicação Empresarial	semestr zimowy

2015/2016	1	Portugalia	Universidade de Lisboa	semestr zimowy
2014/2015	1	Portugalia	Universidade de Lisboa	semestr letni
2014/2015	1	Włochy	Università degli Studi di Cagliari	semestr zimowy
2014/2015	1	Włochy	Università degli Studi di Verona	semestr zimowy
2014/2015	1	Włochy	Università degli Studi di Verona	semestr zimowy
2014/2015	1	Włochy	Università degli Studi di Verona	semestr zimowy
2014/2015	1	Portugalia	Universidade da Beira Interior	semestr zimowy
2014/2015	1	Portugalia	Universidade da Beira Interior	cały rok
2014/2015	1	Portugalia	Universidade da Beira Interior	semestr zimowy
2014/2015	1	Portugalia	Universidade da Beira Interior	cały rok
2013/2014	1	Portugalia	Instituto Superior de Economia E Gestao da Universidade Technica de Lisboa	semestr zimowy
2013/2014	1	Hiszpania	Universidad de Murcia	semestr zimowy

Mobilność studentów ma miejsce także poza ramami programu Erasmus+. Obejmuje ona międzynarodowe wyjazdy studentów MSG na konferencje zgodne z profilem studiów, służące podnoszeniu wiedzy i udziału w dyskusji na forach międzynarodowych. Przykładowo, we **wrzeźniu 2017 r. studenci** wzięli udział w Międzynarodowym Forum Publicznym **“Trade: Behind the Headlines” zorganizowanym przez Światową Organizację Handlu w Genewie**. Studenci mieli wyjątkową okazję do uczestnictwa w debacie ekonomicznej na forum międzynarodowym, w której udział wzięli m.in.: **Roberto Azêvedo** - Dyrektor Generalny WTO, **Christine Lagarde** – ówczesna Dyrektor Zarządzająca IMF, Profesor **Paul Krugman**, czy **przedstawiciele OECD**. Forum zgromadziło rekordową liczbę uczestników, przekraczając 2200 osób z całego świata. Możliwość uczestnictwa studentów w forum było wyjątkową okazją dla studentów MSG do poszerzenia wiedzy o najbardziej aktualne aspekty handlu międzynarodowego.

Wydział podejmuje akcje na rzecz zwiększania mobilności zagranicznej studentów. Przykładowo, w listopadzie 2019 r. na Wydziale Ekonomii i Finansów odbyła się promocja mobilności, zorganizowana przez ESN UwB, przy wsparciu WEiF. Podczas spotkania studenci, którzy skorzystali z wyjazdu w ramach programu Erasmus+ dzielili się swoim doświadczeniem ze swoimi koleżankami i kolegami zainteresowanymi udziałem w programie Erasmus+. Studenci mogli uczestniczyć w dyskusji i poznać zasady rekrutacji na wyjazdy. Dodatkowo, spotkanie wzbogacone było konkursem wiedzy o innych krajach (objętych programem Erasmus+). Zwycięzcy mogli liczyć na nagrody, które były zapewnione przez WEiF. Tego typu inicjatywa skutecznie wpłynęła na zwiększenie zainteresowania mobilnością wśród studentów. W ramach promocji mobilności Wydział, także w sposób ogólnodostępny, upowszechnia doświadczenia innych studentów, którzy skorzystali z programu Erasmus+ (emitując film – spot reklamujący mobilność – w formie ogólnodostępnej, w „Kreatornii”-miejscu wypoczynku na Wydziale Ekonomii i Finansów). Ponadto, w 2017 r. Wydział rozpoczął inicjatywę „Twarze mobilności” – która promuje najbardziej mobilnych studentów Wydziału. Jedną z „twarzy” jest absolwent MSG, który po ukończeniu studiów został zatrudniony w Dziale Współpracy Międzynarodowej UwB.

Internacjonalizacji na Wydziale Ekonomii i Finansów służy nie tylko szereg organizowanych wydarzeń i inicjatyw, lecz także obecność studentów zagranicznych. Wydział cieszy się coraz większą popularnością wśród studentów zagranicznych (zarówno w ramach programu Erasmus+ a także programu non-degree w odniesieniu do studentów z Chin czy programu EU4EU). W semestrze zimowym roku akademickiego 2019/2020 ponad 30 studentów zagranicznych studiowało na Wydziale. Wydział organizuje działania ukierunkowane na integrację międzykulturową studentów polskich i zagranicznych. Przykładowo, w grudniu 2019 r. zorganizowane zostało międzynarodowe

ubieranie choinek na Wydziale: pięć międzynarodowych drużyn (hiszpańsko-polska, chińsko-polska, turecko-polska, rumuńsko-polska, włosko-polska) rywalizowało w konkursie na najpiękniej ozdobioną choinkę. Inicjatywa miała zarówno wymiar międzynarodowy, jak i regionalny. Jej celem była integracja studentów i zacieśnianie relacji międzynarodowych wśród studentów Wydziału i studentów z zagranicznych ośrodków akademickich.

Wydział podejmuje dalsze wysiłki w zakresie umiędzynarodowienia, podpisując nowe umowy mobilności. W przeciągu ostatniego semestru 2019/2020 roku zawarto np. umowę z Ecole Supérieure de Commerce d'Amiens - Amiens School of Business (Francja) czy South-West University „Neonit Rilsky” (Bułgaria), a w procedurze podpisywania są obecnie umowy z Ss. Cyril and Methodius University in Skopje - Faculty of Economics (Macedonia), czy Universidad Nacional de Educación a Distancia, Madrid (Hiszpania).

Tabela 15. Wykaz obowiązujących umów (WEiF) w ramach programu Erasmus+

LP.	Nazwa uczelni partnerskiej	Kod Erasmus uczelni partnerskiej
1.	UNIVERSITEIT HASSELT	B DIEPENB01
2.	SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEONIT RILSKI"	BG BLAGOEV02
3.	UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY	BG SOFIA03
4.	CARL VON OSSIETZKY UNIVERSITÄT OLDENBURG	D OLDENBU01
5.	HOCHSCHULE OSNABRUECK	D OSNABRU02
6.	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	E CIUDA-R01
7.	UNIVERSIDAD DE CORDOBA	E CORDOBA01
8.	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	E MADRID26
9.	UNIVERSIDAD DE MURCIA	E MURCIA01
10.	ESC AMIENS	F AMIENS 27
11.	UNIVERSITY DE LILLE	F LILLE103
12.	UNIVERSITY OF WEST ATTICA	G EGAL002
13.	UNIVERSITY OF IOANNINA	G IOANNIN01
14.	TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTE (TEI) OF WESTERN GREECE	G PATRA06
15.	JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK	HR OSIJEK01
16.	SZENT ISTVAN UNIVERSITY	HU GODOLL001
17.	KÁROLY RÓBERT FŐISKOLA	HU GYONGY01
18.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI BARI	I BARI01
19.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI CAGLIARI	I CAGLIAR01
20.	NICCOLO CURSANO UNIVERSITY DISTANCE LEARNING-UNICUSANO	I ROMA31
21.	UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DELL' INSUBRIA	I VARESE02
22.	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI VERONA	I VERONA01
23.	UNIVERSITA' DEGLI STUDI DELLA TUSCIA	I VITERBO01
24.	REZEKNE UNIVERSITY	LV REZEKNE02
25.	BIZNESA AUGSTSKOLAS TURIBA	LV RIGA09
26.	BALTIJAS STARPTAUTISKA AKADEMIJA	LV RIGA28
27.	INSTITUTO POLITÉCNICO DO CÁVADO E DO AVE	P ARCOZEL01
28.	UNIVERSIDADE DA BEIRA INTERIOR	P COVILHA01
29.	INSTITUTO SUPERIOR DE COMUNICACAO EMPRESARIAL	P LISBOA58
30.	INSTITUTO POLITECNICO DE SETUBAL	P SETUBAL01
31.	ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF IASI	RO IASI02
32.	BILECIK ŞEYN EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	TR BILECIK01
33.	ANADOLU UNIVERSITY	TR ESKISEH01
34.	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	TR ISTANBU08
35.	ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY	TR SAMSUN01

36.	USAK UNIVERSITY	TR USAK01
37.	YALOVA UNIVERSITY	TR YALOVA01

Ponadto, corocznie w ramach konkursu składany jest wniosek na mobilność studentów i pracowników z krajami partnerskimi programu Erasmus+ (KA107). Dzięki temu mobilność obejmuje nie tylko kraju Programu – wniosek otrzymał pozytywną ocenę i możliwa jest także mobilność do/z Ukrainy (Ivan Franko National University of Lviv).

W zakresie mobilności kadry akademickiej, pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ (wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz wyjazdy w celach szkoleniowych). Na przestrzeni ostatnich lat, mobilność zagraniczna pracowników Wydziału zwiększyła się istotnie (tabela 16). Ponadto, zwiększył się zasięg wymiany o kolejne, nowe ośrodki akademickie. Wynika to m.in. z nawiązywania współpracy z nowymi ośrodkami akademickimi, a kolejne podpisane umowy o mobilności stwarzają szersze możliwości wymiany kadry (a także studentów).

Tabela 16. Mobilność międzynarodowa kadry naukowo – dydaktycznej (STA&STT)

<i>Rok</i>	<i>Pracownik</i>	<i>Instytucja przyjmująca</i>
<i>akademicki</i>		
2019/2020	Robert W. Ciborowski	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Paweł Lemański	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Katarzyna Wierzbicka	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Joanna Prystrom	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Jacek Marcinkiewicz	Technological Educational Institute (TEI) of Western Greece, Grecja
	Tomasz Dębowski	Technological Educational Institute (TEI) of Western Greece, Grecja
	Agnieszka Ertman	University of Ioannina, Grecja
	Luiza Kostecka-Tomszewska	University of Ioannina, Grecja
	Magdalena Owczarczuk	University of Ioannina, Grecja
	Joanna Bogna Zielińska	University of Ioannina, Grecja
	Ewa Roszkowska	Polytechnic Institute of Setubal, Portugalia
	Marzanna Poniatowicz	Alexandru Ioan Zupa University of Iasi, Rumunia
	Agnieszka Piekutowska	Alexandru Ioan Zupa University of Iasi, Rumunia
	Tomasz Poskrobko	Alexandru Ioan Zupa University of Iasi, Rumunia
	Emilia Jankowska-Ambroziak	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Agnieszka Piekutowska	Radboud University Nijmegen, Holandia
	Marzanna Poniatowicz	Radboud University Nijmegen, Holandia
2018/2019	Piekutowska Agnieszka	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Poskrobko Tomasz	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Matel Anna	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Garwolińska Monika	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
	Kruk Marek	University of Ioannina, Grecja
	Piątkowski Paweł	University of Ioannina, Grecja
	Roszkowska-Mądra Ewa	Rosja, Kaliningrad (Erasmus+KA107)
	Zalesko Elżbieta	Rosja, Kaliningrad (Erasmus+KA107)
	Śleszyńska-Swidzka Anna	Speech Processing GmbH, Austria
	Busłowska Anna	The Six City Strategy Office - Helsinki, Finlandia
	Poniatowicz Marzanna	Universidad de Córdoba, Hiszpania
	Busłowska Anna	University of National and World Economy, Bułgaria
	2017/2018	Piekutowska Agnieszka
Piekutowska Agnieszka		University of Belgrade, Serbia (Erasmus+ KA107)

	Tokajuk Ewa	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Prystrom Joanna Ewa	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Wierzbicka Katarzyna	Niccolo Cusano University-Rome, Włochy
	Kruk Marek	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Tekień Magdalena	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Busłowska Anna	Instituto Superior de Comunicação Empresarial, Portugalia
	Piątkowski Paweł	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Śleszyńska-Świdarska Anna	Instituto Superior de Comunicação Empresarial, Portugalia
	Marcinkiewicz Jacek	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Citkowski Mariusz	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Kostecka-Tomaszewska Luiza	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Zielińska Joanna Bogna	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Jankowska Emilia	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Poniatowicz Marzanna	Universita degli Studi della Tuscia, Włochy
2016/2017	Kargol-Wasiluk Aneta	University of Cagliari, Włochy
	Piekutowska Agnieszka	University of Cagliari, Włochy
	Augustyn Anna	Universita degli Studi dell' Insubria, Włochy
	Kostecka-Tomaszewska Luiza	Universita degli Studi di Bari Aldo Moro, Włochy
	Roszkowska Dorota	Universita degli Studi di Bari Aldo Moro, Włochy
2015/2016	Misiewicz Elżbieta Izabela	University of Bari Aldo Moro, Włochy
	Grześ Anna	University of Bari Aldo Moro, Włochy
	Perło Dorota	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Perło Dariusz	Instituto Politecnico de Setubal, Portugalia
	Poniatowicz Marzanna	Universita degli Studi di Bari Aldo Moro, Włochy
	Piekutowska Agnieszka	Univerisity of Nijmegen, Holandia
2014/2015	Śleszyńska-Świdarska Anna	University of Bari Aldo Moro, Włochy
	Busłowska Anna	University of Bari Aldo Moro, Włochy
	Augustyn Anna,	Universidade de Lisboa, Portugalia
	Wildowicz-Giegiel Anna	University of Cagliari, Włochy

Mobilność międzynarodowa kadry Wydziału odbywa się nie tylko w ramach programu Erasmus+, ale także w ramach realizowanych projektów z udziałem partnerów międzynarodowych. Przykładowo, w czerwcu 2017 r. pracownicy Wydziału uczestniczyli w wizycie studyjnej w Kilonii w ramach międzynarodowego projektu „NAWIGACJA 50 PLUS – interdyscyplinarny model zapewnienia warunków do pracy osobom po 50 roku życia w mikro, małych i średnich firmach”. Gospodarzem wizyty był jeden z partnerów projektu Academy of Economics Schleswig-Holstein.

Pracownicy Wydziału biorą także aktywny udział w konferencjach zagranicznych. Przykładowo, we wrześniu 2016 r. dr Monika Fiedorcuk wzięła aktywny udział w międzynarodowej konferencji naukowej: 14th European Association for Comparative Economic Studies Conference, Comparative Economic Development in the Long Run, Regensburg (Niemcy) z wystąpieniem nt. *Capital market as a factor of corporate sector development in Russia. The comparison with CEE economies*. We wrześniu 2018 r. pracownicy Wydziału wzięli aktywny udział w międzynarodowej konferencji naukowej na Narodowym Uniwersytecie Lwowskim im. Iwana Franki (Ukraina) nt. "Private and Societal Interests in Economy of Poland and Ukraine" prezentując wystąpienia z różnych obszarów badawczych. W lutym 2018 r. pracownik Wydziału wziął aktywny udział w międzynarodowej konferencji naukowej Jean Monnet „Legal implications of trade liberalization under SAAs and CEFTA” zorganizowanej na Uniwersytecie w Belgradzie z wystąpieniem pt. „Economics of free trade agreements: winners and losers”. W marcu 2018 r. dr hab. Jerzy Grabowiecki, prof. UwB oraz dr Monika Fiedorcuk wzięli udział w VIII międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Białoruski

Instytut Prawoznawstwa, Filia w Grodnie z wystąpieniem pt. „Polsko-białoruska współpraca transgraniczna w zakresie wymiany handlowej” (“Польско-белорусское трансграничное сотрудничество в области торгового обмена”). W listopadzie 2018 r. pracownik Wydziału wziął aktywny udział w międzynarodowym seminarium Komitetu Regionów "Investment and Cohesion in Europe's Regions and local communes: promoting innovation and Cultural Heritage". W lutym 2019 r. pracownicy Wydziału wzięli udział w „Doctorate Seminar on European Tax Law” odbywającym się w Wiedniu. W listopadzie 2019 r. przedstawiciele Wydziału Ekonomii i Finansów wzięli udział w międzynarodowych warsztatach College of Visegrád+ Workshop: *Different Perspectives – Common Interests*, na National University of Public Service.

Pracownicy Wydziału realizują także staże międzynarodowe. Przykładowo, dr Monika Fiedorczyk z Zakładu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych WEiF w kwietniu 2016 r. odbyła staż naukowy w Instytucie Polityki Ekonomicznej im. J. Gajdara w Moskwie. W okresie czerwiec 2017 r. – styczeń 2018 r. mgr Budlewska odbyła staż w Queensland University of Technology – Brisbane (Australia). W styczniu - marcu 2018 r. czterech pracowników Wydziału zrealizowało staż na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Janka Kupały w Grodnie.

Pracownicy Wydziału biorą udział nie tylko w konferencjach i seminariach międzynarodowych, ale także międzynarodowych szkołach letnich. W lipcu 2019 r. pracownicy Wydziału: mgr Łukasz Zegarowicz oraz mgr Michał Wojciuk, wzięli udział w „Belgrade Summer School. Summer of knowledge” zorganizowanej przez Wydział Ekonomii Uniwersytetu w Belgradzie. W lipcu 2018 r. mgr Łukasz Zegarowicz wziął udział w Szkole Letniej „CEE Vienna International Tax Law Summer School 2018” w Wiedniu a mgr Michał Wojciuk uczestniczył w Letniej Szkole w ramach projektu Jean Monnet Networks „Sustainable Land Management Networks” – SULANET, zorganizowanej przez University of Agribusiness and Rural Development, Plovdiv, Bułgaria.

Pracownicy Wydziału, realizując projekty z udziałem partnerów zagranicznych, otrzymują także nagrody międzynarodowe. W czerwcu 2018 r. zespół naukowy w składzie dr hab. Tomasz Wachowicz, prof. UE, prof. Gregory Kersten i dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UwB z Wydziału Ekonomii i Finansów UwB otrzymali drugą nagrodę Wydawnictwa Springer za najlepszą publikację konferencyjną w ramach konferencji Group Decision and Negotiation 2018, opublikowaną w wydawnictwie Lecture Notes in Business Information Processing, indeksowanym w WOS i Scopus. Artykuł powstał w ramach projektu naukowego NCN 2016/21/B/HS4/01583 pt. „Wspomaganie negocjacji dwustronnych z uwzględnieniem myślenia heurystycznego oraz ograniczeń poznawczych negocjatorów”, którego Pani Profesor Ewa Roszkowska jest kierownikiem.

(5) Wydział chcąc zapewnić internacjonalizację procesu dydaktycznego w jak największym zakresie – wspiera nie tylko mobilność zagraniczną, lecz podejmuje inicjatywy w ramach „internationalization at home”. Przykładem może być zorganizowana w dniach 9-20 września 2019 r. przez Wydział Międzynarodowa Szkoła Letnia „Finance for Five” w ramach projektu realizowanego z Narodowym Bankiem Polskim w zakresie programu edukacji ekonomicznej. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu, udział w szkole był całkowicie bezpłatny. W ramach Szkoły studenci zrealizowali intensywny cykl zajęć w języku angielskim – łącznie 60 godzin wykładów w pięciu obszarach: finansów międzynarodowych, finansów UE, finansów publicznych, finansów lokalnych oraz finansów przedsiębiorstw. Zajęcia w ramach Szkoły prowadzili znakomici wykładowcy z zagranicznych uczelni - partnerów Wydziału: College of Business Administration Instituto Politécnico de Setúbal; Portugalia, Department of Economics and Finance, Aldo Moro University in Bari; Włochy, Department of International Economic Analysis and Finance, Ivan Franko National University in Lviv; Ukraina, Faculty of Law and Business Sciences, University of Cordoba, Hiszpania oraz – jeden przedstawiciel Wydziału.

Dodatkowo, cyklicznie (co dwa lata) organizowany jest Międzynarodowy Tydzień Nauki i Edukacji „Being International”. Pierwsza edycja Being2017 miała miejsce w dniach 15-19 maja 2017 r. W ciągu tygodnia odbyło się dziewięć wykładów dla studentów (wszystkie w języku angielskim) wygłoszonych przez tak znakomitych badaczy jak prof. Jan Fagerberg, Prof. Peer Ederer czy Prof. Rafaella Patimo. W kolejnej edycji Being2019, odbyło się 11 wykładów dla studentów, a wykładowcy reprezentowali

jeszcze szerszy katalog zagranicznych szkół wyższych (m.in. School of Business Sciences Polytechnic Institute of Setúbal, Portugalia, Anadolu University, Turcja, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Macedonia, Belarusian State Economic University, Białoruś, Vilnius College of Technologies and Design, Litwa, Aldo Moro University in Bari, Włochy). Kolejna edycja Being jest zaplanowana na maj 2021 r.

Poza cyklicznymi wydarzeniami międzynarodowymi (Międzynarodowa Szkoła Letnia, Being International), Wydział organizuje szereg konferencji międzynarodowych, w których udział biorą także studenci. W 2017 r. odbyła się międzynarodowa telekonferencja naukowa nt. „*Dług jako instrument finansowania rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce*” zorganizowana wspólnie przez Zakład Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego WEiF oraz Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki (Ukraina), w której udział wzięli studenci z Koła Naukowego Samorządu Terytorialnego. W tym samym roku (15-16 maja 2017 r.) Wydział zorganizował międzynarodową konferencję naukową „*Policy and Economy due to the Challenges of XXI Century*” a dwa lata później (w dniach 13-14 maja 2019 r.) odbyła się druga edycja konferencji „*Economy and society due to the challenges of XXI century*”.

Studenci uczestniczą nie tylko w konferencjach międzynarodowych, lecz w szeregu zagranicznych wykładach dla studentów. W 2016 r. zagraniczny stażysta Wydziału - stypendysta Nagrody im. Iwana Wyhowskiego Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego doc. dr Sergiusz Szwydiuk z Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza (Ukraina) prowadził wykłady otwarte dla studentów (w ramach prowadzonych seminariów w Zakładzie Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych WEiF) oraz dla studentów Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej z zakresu współpracy transgranicznej. W 2017 r. (19 kwietnia) na Wydziale odbyły się gościnne wykłady dla studentów przeprowadzone przez dr Özgür`a Oğuz`a z Anadolu University (nt. „*Women workers right in Turkey*”) oraz Dalius`a Vaiciulis`a z Northern Lithuania College (nt. „*Labour contracts in Lithuania*”). W czerwcu 2017 r. studenci uczestniczyli w wykładzie Profesora Gregory Kerstena z J. Molson School of Business w ramach Concordia University, nt. „*Can friction produce value in commerce?*” W tym samym roku (w grudniu) studenci mogli wziąć udział w cyklu wykładów w języku angielskim przeprowadzonych przez Profesora Wojciecha J. Florkowskiego z University of Georgia w zakresie „*International Economics*” (15 godzin) oraz „*International Finance*” (15 godzin). W marcu 2018 r. studenci wzięli udział w wykładzie Prof. Diany Madayrovej z Eurasian National University z Kazachstanu pt. „*Problems of economic development of Kazachstan*”. W maju 2019 r. studenci mogli wziąć udział w wykładach w języku angielskim prowadzonych przez Profesora Sašę Randelovića z Uniwersytetu w Belgradzie (Serbia) z zakresu „*Finance*” (11 godzin) oraz „*Local Finances*” (5 godzin). W listopadzie 2019 r. studenci wzięli udział w wykładach gościnnych dla studentów przeprowadzonych przez gości zagranicznych Wydziału z Yunnan University (Chiny). Prof. Ya Li wygłosiła wykład na temat *Antipoverty: Practices and Experiences in China* a prof. Ying Chen nt. *Overseas Chinese Enterprises: who will invest and its responsibilities under the Belt and Road Initiative*. Poza wykładami zagranicznymi, studenci mogą wziąć udział także w spotkaniach z gośćmi zagranicznymi Wydziału – przykładowo w 2018 r. (październik) gościem Wydziału była Vice-Konsul w Ambasadzie Stanów Zjednoczonych w Warszawie, która przedstawiła studentom Wydziału programy wymiany z USA.

(6) Monitorowanie umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego odbywa się w ramach cyklicznych spotkań i bieżącej pracy Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej, w skład którego wchodzi: Koordynator Wydziałowy Programu Erasmus+, Koordynator Programu Erasmus+ ds. mobilności kadry i współpracy ze studentami non-degree, Koordynator Programu Erasmus+ ds. studentów przyjeżdżających, Koordynator Programu Erasmus+ ds. studentów wyjeżdżających oraz Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej. Zespół monitoruje zarówno mobilność studentów, jak i pracowników (z wyróżnieniem: incoming/outgoing) w ramach programu Erasmus+ oraz działań w zakresie internationalization@home. Na tej podstawie podejmuje działania na rzecz doskonalenia warunków sprzyjających umiędzynarodowieniu. Przykładem mogą być podejmowane w odpowiedzi na diagnozę działania na rzecz zwiększania mobilności studentów. Działalność Zespołu i jej wyniki są

omawiane podczas stałych spotkań w ramach Kolegium Dziekańskiego, a także Rady Wydziału. Wyniki w zakresie internacjonalizacji są przedstawiane w corocznych sprawozdaniach Dziekana. Ponadto są one analizowane w ramach prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ponadto należy podkreślić, iż wchodząca w skład Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej - Koordynator Wydziałowy Programu Erasmus+, jest jednocześnie Pełnomocnikiem Rektora ds. Umiejdzynarodowienia. Wzmacnia to proces internacjonalizacji procesu dydaktycznego – Wydział jest bezpośrednio włączony w dyskusję i działania na rzecz dalszego zwiększania wpływu umiejdzynarodowienia na poprawę jakości nauczania.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Wydział mając świadomość, że internacjonalizacja to proces ciągły, i mając na względzie cel – poprawę jakości nauczania, podejmuje kolejne działania, w tym o charakterze instytucjonalnym, włączając się w debatę i działania na rzecz internacjonalizacji na arenie międzynarodowej.

W październiku 2019 r., z inicjatywy Wydziału Ekonomii i Finansów, Uniwersytet w Białymstoku został członkiem European University Alliance. Członkostwo jest wynikiem współpracy Wydziału Ekonomii i Finansów z Anne-Marie Gorisse – President of EUA. Uniwersytet w Białymstoku znalazł się w gronie 215 członków organizacji - instytucji szkolnictwa wyższego, z czego 8 (w tym UwB) pochodzi z Polski. European University Alliance ma na celu wspieranie internacjonalizacji europejskiego szkolnictwa wyższego. Członkostwo w EUA pozwala na nawiązywanie nowych partnerstw, wymianę doświadczeń między partnerami oraz udział w licznie organizowanych konferencjach i szkoleniach z zakresu internacjonalizacji. Celem EUA jest m.in. promowanie wysokiej jakości mobilności studentów, włączenie mobilności do programów nauczania i zachęcanie do współpracy przy zakładaniu i prowadzeniu szkół letnich, ułatwienie współpracy i wymiany doświadczeń między członkami czy zwiększenie świadomości na temat problemów europejskich, które mają wpływ na rekrutację studentów i mobilność.

Od grudnia 2018 r. Wydział pozostaje aktywnym członkiem programu EU4EU koordynowanego przez EuGen (European Generation). EuGen to stowarzyszenie promocji społecznej (z siedzibą w Rzymie) współpracujące z partnerami europejskimi w celu opracowania międzynarodowych inicjatyw. EuGen koordynuje sieć około 500 międzynarodowych organizacji partnerskich. Dzięki uczestnictwie w inicjatywie, Wydział zwiększył swoją atrakcyjność jako instytucja przyjmująca studentów zagranicznych zainteresowanych stażami w zagranicznych ośrodkach akademickich. Wydział posiada ofertę staży, która budzi duże zainteresowanie (w procedurze konkursowej) wśród studentów zagranicznych. Do tej pory, na Wydziale staż zrealizowało czterech studentów zagranicznych; w 2020 r. Wydział przyjmie (umowy zostały już podpisane) kolejnych pięciu stażystów zagranicznych.

Wydział stale podnosi swoje umiejętności z zakresu zarządzania uczelnią, w tym w obszarze internacjonalizacji. W grudniu 2019 r. i styczniu 2020 r. przedstawiciele Wydziału wzięli udział w wizytach studyjnych na University of Helsinki w ramach projektu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Liderzy w zarządzaniu uczelnią” realizowanym w ramach III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W maju 2019 r. przedstawiciele Wydziału wzięli aktywny udział w Międzynarodowym Tygodniu Internacjonalizacji InterWeek 2019 zorganizowanym przez Uniwersytet w Porto. Wydarzenie obejmowało szereg wykładów oraz warsztatów z zakresu internacjonalizacji procesu dydaktycznego oraz Międzynarodową Konferencję "Best Practices Conference", w ramach Projektu "The Systemic University Change Towards Internationalisation" (SUCTI). Uniwersytet w Porto pozostaje w światowej czołówce pod względem umiejdzynarodowienia. We wrześniu 2018 r. pracownik Wydziału wzięł udział w rozmowach pomiędzy Władzami UwB a przedstawicielami Banku Światowego w zakresie wsparcia działalności Uniwersytetu i jego umiejdzynarodowienia.

Wydział dążąc do rozwoju internacjonalizacji także w drodze zwiększenia atrakcyjności dydaktycznej oferty anglojęzycznej, prowadzi promocję zagraniczną: w czerwcu 2018 r. Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy Międzynarodowej reprezentowała Wydział w ramach wizyt Przedstawiceli

UwB na North University of China, na Anyang Normal University oraz na Luoyang Normal University (Chiny).

Wydział włącza się w inicjatywy międzynarodowe służące procesowi dydaktycznemu. W listopadzie 2016 r. włączył się w inicjatywę Global Scholars – nawiązując współpracę z The Center for Global Enterprise (z siedzibą w Nowym Jorku, USA). Global Scholars to międzynarodowa społeczność edukacyjna łącząca studentów kierunków ekonomicznych oraz praktyków obejmująca 130 instytucji edukacyjnych z 78 państw na świecie. Udział w programie umożliwia m.in. szkolenia on-line czy dostęp do badań z zakresu nauk ekonomicznych, w tym międzynarodowych stosunków gospodarczych. Uczestnicy Global Scholars mają ponadto możliwość udziału w międzynarodowych stażach. Ponadto Wydział (poza organizowanymi międzynarodowymi konferencjami i inicjatywami na Wydziale) współorganizuje konferencje zagraniczne wraz z partnerami zewnętrznymi/zagranicznymi. W listopadzie 2017 r. Wydział współorganizował w Warszawie międzynarodowe forum "Migration Crisis as a Challenge for Democracy", a w marcu 2018 r. współorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową „Actual Problems of Management and Finances in Modern Globalization Processes” na Ukrainie.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

(1) System wsparcia na Wydziale Ekonomii i Finansów został skonstruowany w sposób uwzględniający potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. W ramach funkcjonującego systemu wsparcia, studentowi może być przyznana indywidualna organizacja studiów. Przyznanie IOS upoważnia studenta do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego, ale nie dłużej niż do końca danego roku akademickiego. (§ 17 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Okolicznościami będącymi podstawą do udzielenia IOS są: stan zdrowia studenta utrudniający systematyczne uczestniczenie w zajęciach, studiowanie na więcej niż jednym kierunku, odbywanie części studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizacja studiów poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST) oraz uczestnictwo w pracach badawczych lub bycie członkiem właściwego samorządu studenckiego.

Wyróżniającym się studentom, którzy zaliczyli ze szczególnymi wynikami rok poprzedzający złożenie wniosku, bądź zostali przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub realizują część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię może być przyznany Indywidualny Program Studiów (IPS). Polega on na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych. Student realizuje IPS pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, jeżeli posiada dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań oraz kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się (§18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku).

Studentom przyznawane są różne stypendia. Dla tych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej przyznawane są stypendia o charakterze socjalnym. Dodatkowo może być przyznana zapomoga dla studentów, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej np. klęskami żywiołowymi (np. pożar, powódź, susza), śmiercią lub ciężką chorobą członka najbliższej rodziny studenta, urodzeniem dziecka przez studentkę, lub narodzinami dziecka, którego ojcem jest student. Studentom niepełnosprawnym może być też przyznawane stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Studentom uzyskującym wyróżniające wyniki w nauce, posiadających osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym może być przyznane stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

W odniesieniu do studentów będących osobami niepełnosprawnymi na Wydziale podejmowane są działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia na studiach przez osoby

niepełnosprawne, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę danego kierunku studiów. Studenci niepełnosprawni, którym niepełnosprawność ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, mają prawo do składania wniosków do Dziekana (zaopiniowanych przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych) o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości. Działania te zmierzają do zapewnienia warunków umożliwiających studentom niepełnosprawnym studiowanie na zasadzie równych szans w stosunku do pozostałych studentów. Już na etapie rekrutacji na studia kandydaci będący osobami niepełnosprawnymi mogą zwracać się o poradę, informację i pomoc odnośnie do konkretnego wsparcia.

W ramach systemu wsparcia studentom będącym osobami niepełnosprawnymi przysługuje między innymi: dostosowanie formy egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości, prawo korzystania ze sprzętu wspomagającego proces kształcenia (np. pętle indukcyjne), zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach, pomoc asystenta (sporządzanie notatek, skanowanie materiałów dydaktycznych, pomoc w przemieszczaniu się między salami i budynkami, a także w razie konieczności przebywanie ze studentem niepełnosprawnym na zajęciach), otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony. Studenci będący osobami niepełnosprawnymi mogą uzyskać zgodę na nagrywanie zajęć dydaktycznych oraz otrzymać materiały dydaktyczne prezentowane na zajęciach w formach elektronicznych.

W przypadku studentów dotkniętych niepełnosprawnością ruchową na wydziale zostały zapewnione odpowiednie warunki, tj. podjazdy do budynku i w budynku, winda oraz toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Dla osób niedosłyszących planowane są zajęcia w salach wyposażonych w pętle indukcyjne, wspomagające słuch. Studentom słabo widzącym stwarza się możliwość korzystania z materiałów dydaktycznych z powiększoną czcionką i w wersji elektronicznej.

Ponadto w miarę potrzeb organizowane są spotkania pracowników Wydziału z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, na których są omawiane m.in. zasady postępowania z osobami niepełnosprawnymi. Ponadto pracownicy Wydziału skorzystali ze szkolenia na temat „*Funkcjonowanie studentów z niepełnosprawnościami w środowisku akademickim i potrzeby wsparcia edukacyjnego*”, które odbyło się 13 marca 2017 r.

Wszystkie wymienione rozwiązania organizacyjne pozwalają na kompleksową obsługę różnych grup studentów w tym w szczególności: administracyjnie, w zakresie opieki stypendialnej, opieki w trakcie procesu dydaktycznego oraz rozwoju naukowego.

(2) Studenci WEiF objęci są w różnych obszarach aktywności systemem wsparcia, które w procesie uczenia odbywa się poprzez:

- konsultacje kadry prowadzącej zajęcia u studentów (aktualnie w wymiarze nie niższym niż 1,5 godziny dydaktyczna tygodniowo),
- umożliwienie studentom komunikacji e- mailowej z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne,
- profesjonalną obsługę administracyjną studentów w obszarach związanych z procesem kształceniem, a także pomocą materialną,
- stosowanie metod dydaktycznych wpływających korzystnie na proces uczenia się np. rozwiązywanie problemów sytuacyjnych oraz ich prezentacja, studia przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, filmy edukacyjne, dyskusja nad określonymi problemami,
- wspieranie studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym m.in. poprzez zapewnienie optymalnych miejsc praktyk,
- kształtowanie procesu kształcenia w sposób wspierający międzynarodową mobilność studentów,
- umożliwienie studentom udziału w badaniach naukowych; nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym, w tym w ramach Studenckich Kół Naukowych,

- indywidualne podejście do potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi zapewniające właściwe wsparcie dydaktyczne oraz pomoc materialną, a także stwarzanie możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia np. poprzez Indywidualną Organizację Studiów (IOS) lub Indywidualny Program Studiów (IPS).

Szczególną opieką otaczani są studenci pierwszego roku studiów pierwszego stopnia. Już w dniu immatrykulacji Prodziekan ds. Studenckich, Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej, opiekun roku, pracownicy dziekanatu i przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studenckiego organizują pierwsze spotkanie informacyjne dotyczące praw i obowiązków studenta. Powoływany jest opiekun roku, którego zadaniem jest udzielanie studentom rad i konsultacji w sprawach związanych z procesem dydaktycznym i wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich problemów organizacyjnych i wychowawczych.

(3) Studenci Wydziału Ekonomii i Finansów mają możliwość udziału w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Koordynacją i realizacją wymiany na Wydziale zajmuje się Zespół ds. Współpracy Międzynarodowej, w skład którego wchodzi: Koordynator Wydziałowy Programu Erasmus+, Koordynator Programu Erasmus+ ds. mobilności kadry i współpracy ze studentami non-degree, Koordynator Programu Erasmus+ ds. studentów przyjeżdżających, Koordynator Programu Erasmus+ ds. studentów wyjeżdżających oraz Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej, który zapewnia kompleksową obsługę osób wyjeżdżających oraz przyjeżdżających w ramach krajowej i międzynarodowej wymiany studentów. Podejmuje ponadto działania związane z promocją programu Erasmus+, a także organizuje szereg inicjatyw w zakresie promocji mobilności a także działania z zakresu internationalization@home (np. szkoły letnie, międzynarodowe dni nauki i edukacji). Informacja o wydarzeniach i inicjatywach międzynarodowych jest szeroko rozpowszechniana, z wykorzystaniem strony internetowej Wydziału, Facebook’a Wydziału, poprzez kontakt z Samorządem Studentów a także z wykorzystaniem systemu USOS.

Rozwój naukowy studentów odbywa się poprzez wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe działających studenckich kół naukowych. W ramach kół naukowych rozwijane są zainteresowania badawcze studentów, którzy w ramach organizowanych seminariów prezentują wyniki swoich badań i aktywnie uczestniczą w dyskusji naukowej. Studenci nie tylko organizują konferencje, lecz uczestniczą w konferencjach zewnętrznych, w tym zagranicznych, zgodnych z kierunkiem studiów i ich zainteresowaniami (jak np. udział w międzynarodowym forum Światowej Organizacji Handlu “Trade: Behind the Headlines” we wrześniu 2017 r.)

Władze WEiF oraz nauczyciele wspierają studentów w zakresie prowadzenia badań i projektów praktycznych (często realizowanych wspólnie z nauczycielami), czego efektem jest udział studentów w konferencjach naukowych, realizacja wspólnych projektów oraz aktywna działalność kół naukowych.

Wydział Ekonomii i Finansów wspiera studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy lub kontynuowania edukacji, w szczególności poprzez: wsparcie realizacji praktyk i staży, organizację konferencji, szkoleń, warsztatów, targów pracy, spotkań z przedsiębiorcami. Często odbywa się to przy współpracy ze Studenckimi Kołami Naukowymi działającymi na Wydziale, w tym z Studenckim Kołem Ekonomii Międzynarodowej. Dzięki temu studenci w nich działający doskonalą swoje umiejętności organizatorskie, pracy zespołowej, czy też kierowania zespołem. Przyczynia się to do podnoszenia kompetencji społecznych studentów i zwiększa szanse na rynku pracy. Istotne znaczenie ma też uprządkowanie zajęć. Do prowadzenia zajęć zapraszani są praktycy – specjaliści z danej dziedziny, odpowiadającej kierunkowi kształcenia i tematyce zajęć. Dzięki temu na kierunku MSG realizowane są zajęcia praktyczne, wykorzystujące studia przypadku, opracowania projektów przez studentów.

Formą wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy jest również działalność Biura Karier Uniwersytetu w Białymstoku. Do podstawowych form działalności Biura Karier należy: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe (w tym dla osób z niepełnosprawnościami), działania informacyjne, prezentacje firm na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwenckich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych. Na stronie UwB w zakładce Biuro karier zamieszczone są

informacje dotyczące ofert pracy w podziale: praca stała - Białystok i okolice oraz inne regiony Polski; praca dorywcza – Białystok i okolice). Ponadto zamieszczane są informacje dotyczące możliwości odbywania praktyk i staży. Biuro utrzymuje także stały kontakt z pracodawcami organizując m. in. spotkania, na których studenci poznają oczekiwania rynku pracy wobec kandydatów po ukończonych przez nich studiach. Uniwersytet w Białymstoku wspiera również aktywność studentów w sferze sportowej, artystycznej, organizacyjnej, a także w zakresie przedsiębiorczości. Na Uniwersytecie w Białymstoku działa ponad kilkadziesiąt kół naukowych, organizacji studenckich i stowarzyszeń, w których studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania. Na Wydziale Ekonomii i Finansów obecnie działa aktywnie pięć kół naukowych: Studenckie Koło Naukowe Ekonomii Międzynarodowej, Koło Naukowe Ekonomii Eksperymentalnej, Studenckie Koło Naukowe Samorządu Terytorialnego, Studenckie Forum Business Centre Club, a także Studenckie Koło Menedżerów. Uczestniczenie w nich umożliwia studentom między innymi rozwijanie wiedzy nabytej w trakcie procesu kształcenia, udział w pracach naukowo-badawczych, a także doskonalenie umiejętności organizatorskich.

Oprócz tego studenci mogą uczestniczyć w projektach rozwojowych Uniwersytetu w Białymstoku. Jednym z nich jest projekt „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku”, w ramach którego studenci ostatniego roku studiów I i II stopnia mogą uczestniczyć w zajęciach warsztatowych, certyfikowanych szkoleniach, a także pracach projektowych, które ukierunkowane są między innymi na podniesienie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, komunikacji, a także pracy w grupie.

Uczelnia daje studentom również możliwość rozwijania zainteresowań artystycznych. Od ponad 40 lat w ramach Uniwersytetu w Białymstoku działa Chór Akademicki, który zrzesza studentów i absolwentów Uczelni. Studenci mają również możliwość korzystania z oferty koncertów, spotkań i spektakli organizowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kultury prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku. Uczelnia, w tym Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie angażuje się również w organizację Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, w ramach którego pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz studenci prezentują dorobek naukowy i artystyczny, przyczyniając się do popularyzacji wiedzy oraz promocji Wydziału i Uniwersytetu w Białymstoku. Studenci WEiF wykazują się przedsiębiorczością oraz kreatywnością podejmując się organizacji we własnym zakresie szeregu wydarzeń jak: Szlachetna paczka, Dzień Dawcy Szpiku w ramach współpracy z fundacją DKMS, Dni Wydziału, Wigilia Wydziału czy angażując się w pomoc przy organizacji uroczystego zakończenia studiów.

Uniwersytet w Białymstoku wspiera także aktywność sportową studentów. W ramach znajdującego się w strukturze Uczelni Studium Wychowania Fizycznego i Sportu studenci mają możliwość skorzystania z siłowni, a także uczestniczenia w fakultatywnych zajęciach z tenisa ziemnego. Oprócz tego Uniwersytet w Białymstoku oferuje także możliwość uprawiania sportu na wyższym poziomie poprzez uczestnictwo w treningach Akademickiego Związku Sportowego Klubu Uczelnianego UwB i konfrontacji swoich umiejętności podczas rywalizacji sportowej na zawodach. W ramach Klubu funkcjonują takie sekcje sportowe, jak: Futsal, Pływanie, Siatkówka, Koszykówka, Tenis Stołowy, Lekkoatletyka, Trójbój Siłowy. Należy podkreślić również, że Uniwersytet dysponuje nowoczesnym kompleksem sportowym, w skład którego wchodzi m.in. pełnowymiarowa hala sportowa, siłownia a także sala do aerobiku.

(4) Podstawowym elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej stanowi stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Stypendium to może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów, poprzedzający rok przyznania stypendium, wyróżniające wyniki w nauce lub osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wyniki sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym (§ 22 Zarządzenia nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 września 2019 r. w sprawie *Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku*). Jego wysokość w roku akademickim 2019/2020 kształtuje się na poziomie od 900 zł do 1300 zł miesięcznie, co stanowi istotny czynnik motywujący do nauki.

Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce lub aktywnością w zakresie działalności sportowej, społecznej lub artystycznej mogą otrzymać również:

pochwałę, a także nagrodę przyznaną przez Rektora lub Dziekana. Absolwenci natomiast mogą otrzymać dyplom honorowy Uniwersytetu, pod warunkiem uzyskania z egzaminów i zaliczeń z zajęć objętych programem studiów średniej ocen, nie niższej niż 4,75, a także uzyskania z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego ocen bardzo dobrych (§ 38-39 Zarządzenia nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku).

Kolejnym elementem systemu motywacji studentów do osiągnięcia lepszych wyników są organizowane konkursy np. na najlepsze prace licencjackie i magisterskie organizowane z podmiotami regionalnymi i krajowymi.

Bodźcem stymulującym osiągnięcie lepszych wyników w nauce jest także możliwość studiowania według Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Studenci studiuje według zmodyfikowanego programu studiów dostosowanego do zainteresowań naukowych studenta oraz umożliwiającego mu prowadzenia badań naukowych.

Dodatkowym czynnikiem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest ich realny wpływ na proces kształcenia na WEiF oraz jego jakość. Studenci wyrażają opinię o programach studiów, są inicjatorami zmian dzięki aktywnemu uczestnictwu w pracach Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych, Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz innych gremiach. Mają możliwość oceniania zajęć wynikających z planów studiów, za pośrednictwem anonimowych ankiet.

Aby móc skutecznie motywować studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce pracownicy Wydziału starają się określać profile studentów, poznawać ich pasje i zainteresowania a także motywy podejmowania przez nich studiów oraz cele i oczekiwania związane z edukacją i potencjalną pracą. Dzięki zdobytej wiedzy na temat studentów zajęcia prowadzone są w sposób interesujący, odpowiadający oczekiwaniom studentów. Takie podejście umożliwia pomoc studentom w wyborze optymalnego miejsca realizacji praktyk zawodowych, co nierzadko skutkuje zatrudnieniem u pracodawcy, u którego student odbywał praktykę.

Działalność naukowa studentów wspierana jest przede wszystkim w oparciu o działalność kół naukowych. Osobiste zaangażowanie opiekunów kół naukowych motywuje studentów do pracy naukowej.

(5) Informacje na temat systemu wsparcia studentów zamieszczane są na stronie WEiF w zakładce studenci a w zakresie pomocy materialnej także na dedykowanej do tego celu tablicy ogłoszeń na Wydziale. Wszystkie akty prawne Uczelni dotyczące stypendiów (Regulamin Pomocy Materialnej, Komunikat Rektora dotyczący stawek stypendiów, itp.) zamieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu w Białymstoku (<http://bip.uwb.edu.pl/>). Ponadto do wszystkich studentów Wydziału wysyłane są wiadomości e-mail z zaproszeniem do składania wniosków o stypendia oraz w przypadku zmian regulaminu stypendialnego (także w sytuacji istotnych zmian w zakresie stypendiów albo sposobu ich obsługi). Studenci, którzy złożyli wnioski w ten sposób informowani są o możliwości odbioru decyzji.

Informacje na temat możliwości uzyskania pomocy finansowej spoza Uczelni (na przykład z fundacji lub innych źródeł) rozpowszechniane są w analogiczny sposób (ogłoszenia na stronie internetowej Wydziału, na tablicy ogłoszeń oraz ewentualnie w wiadomościach e-mail z wykorzystaniem systemu USOS do konkretnej grupy studentów, do której kierowane jest wsparcie).

Ponadto WEiF na początku każdego, nowego roku akademickiego prowadzi spotkania organizacyjne ze studentami pierwszego roku studiów, w trakcie których zarówno pracownicy dziekanatu, jak i przedstawiciele samorządu studenckiego informują o formach pomocy dostępnych w Uczelni.

(6) Skargi w zakresie działalności administracyjnej Wydziału mogą być składane przez studenta bezpośrednio do Prodziekana ds. Studentów. Skargi takie są rozpatrywane przez Dziekana Wydziału po zasięgnięciu opinii Kolegium dziekańskiego zbierającego się nie rzadziej niż raz w tygodniu. Ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia swoich uwag w corocznej ankiecie ewaluacyjnej, wypełnianej przez nich za pośrednictwem systemu USOSweb.

Decyzje dotyczące pomocy materialnej podejmowane były (przed rokiem akademickim 2019/2020) przez Wydziałową Komisję Stypendialną ds. Studentów Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB (w zakresie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych i zapomóg) oraz przez Odwoławczą Komisję ds. Studentów Uniwersytetu w Białymstoku (w zakresie stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz odwołań).

Zespół ds. Stypendiów udziela niezbędnego wsparcia merytorycznego przed, w trakcie oraz po złożeniu wniosku o świadczenie przez studenta (obowiązujące procedury, warunki ubiegania się o stypendium, pomoc przy wypełnianiu wniosku, kompletowaniu załączników).

O skuteczności podejmowanych na Wydziale decyzji stypendialnych świadczy fakt małej liczby odwołań. W roku akademickim 2019/2020 nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania stypendium socjalnego w pierwszej turze. W poprzednich latach takie odwołania się zdarzały, jednak w zdecydowanej większości decyzje podjęte na Wydziale były podtrzymane przez organ wyższej instancji i nie dostrzeżono żadnych uchybień w postępowaniu Wydziałowej Komisji Stypendialnej.

Obecnie (od 1 października 2019 r.) decyzje w pierwszej instancji dotyczące wszystkich form świadczeń z funduszu stypendialnego podejmuje zespół stypendialny Wydziału Ekonomii i Finansów będący częścią Komisji Stypendialnej ds. Studentów. W pozostałych przypadkach skargi i rozpatrywanie wniosków leżą w gestii Prodziekana ds. Studentów.

(7) Za obsługę administracyjną studentów odpowiadają odpowiednio przeszkoleni pracownicy dziekanatu oraz inni pracownicy administracyjni Wydziału, w zakresie swoich kompetencji. Obsługa studentów stacjonarnych prowadzona jest codziennie. Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do charakteru studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych i umożliwiają wszystkim studentom skorzystanie z porad i uzyskanie wskazówek dotyczących procesu kształcenia, praw i obowiązków oraz pomocy materialnej.

W dziekanacie zatrudnione są osoby posiadające odpowiednie wysokie kwalifikacje i kompetencje. Aktualizują oni swoją wiedzę o zmieniającym się prawie m.in. poprzez udział w szkoleniach, seminariach organizowanych przy współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami różnych szkoleń. Pracownicy dziekanatu są wysoko oceniani przez studentów i władze Wydziału.

(8) Działaniem informacyjnym i edukacyjnym z zakresu BHP jest obowiązkowe szkolenie z zakresu BHP dla studentów rozpoczynających naukę na pierwszym roku. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy prowadzą osoby posiadające zasób wiedzy i doświadczenie w dziedzinie odpowiadającej tematyce szkolenia.

Studenci pierwszego roku studiów podczas spotkania z Prodziekanem ds. Studentów, opiekunami roczników oraz samorządem studenckim informowani są o zakresie praw i obowiązków studentów. Poruszane są wówczas także kwestie dotyczące sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz możliwości reakcji na przemoc.

Studenci informowani są o możliwości skorzystania z konsultacji z psychologiem w ramach działającej na uniwersytecie Akademickiej Poradni Psychologicznej (APP). Oferuje ona studentom bezpłatne konsultacje z zakresu poradnictwa psychologicznego, tzn. udzielania wsparcia psychologicznego, informacyjnego oraz psychoedukacji. Każdemu studentowi przysługują 2 spotkania (trwające 45 minut) w semestrze akademickim. Ponadto APP organizuje „Trening komunikacji interpersonalnej”. Celem treningu jest poznanie i zrozumienie mechanizmów komunikacji z drugim człowiekiem. Zastosowanie w praktyce zdobytej wiedzy zwiększa szanse na efektywne kontakty interpersonalne w przyszłości.

Studenci mogą zgłosić się po pomoc do Prodziekana ds. Studentów, opiekuna roku czy też innych pracowników Wydziału, zwłaszcza do pracowników dziekanatu, którzy doradzą w jaki sposób można rozwiązać daną sytuację i w razie potrzeby udzielą niezbędnych informacji o formach pomocy.

Ważnym elementem systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia jest informowanie studentów o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia. Te kwestie podnoszone są poprzez realizowanie przedmiotu Ochrona własności intelektualnej, na którym omawiane są między innymi zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne.

Ponadto prowadzący seminarium w trakcie zajęć poruszają zagadnienia dotyczące zasad etycznych przy pisaniu prac dyplomowych oraz zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich (wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne). Nie jest ponadto tolerowane ściąganie na zaliczeniach, egzaminach, korzystanie z urządzeń elektronicznych o czym studenci są informowani przy okazji omawiania kryteriów zaliczenia przedmiotu i przed egzaminami/ zaliczeniami.

(9) Aktywność studentów jest ważnym elementem wpływającym na efektywność podejmowanych działań. Poprzez współpracę z Samorządem Studenckim (aktualnie Rada Samorządu Studenckiego) możliwe jest uatrakcyjnienie i podniesienie poziomu organizowanych wydarzeń na Wydziale. Ich głos doradczy odnośnie sposobu dobierania form komunikacji ze studentami, wskazywanie obszarów i kierunków dokonywania pro studenckich zmian i usprawnienia funkcjonowania procedur umożliwia weryfikację i modyfikację działań, co przekłada się na jakość koegzystencji w środowisku akademickim.

Studenci biorą czynny udział w podejmowaniu ważnych decyzji, wpływają na jakość kształcenia m.in. poprzez pełnienie funkcji członka Rady Wydziału opiniowanie m.in.: zmian w programach studiów, regulaminie praktyk zawodowych, procesu dyplomowania. Są ważnym głosem w dyskusji i źródłem informacji o kwestiach wymagających zmiany. Jako członkowie Senatu studenci mają wpływ na kształtowanie regulacji ogólnouczelnianych np. regulaminu studiów. Przedstawiciel studentów jest też członkiem Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia, Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego, Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.

Pracownicy Wydziału wspierają rozwój naukowy i zainteresowania studentów. W szczególności pomagają w rozwoju naukowym osób zrzeszonych w organizacjach studenckich poprzez organizację wydarzeń naukowych. Przykładem może być konferencja zorganizowana w kwietniu 2019 r. przez studentów Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej nt. „Działania w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej”, w której wzięli udział pracownicy badawczo-dydaktyczni, studenci, a także przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, służb konsularnych oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku.

(10) Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu opieki, wspierania oraz motywowania studentów oraz oceny kadry wspierającej proces kształcenia odbywa się w różny sposób. Na Wydziale poprzez system USOS funkcjonuje system anonimowych ankiet. Pierwsza z nich jest to *Ankieta oceny zajęć w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem*. Przedmiotem oceny są między innymi takie kwestie jak: przygotowanie prowadzącego do prowadzenia zajęć, klarowność wykładanego materiału, sposób prowadzenia zajęć, nastawienie do studenta, inspirowanie do samodzielnego myślenia, obiektywność i jasność kryteriów oceniania, czy też dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji. Takie ankiety uruchamiane są dwa razy do roku po zakończeniu semestru. Wyniki ankiet są dostępne dla kierowników Katedr/Zakładów i Dziekana, a po zakończeniu tych ankiet dla pracowników. Z pracownikami, którzy zostali najniżej ocenieni, kierownicy Katedr/Zakładów i Dziekan przeprowadza rozmowę, w rezultacie której prowadzący ma możliwość podniesienia jakości dydaktyki z prowadzonego przedmiotu.

Druga to ankieta ewaluacyjna, która przeprowadzana jest raz do roku. Dotyczy ona oceny procesu kształcenia, procesu dydaktycznego, jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia, jakości zawartych na stronie internetowej Wydziału informacji, dostępności i

zawartości sylabusów. Ponadto ankieta zawiera pytania pozwalające na ocenę pracy dziekanatu, funkcjonowania pracowni komputerowej oraz funkcjonowania bibliotek w UwB.

Ankiety wypełniają też absolwenci (w anonimowej ankiecie absolwenta). Wyrażają w ten sposób opinię o przebiegu odbytych studiów. Dokonują oceny programu nauczania, kadry dydaktycznej, a także organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

(1,2) Głównym źródłem publicznego dostępu do informacji na Wydziale Ekonomii i Finansów jest wydziałowy serwis internetowy. Informacje na nim umieszczane są stale aktualizowane i prezentowane w sposób przejrzysty i czytelny. Stosowane są też inne formy przekazywania informacji.

Tabela 17. Dostęp do informacji na WEiF UwB

<i>Charakter informacji</i>	<i>Zakres, aktualność i zgodność z potrzebami</i>
<i>Informacje dla kandydatów</i>	<p>Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> –serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl) –internetowy system rejestracji kandydatów UwB (www.irk.uwb.edu.pl/) –serwis internetowy Uniwersytetu w Białymstoku (www.uwb.edu.pl) <p>Przyszli studenci mają dostęp do informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> –kierunkach i specjalnościach, na które prowadzona jest rekrutacja, –limitach rekrutacyjnych na poszczególnych kierunkach, stopniach i trybach studiów, –zasadach rekrutacji, –dokumentach wymaganych do przyjęcia na studia, –opłatach rekrutacyjnych, –kosztach czesnego na studiach niestacjonarnych, –efektach uczenia się uzyskanych po zakończeniu studiów, –przedmiotach objętych programem studiów (w tym przedmiotach specjalnościowych), a także planach studiów, –harmonogramie rekrutacji, –terminach pracy Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, –zasadach przyznania miejsc w domu studenta –możliwości otrzymania stypendiów. <p>Wyżej wymienione informacje udzielane są również bezpośrednio, telefonicznie lub poprzez pocztę elektroniczną, przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> –dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (także w soboty), –Prodziekana ds. Studentów (także w soboty), –Prodziekana ds. Współpracy Międzynarodowej. <p>Ponadto na Wydziale organizowany jest corocznie „dzień otwarty” dla potencjalnych kandydatów, podczas którego zainteresowane osoby mogą zapoznać się zarówno z kwestiami formalnymi przyjęcia na studia, jak również bezpośrednio sprawdzić zaplecze materialne Wydziału (dostęp do sal, pracowni komputerowych, biblioteki, ułatwień dla osób niepełnosprawnych) oraz z jakością dydaktyki (uczestnicząc w wykładach popularnonaukowych przygotowanych przez wykładowców zatrudnionych na Wydziale).</p> <p>Wyznaczeni pracownicy Wydziału uczestniczą ponadto w targach edukacyjnych organizowanych w szkołach średnich, gdzie informują osoby zainteresowane o podstawowych kierunkach i specjalnościach, na które prowadzona jest rekrutacja, efektach uczenia się i kompetencjach jakie uzyska student w toku studiów na poszczególnych kierunkach, zasadach rekrutacji, a także organizacyjnych i metrykalnych warunkach studiowania.</p>

Kandydaci mający status osoby niepełnosprawnej mogą skorzystać z pomocy w dostępie do informacji poprzez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych. W 2017 roku zmodernizowano serwis internetowy Wydziału. Modernizacja obejmowała między innymi przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) ISO/IEC 40500:2012. Dodatkowo obecnie trwają prace nad modernizacją Serwisu Internetowego Wydziału, która obejmuje również przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines).

Informacja kierowana do kandydatów jest aktualizowana w miarę potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studentów. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:

- Informatycy,
- dziekanat.

Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.

Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:

- Serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów Uwb (www.weif.uwb.edu.pl)
- Uniwersytecki System Obsługi Studiów (www.usos.uwb.edu.pl)
- Platforma e-learningowa Blackboard (www.blackboard.uwb.edu.pl)
- Serwis internetowy Uniwersytetu w Białymstoku (www.uwb.edu.pl)
- Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu w Białymstoku (<http://bip.uwb.edu.pl/>).

Studenci mają dostęp do informacji o:

- regulaminie studiów,
- aktualnych rozkładach zajęć,
- efektach uczenia się, planach i programach studiów,
- sylabusach,
- organizacji roku akademickiego,
- otrzymanych ocenach i zaliczeniach,
- zapisach na zajęcia do wyboru,
- płatnościach i stypendiach,
- wzorach podań i wniosków,
- pomocy materialnej i stypendiach,
- możliwości uczestniczenia w programach wymiany studentów Erasmus+ oraz MOST,
- zasadach odbywania praktyk zawodowych,
- zasadach dyplomowania,
- pytaniach na egzamin dyplomowy,
- procedurze zakończenia studiów
- Radzie Samorządu Studentów, organizacjach studenckich i kołach naukowych działających na Wydziale,
- pracownikach badawczo-dydaktycznych

Wyżej wymienione informacje udzielane są również bezpośrednio, telefonicznie lub poprzez pocztę elektroniczną, przez:

- dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów Uwb (także w soboty),
- Prodziekana ds. Studentów (także w soboty),
- Prodziekana ds. Współpracy Międzynarodowej,
- Zespół ds. Stypendiów (także w soboty),
- Wydziałowego Koordynatora Programu "Erasmus+" oraz jego asystentów,
- Opiekunów praktyk zawodowych,
- Informatyków i planistów (także w soboty).

Ponadto w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów Uwb, wydzielona jest przestrzeń na „aktualności dla studentów”, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące procesu studiowania oraz życia studenckiego, zawierające między innymi:

- komunikaty dziekanatu i Dziekana (np. zmiany w organizacji zajęć),
- komunikaty Samorządu Studentów WEiF,
- informacje o stażach i praktykach zawodowych,
- ogłoszenia o konkursach na najlepsze prace dyplomowe i projekty studenckie,
- zaproszenia na kursy, szkolenia i otwarte wykłady,
- informacje o spotkaniach kół naukowych, organizacji studenckich, itp.,
- informacje wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych organizowanych przez studentów Wydziału.

Przekazywanie informacji wspierane jest poprzez wykorzystanie mediów społecznościowych w tym w szczególności przez profil Wydziału w serwisie facebook.com

Studenci mający status osoby niepełnosprawnej mogą skorzystać z pomocy w dostępie do informacji poprzez Pełnomocnika Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych. W 2017 roku zmodernizowano serwis internetowy Wydziału. Modernizacja obejmowała między innymi przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines) ISO/IEC 40500:2012. Dodatkowo obecnie trwają prace nad modernizacją Serwisu Internetowego Wydziału, która obejmuje również przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines).

Informacja kierowana do studentów aktualizowana jest na bieżąco. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:

- Informatycy,
- dziekanat,
- Osoba odpowiedzialna za prowadzenie profilu w serwisie facebook.com,
- Osoba odpowiedzialna za przekazywanie kluczowych informacji do administratorów Serwisu internetowego UwB.

Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.

Podstawowe kanały informacji związane są z siecią Internet, w tym w szczególności:

- Serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl),
- Serwis Internetowy Centrum Edukacji Ustawicznej UwB (www.cen.uwb.edu.pl).

Absolwenci mają dostęp do informacji o:

- Studiach podyplomowych,
- Kursach i szkoleniach,

Informacja kierowana do absolwentów aktualizowana jest na bieżąco. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studentów. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się:

- Informatycy,
- Osoby obsługujące poszczególne studia podyplomowe.

Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.

Informacje o warunkach rekrutacji dostępne są poprzez:

- Serwis internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl),
- Internetowy System Rejestracji kandydatów UwB (www.irk.uwb.edu.pl).

Informacje zawierają:

- kierunki i specjalności,
- jednostki prowadzące wraz z kontaktami,
- zapisy,
- limit miejsc,
- język wykładowy,
- opis efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach i specjalnościach,
- zasady kwalifikacji,
- zasady kwalifikacji dla kandydatów z nową maturą,
- zasady kwalifikacji dla kandydatów ze starą maturą,
- zasady kwalifikacji dla kandydatów z maturą europejską,

*Informacje dla
absolwentów*

*Informacje o
warunkach
rekrutacji*

<p><i>Informacje o programie kształcenia oraz uznawaniu efektów kształcenia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> –zasady kwalifikacji dla kandydatów z maturą międzynarodową, –zasady kwalifikacji dla kandydatów z dyplomem zagranicznym, –ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym, –dodatkowe dokumenty, –dodatkowe informacje. <p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studentów. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się dziekanat poprzez administratorów systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów.</p> <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p> <p>Informacje zawarte są w Serwisie internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl).</p>
<p><i>Informacje o zasadach dyplomowania</i></p>	<p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. Studenckich. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się Informatycy.</p> <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej.</p> <p>Informacje o zasadach dyplomowania zawarte są w Serwisie internetowym Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl).</p>
<p><i>Informacje o systemie zapewnienia jakości na WEiF UwB</i></p>	<p>Informacja aktualizowana jest w ramach potrzeb. Odpowiedzialnym za aktualność i zakres przekazywanych informacji jest Prodziekan ds. studentów. Aktualizacją i wprowadzaniem nowych treści zajmują się Informatycy.</p> <p>Raz w roku dokonywany jest kompleksowy przegląd aktualności informacji podawanych w formie elektronicznej. Dodatkowo informacja o zasadach dyplomowania przekazywana jest studentom przez promotorów, w ramach seminariów dyplomowych/magisterskich.</p> <p>Informacje te zawarte są w Serwisie internetowy Wydziału Ekonomii i Finansów UwB (www.weif.uwb.edu.pl).</p>

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

(1) Na Wydziale Ekonomii i Finansów Dziekan sprawuje nadzór nad kierunkiem studiów Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Dziekan organizuje też system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. System jakości kształcenia na poziomie Wydziału Ekonomii i Finansów jest częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i jest realizowany również przez:

1. **Dziekana**, który organizuje system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. Do jego zadań należy w szczególności:
 - a) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach związanych z organizacją pracy naukowej na Wydziale Ekonomii i Finansów; odpowiadanie za organizację i jakość działalności naukowej, ewaluację jakości działalności naukowej w dyscyplinie reprezentowanej przez Wydział i jej wynik, w tym między innymi za: prowadzenie bieżącej weryfikacji zgodności dorobku publikacyjnego pracownika z deklarowaną przez niego dyscypliną, nadzór nad działalnością Wydziału i dorobkiem pracowników w zakresie spełniania kryteriów ewaluacji jakości działalności naukowej,
 - b) sprawowanie nadzoru nad działalnością dydaktyczną wewnętrznych jednostek organizacyjnych i ich pracowników oraz kontrola działalności pracowników innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu wykonujących prace na Wydziale Ekonomii i Finansów; odpowiadanie za

- prowadzoną na wydziale działalność dydaktyczną; sprawowanie nadzoru nad oceną okresową nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Ekonomii i Finansów; sporządzanie ramowego planu hospitacji i nadzorowanie jego realizacji,
- c) odpowiadanie za przygotowanie projektu programu studiów i studiów podyplomowych;
2. **Radę Wydziału**, do zadań której należy między innymi: opiniowanie strategii rozwoju Wydziału i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji; uchwalanie programów badań naukowych i programów współpracy naukowej; przeprowadzanie postępowania nostryfikacyjnego dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie zgodnie ze wskazaniem Rektora; występowanie z wnioskiem do Senatu o nadanie tytułu doktora honoris causa; występowanie z wnioskiem do Senatu w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia; opiniowanie projektów programów studiów i studiów podyplomowych; zatwierdzanie rocznego sprawozdania z działania systemu zapewnienia jakości kształcenia; ocena działalności Dziekana oraz zatwierdzanie rocznego sprawozdania Dziekana; opiniowanie w sprawach zatrudniania nauczycieli akademickich; opiniowanie spraw przedstawionych przez Rektora lub Dziekana; opiniowanie, na wniosek Dziekana, podziału środków finansowych z subwencji, dotacji, środków i funduszy przeznaczonych na działalność Wydziału
3. **Radę Dyscypliny**, do której zadań należy:
- a) w zakresie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora: nadanie stopnia doktora w danej dyscyplinie; powoływanie komisji doktorskich do dokonywania czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, o których mowa w art. 192. ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; przyjmowanie opinii w sprawie odwołania od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora,
- b) w zakresie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego: nadanie stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie; powoływanie komisji habilitacyjnych, o których mowa w art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; przyjmowanie opinii w sprawie odwołania od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego,
- c) wykonywanie innych czynności w postępowaniu, określonych uchwałą Senatu, o której mowa w § 33 ust. 1 pkt 18 i 21,
- d) nostryfikacja stopni naukowych zgodnie ze wskazaniem Rektora,
- e) wydawanie opinii w sprawie zasadności nadania uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie.
4. **Kolegium Dziekańskie**, którego obowiązkiem jest nadzór nad bieżącymi sprawami dotyczącymi zarządzania Wydziałem, w tym: bieżące monitorowanie i wdrażanie ewentualnych zmian w systemie jakości kształcenia, inicjowanie i przeprowadzanie procesu przeglądu obowiązujących programów studiów w kontekście możliwości ich udoskonalenia, monitorowanie konferencji naukowych organizowanych przez WEiF, nadzór i monitorowanie procesów wydawniczych.
5. **Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia**, który podejmuje działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału w obszarach wskazanych w § 3 ust. 1 pkt. 2-4 Uchwały 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku. Zadaniem Zespołu jest także dokonanie oceny własnej jednostek oraz sporządzanie corocznego sprawozdania z funkcjonowania wszystkich elementów systemu jakości kształcenia, ze wskazaniem mocnych i słabych stron Wydziału w poszczególnych obszarach podlegających monitorowaniu.
6. **Wydziałową Radę Konsultacyjną**, która jest organem doradczym i opiniodawczym Dziekana. Do podstawowych zadań należy w szczególności: opiniowanie strategii rozwoju WEiF; opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności; opiniowanie zmian w programach kształcenia, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i regionalnego rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; wyrażanie opinii w innych sprawach dotyczących WEiF na prośbę Dziekana lub z własnej inicjatywy; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wycieczek dydaktycznych organizowanych dla

studentów i doktorantów; wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy pracownikami WEiF a przedstawicielami praktyki gospodarczej poprzez czynny ich udział w konferencjach i seminariach naukowych organizowanych przez WEiF; wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z przemysłem i gospodarką regionalną; wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju i promocji WEiF.

7. **Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne**, które w ramach swoich działań: monitorują dostosowanie programów studiów na prowadzonych kierunkach do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy; przedstawiają Dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w tym: z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitorowanie losów absolwentów), zaleceń PKA oraz opinii Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.
8. **Kierowników Katedr/Zakładów**, których zadaniem jest między innymi: ustalanie priorytetów badawczych oraz harmonogramu ich realizacji, w tym konkretnych terminów prezentacji efektów tych badań przez pracowników na zebraniach Katedry/Zakładu; przygotowanie i przedstawienie planu zamierzeń wydawniczych pracowników Katedry/Zakładu zarówno jako efektu zbiorowych, jak i indywidualnych realizacji; przygotowywanie obsady przedmiotów realizowanych przez daną Katedrę/Zakład; dokonywanie hospitacji zajęć; nadzór nad tematami prac dyplomowych prowadzonych w ramach seminariów prowadzonych przez pracowników Katedry/Zakładu.

Zapewnianie jakości kształcenia obejmuje wszelkie planowane i systematyczne działania bezpośrednio związane z utrzymaniem i podwyższeniem jakości kształcenia, niezbędne do stworzenia odpowiedniego stopnia zaufania co do tego, że usługa edukacyjna spełni ustalone wymagania jakościowe interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Jest to proces ciągły, systematyczny i wieloaspektowy. Jego podstawą jest przekonanie, że umacnianiu wysokiej jakości kształcenia służy ocena własna, dyskusja, współpraca, promowanie i upowszechnianie najlepszych rozwiązań. System zapewnienia jakości to też zbiór procedur i narzędzi służących podnoszeniu poziomu jakości kształcenia. Odnoszą się one do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego. Uwzględnia on wszystkie formy weryfikowania efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach i formach studiów, osiąganym przez studenta (doktoranta) w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, oceny dokonywane przez studentów (doktorantów), słuchaczy studiów podyplomowych oraz wnioski z hospitacji i monitorowania kariery zawodowej absolwentów Wydziału oraz opinii pracodawców.

(2,3) Istotnym elementem wewnętrznego systemu jakości kształcenia na WEiF jest projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programu studiów. Zasady te regulują uchwały Senatu dotyczące wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. W oparciu o uchwały na Wydziale Ekonomii i Finansów, na którym realizowany jest kierunek MSG, opracowane są dwie szczegółowe procedury: „Projektowanie (przygotowanie), zatwierdzanie programów studiów” oraz „Monitorowanie programów studiów i dokonywanie w nich zmian”. Odbywa się to przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Program studiów opracowuje Zespół Dydaktyczny powołany dla danego kierunku. Przy opracowywaniu programu studiów uwzględnienia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu. Przygotowany program studiów poddawany jest konsultacji a następnie do zaopiniowania Wydziałowej Radzie Konsultacyjnej. Dziekan przedstawia Radzie Wydziału projekt programu studiów, po uprzednim uzyskaniu pisemnych opinii od: Rady Samorządu Studenckiego; Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Rada Wydziału opiniuje projekt programu studiów na danym kierunku studiów. Program studiów w drodze uchwały ustala Senat.

Należy podkreślić, że w budowaniu koncepcji kształcenia bierze udział społeczność akademicka Wydziału podczas posiedzeń Rady Wydziału a także wcześniejszych spotkaniach kierunkowych zespołów dydaktycznych, na których diskutowana jest koncepcja oraz szczegółowy program kształcenia.

Programy studiów są na bieżąco monitorowane, m.in. w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w tym: z analizy badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów); zalecenia PKA; propozycji wpływających od Wydziałowej Rady Konsultacyjnej; propozycji wpływających od Kierowników Katedr/Zakładów; przepisy prawne regulujące te kwestie (zmiana przepisów).

(4) Na kierunku MSG realizowanym na Wydziale Ekonomii i Finansów ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów, jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez poszczególne gremia tworzące Wydziałowy System Zapewnienia JK. W procesie tworzenia, ewaluacji i udoskonalania efektów uczenia się, a tym samym programów studiów stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiągniętych przez studentów, metody oceny pracy studenta a także proces kształtowania się zasad kultury jakości kształcenia, rozwoju postaw godnych studenta i wykładowcy. Istotne znaczenie mają ankiety wypełniane przez studentów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów i osób prowadzących na nim zajęcia. Ankiety mają formę elektroniczną i są zamieszczane w systemie USOSweb

Dla doskonalenia procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach dokonywane są okresowe przeglądy programów studiów pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się oraz i sposobów ich weryfikacji. Oceny te są podstawą aktualizacji sylabusów, dokonywanej przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. Sylabusy są dostępne dla studentów w systemie USOSweb. Koordynatorzy przedmiotów swoje uwagi przekazują do przewodniczącego Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego. Brane są one pod uwagę przy modyfikacji programów studiów oraz matryc pokrycia efektów.

(5) W doskonaleniu i realizacji programu studiów uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni przygotowują informacje niezbędne do opracowania procesu kształcenia oraz jego doskonalenia w ramach wewnętrznego systemu jakości - jego realizacji (pracownicy, studenci, administracja) oraz nadzorowania jego realizacji (władze dziekańskie, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia). Istotne znaczenie mają opinie studentów dotyczące jakości zajęć pozyskiwane podczas badań ankietowych, przeprowadzanych po każdym semestrze, w formie elektronicznej. Ich wyniki są wykorzystywane w procesie oceny doboru treści programowych i ich zgodności z zakładanymi efektami uczenia oraz aktualności przekazywanej studentom wiedzy. Oceny z ankiet mają wpływ na modyfikację obsady zajęć dydaktycznych. Ważne są również działania na rzecz włączania studentów w prace na rzecz Wydziału poprzez uczestnictwo w Zespołach/Komisjach, które mają związek ze sprawami studenckimi, procesem dydaktycznym, a zwłaszcza z tworzeniem i weryfikowaniem efektów uczenia się. Istotne znaczenie ma również aktywne uczestnictwo kół naukowych działających na WEiF w pracy na rzecz jakości kształcenia poprzez aktywne podejmowanie działań przez ich członków wraz z opiekunami, stymulujących rozwój naukowy oraz umiejętności w zakresie pracy grupowej oraz kompetencji społecznych. Udział pracowników biblioteki poprzez zbieranie i zestawianie informacji na temat aktualnych potrzeb studentów korzystających z zasobów bibliotecznych, które służą poszerzeniu ich wiedzy i umożliwiają realizację procesu samodoskonalenia.

Należy podkreślić szczególną rolę studentów w doskonaleniu i realizacji programów studiów. Studenci posiadają swoich przedstawicieli w gremiach zajmujących się tymi kwestiami m.in. w Kierunkowym Zespole Dydaktycznym, Wydziałowym Zespole ds. Jakości kształcenia, Radzie Wydziału. Biorą w nich udział oraz mają możliwość wypowiedzenia się.

Natomiast interesariusze zewnętrzni, pracodawcy i inne podmioty otoczenia zewnętrznego są organem konsultacyjnym, dostarczającym informacji zewnętrznych na temat potrzeb rynku pracy i konieczności dostosowania do nich posiadanej przez absolwentów wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Na Wydziale Ekonomii i Finansów w ramach systemu jakości funkcjonuje Wydziałowa Rada Konsultacyjna.

Ponadto absolwenci Wydziału poprzez wyrażanie opinii na temat odbytych studiów na danym poziomie kształcenia i kierunku studiów, stanowią ważny element w procesie tworzenia, realizowania programów kształcenia. Również opinie pracodawców uzyskiwane poprzez badania ankietowe dotyczące absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.

Udział interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych odbywa się na etapie kształtowania programów studiów i efektów uczenia się dla poszczególnych kierunków studiów oraz po zakończeniu cyklu kształcenia.

(6) Na kierunku MSG oprócz akredytacji PKA przeprowadzonej w 2014 roku nie były dokonywane żadne zewnętrzne oceny jakości kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Na Wydziale Ekonomii i Finansów przyjęty jest Wydziałowy system jakości kształcenia, który zawiera wewnętrzne procedury opracowane przez Wydział. Dzięki temu jakość kształcenia ma charakter kompleksowy i tworzy podstawy do weryfikacji oraz oceny skuteczności czynników wpływających na jakość kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Doświadczenia naukowe i praktyczne kadry badawczo-dydaktycznej (m.in. pełnienie różnych funkcji w gospodarce i sektorze publicznym) 2) Zapewnienie warunków do wszechstronnego studiowania uwzględniającego specyfikę MSG 3) Możliwość kontynuowania nauki na kolejnych stopniach studiów, w tym studiach podyplomowych 4) Dobra infrastruktura i przyjazne środowisko ułatwiające studiowanie 5) Kierunek odpowiada problemom regionu i jego położeniu na zewnętrznej granicy UE 	<p>Słabe strony</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Trudności lokalowe w przypadku organizacji większej ilości wydarzeń ponadprogramowych, takich jak warsztaty, szkolenia, otwarte wykłady, itp. 2) Niedostateczny poziom zaangażowania studentów, niewystarczająca umiejętność samodzielnej pracy, słaba znajomość języków obcych na pierwszym roku studiów, determinowana systemem kształcenia na niższych szczeblach edukacji 3) Niskie zaangażowania studentów w aktywności ponadprogramowe oraz życie studenckie. 4) Niska skuteczność pracowników badawczo-dydaktycznych w pozyskiwaniu grantów badawczych
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Położenie uczelni w regionie zewnętrznej granicy UE 2) Dynamiczny rozwój przedsiębiorstw w regionie i ich ekspansja na rynki zagraniczne 3) Brak konkurencyjnego kierunku prowadzonego przez inne uczelnie w regionie 4) Wzrost zainteresowania kierunkiem ze strony studentów non-degree (szczególnie z Chin) 5) Wzrost znaczenia współpracy międzynarodowej w szczególności z Chinami 	<p>Zagrożenia</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Procesy demograficzne przekładające się na zmniejszenie liczby studentów w regionie („rynek studenta” wymuszający przyjmowanie studentów o coraz niższym poziomie kompetencji) 2) Wzrost popularności szkolnictwa zawodowego i technicznego 3) Biurokratyzacja uczelni (zwiększenie ilości procedur administracyjnych) ograniczająca zaangażowanie nauczycieli akademickich w procesy dydaktyczne i badawcze 4) Rosnąca niestabilność regulacji prawnych przekładająca się na niestabilność kadrową i finansową Wydziału (również w kontekście procesu kształcenia)

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Białystok, dnia 27.02.2020 r.
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	26	29
	II	17	22
	III	23	21
	IV
II stopnia	I	21	27
	II	32	30
Razem:		119	129		

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2016/2017	52	27
	2017/2018	31	24
	2018/2019	21	21
II stopnia	2016/2017	39	17
	2017/2018	24	27
	2018/2019	31	17
Razem:		198	133		

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁵

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Studia I stopnia	
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/ 182
Łączna liczba godzin zajęć	1665
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	91
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	169
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	13
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	30
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	2
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	0/ 72*
Studia II stopnia	
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/ 122

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Łączna liczba godzin zajęć	835
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	68
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	117
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	27
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	2
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	2 tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	0/36*

*Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie są obowiązkowe i ich liczba nie jest określona w programie studiów. Podana liczba dotyczy zajęć realizowanych w roku akademickim 2019/2020

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁶

STUDIA I STOPNIA

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Moduł 1 Przedmioty kształcenia ogólnego:			
Ekonomia rozwoju / Polityka gospodarcza/ Ekonomia rozwoju – przedmiot oferowany w języku angielskim	w	30	4

⁶Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Geografia ekonomiczna/ Geografia ekonomiczna – przedmiot oferowany w języku angielskim	w+ćw	30	4
<i>Moduł 2 Przedmioty podstawowe:</i>			
Ekonomia	w+ćw	90	12
Statystyka opisowa	w+ćw	45	5
Rachunkowość	w+ćw	60	6
Finanse	w+ćw	60	6
Historia stosunków międzynarodowych	w+ćw	45	3
Ekonomia sektora publicznego	w+ćw	45	5
<i>Moduł 3 Przedmioty kierunkowe:</i>			
Podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych	w+ćw	60	6
Rozliczenia w obrocie międzynarodowym	w+ćw	45	7
Międzynarodowe transakcje gospodarcze	w	30	6
Funkcjonowanie Unii Europejskiej/ Funkcjonowanie Unii Europejskiej – przedmiot oferowany w języku angielskim	w+ćw	30	4
Teoria i polityka kursu walutowego	w+ćw	45	7
Finanse lokalne i regionalne UE	w+ćw	45	6
<i>Moduł 4 Przedmioty specjalizacyjne do wyboru (specjalność Handel międzynarodowy):</i>			
Współczesne systemy gospodarcze/ Systemy gospodarcze w warunkach globalizacji	w+ćw	45	5
Ekonomika handlu zagranicznego/ Ekonomika zagranicznych inwestycji bezpośrednich	w+ćw	45	6
Międzynarodowa współpraca kulturalna/ Światowe dziedzictwo kulturowe	w	30	5
Procesy innowacyjne w gospodarce światowej/ Transfer technologii w gospodarce światowej	w+ćw	45	6
<i>Moduł 5 Seminarium</i>			
Seminarium dyplomowe	s	90	10
Razem:		1015	113

STUDIA II STOPNIA

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
<i>Moduł 1 Przedmioty kształcenia ogólnego:</i>			
Instytucje i instytucjonalizm w ekonomii	w	30	3
Global governance	w+ćw	45	4
Metodyka pracy naukowej	w+ćw	30	3
Logistyka międzynarodowa	w	30	3
<i>Moduł 2 Przedmioty podstawowe:</i>			
Statystyka matematyczna	w+ćw	45	6
Ekonometria	w+ćw	45	6
Pomoc publiczna w gospodarce światowej	w+ćw	30	5
Prognozowanie i symulacje w handlu zagranicznym	w+ćw	45	6
Globalizacja w gospodarce światowej	w	30	3
<i>Moduł 3 Przedmioty kierunkowe:</i>			
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	w+ćw	45	5
Regionalizacja współpracy gospodarczej	w+ćw	30	5
Finanse międzynarodowe przedsiębiorstw/ Finanse międzynarodowe przedsiębiorstw - przedmiot oferowany w języku angielskim	w+ćw	45	5
<i>Moduł 5 Seminaria</i>			
Seminarium magisterskie	s	60	20
Razem:		510	75

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁷

NIE DOTYCZY

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁸

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
2014/2015 Financial Mathematics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Organization and Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	2/2
2014/2015 Business Strategy	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	5/5
2014/2015 Statistics I	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Basic Marketing	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Microeconomics I	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Macroeconomics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Political Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2014/2015 Applied Accounting	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2014/2015 Economy of Environment and Natural Resources	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2014/2015 Informatics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Mathematics for Economy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2014/2015 Urban and Regional Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Social and Economic Policy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Econometrics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2014/2015 Cost's Accounting	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

2014/2015 Financial Science	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2014/2015 Economy of Environment and Natural Resources	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2015/2016 Basic Marketing	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	2/2
2015/2016 Business Strategy	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	6/6
2015/2016 Cost's Accounting	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2015/2016 Econometrics I	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	7/7
2015/2016 Economics of Development	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2015/2016 European Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2015/2016 Financial Mathematics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	8/8
2015/2016 Macroeconomics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	6/6
2015/2016 Mathematics for Economy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2015/2016 Political Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2015/2016 Public Finance	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Social and Economic Policy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Statistics I	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Urban and Regional Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Mathematics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Probability and Statistics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2016/2017 Econometrics I	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	11/11
2016/2017 Basic Strategic Management	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	7/7
2016/2017 Cost accounting	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2016/2017 Functioning of EU	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2016/2017 Macroeconomics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6

2016/2017 Development Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2016/2017 Mathematics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2016/2017 Business Strategy	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	5/5
2016/2017 Financial Mathematics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	3/3
2016/2017 Project Management	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	6/6
2016/2017 Microeconomics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2016/2017 Social and Economic Policy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2016/2017 European Economics	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	1/1
2017/2018 Econometrics I	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2017/2018 Spatial Planning	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2017/2018 Microeconomics	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2017/2018 Accounting foundations	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2017/2018 International trade and freight forwarding	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	5/5
2017/2018 Economic geography	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	10/10
2017/2018 Mathematics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2017/2018 Functioning of the EU	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	3/3
2017/2018 Project management	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2017/2018 Basic strategic management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2017/2018 EU project management	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	7/7
2018/2019 Spatial planning	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2018/2019 Mathematics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2018/2019 Microeconomics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	8/8
2018/2019 Macroeconomics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5

2018/2019 Econometrics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019 Environmental economics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2018/2019 Public finance	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	6/6
2018/2019 Social and Economic Policy	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019 International trade and freight forwarding	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	8/8
2018/2019 Development Economics	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019 Economic geography	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	9/9
2018/2019 Mathematics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	2/2	7/7
2018/2019 Descriptive Statistics	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	1/1
2018/2019 Project management	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2018/2019 Basic strategic management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2019/2020 Macroeconomics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	8/8
2019/2020 Finance of enterprise	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	6/6
2019/2020 Innovation and innovative policy	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2019/2020 Accounting foundations	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	4/4
2019/2020 Taxation of Business Entites	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2019/2020 Econometrics I	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	9/9
2019/2020 Economics of economic integration	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Local Government Finance	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Public Finance	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2019/2020 Social and Economic Policy	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2019/2020 International trade and freight forwarding	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Development Economics	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	6/6

2019/2020 Functioning of the EU	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Management of Enterprise Finance	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2019/2020 Basic strategic management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	3/3
2019/2020 Efficiency Assessment of Investment Project	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	3/3
2019/2020 EU project management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Environmental economics	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Economic geography	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Spatial planning	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2019/2020 Microeconomics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2019/2020 Mathematics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Descriptive Statistics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2019/2020 The Basics of Management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	7/7
2019/2020 Economic integration	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	3/3

STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
2014/2015 International Marketing	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	6/6
2014/2015 Strategic Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	2/2
2014/2015 Financial Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	3/3
2014/2015 Forecasting and Simulations	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2014/2015 Financial Calculus	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3

2014/2015 Organizational Behaviour	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2014/2015 Industrial Economics	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2014/2015 Economics of Financial Brokers	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2014/2015 Game Theory	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Business Law	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2015/2016 Econometrics II	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2015/2016 Financial Calculus	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Financial Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Fiscality	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	5/5
2015/2016 Forecasting and Simulation	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Game Theory	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Industrial Economy	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2015/2016 International Marketing	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	5/5
2015/2016 Management Accounting	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	1/1
2015/2016 Marketing research	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Microeconomics II	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	3/3
2015/2016 Strategic Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	10/10
2016/2017 Strategic Management	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	12/12
2016/2017 International Marketing	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	10/10
2016/2017 Financial Management	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	5/5
2016/2017 Econometrics II	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4

2016/2017 Fiscality	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	4/4
2016/2017 Game Theory	Wykład	I/II	Stacjonarne	Angielski	2/2
2016/2017 Marketing Research	Wykład	I	Stacjonarne	Angielski	1/1
2017/2018 Business Law	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	4/4
2017/2018 Forecasting economic processes	Wykład +ćwiczenia	I/II	stacjonarne	Angielski	8/8
2017/2018 Economics of taxation	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	5/5
2017/2018 International Marketing	Wykład	I+II	stacjonarne	Angielski	19/19
2017/2018 Strategic Management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	10/10
2017/2018 Leadership in Business	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	7/7
2018/2019 Business Law	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	7/7
2018/2019 Public sector economics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	3/3
2018/2019 Forecasting economic processes	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019 International Business Finance	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	12/12
2018/2019 Logistics	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	8/8
2018/2019 Strategic Management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	14/14
2018/2019 Leadership in Business	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019` Negotiations	Wykład	II	stacjonarne	Angielski	10/10
2018/2019 International Marketing	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	3/3
2018/2019 Economic Statistics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2
2018/2019 Economics of taxation	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	11/11
2019/2020 International Economics	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	7/7

2019/2020 Public sector economics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	3/3
2019/2020 Forecasting economic processes	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	1/1
2019/2020 Economic systems	Ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	10/10
2019/2020 Innovation Management	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	7/7
2019/2020 International Marketing	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	9/9
2019/2020 Strategic Management	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	12/12
2019/2020 Leadership in Business	Wykład	I	stacjonarne	Angielski	8/8
2019/2020 Econometrics II	Wykład +ćwiczenia	II	stacjonarne	Angielski	3/3
2019/2020 International business finance	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	3/3
2019/2020 Logistics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	6/6
2019/2020 Economic Statistics	Wykład +ćwiczenia	I	stacjonarne	Angielski	2/2

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających (wersja elektroniczna)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.). **(zał. 2.1.a,b,c,d)**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena. **(zał. 2.2.)**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów. **(zał. 2.3.)**
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku). **(zał. 2.4.)**
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.

NIE DOTYCZY. W uzasadnieniu uchwały Prezydium w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym.

6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych. **(zał.2. 5.)**
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów. **(zał. 2.6.)**